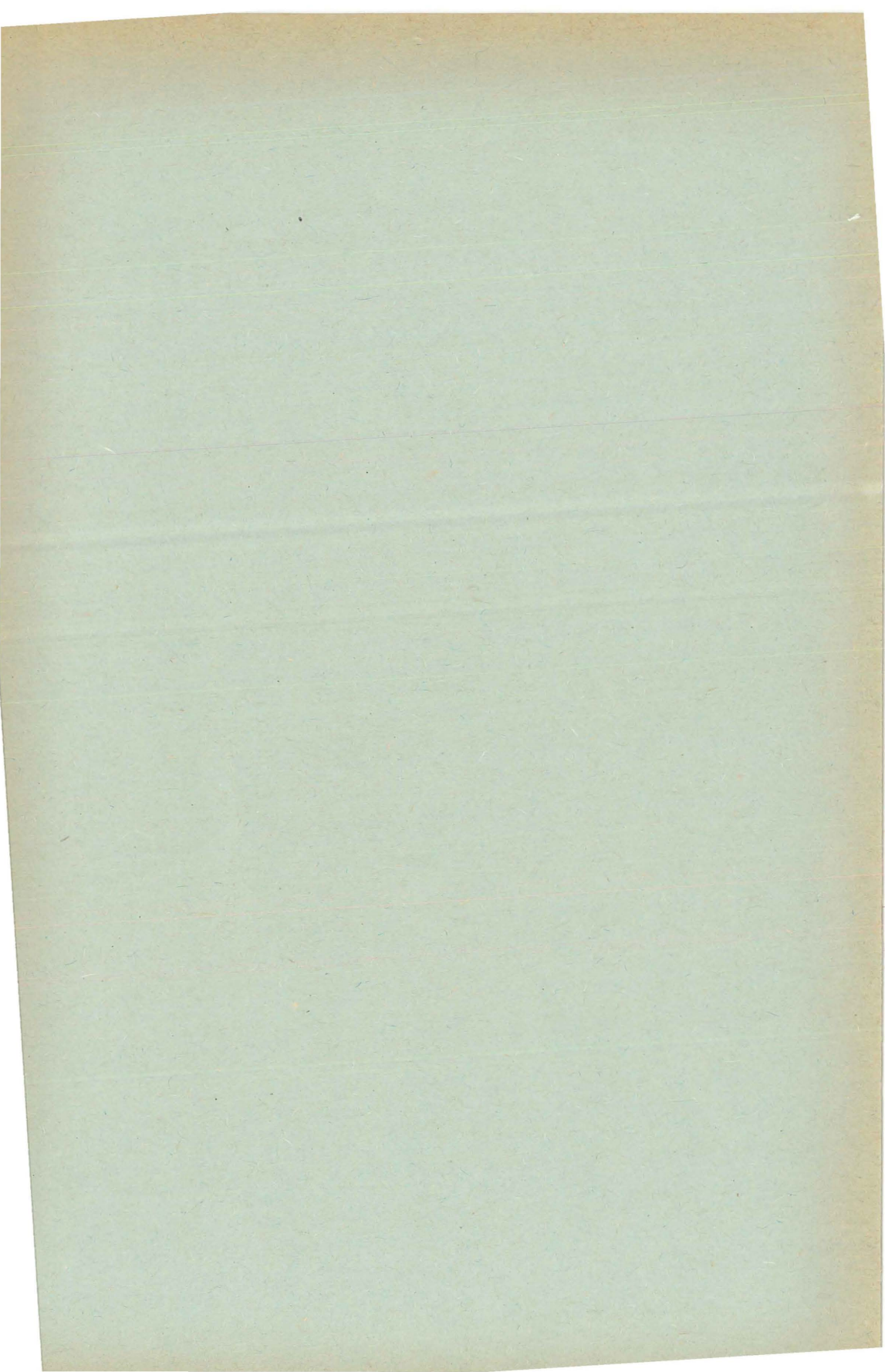

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1953 — Nr. 11

**Fiskeriinspektørenes virksomhet
1952—53**

Utgitt av
Fiskeridirektøren

**A.S John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1954**

Årsberetning vedkommende Norges Fiskerier
1953 — Nr. 11

Fiskeriinspektørenes virksomhet 1952—53

Utgitt av
Fiskeridirektøren

A.S John Griegs Boktrykkeri, Bergen
1954

FORORD

Dette hefte inneholder beretninger om fiskeriinspektørens virksomhet i budsjettåret 1952/53 (1. juli 1952—30. juni 1953).

Fiskeridirektoratet, Bergen den 23. november 1954.

Klaus Sunnanå.

Kr. Bratland.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Finnmark,

R. Skotnes.

1. kvartal 1952/53.

Værforholdene har i denne tidsbolk vært ganske bra, bortsett fra forholdsvis meget regn fra midten av juli og utover. På sine steder ble det også tåke som medførte at den under vårtorskefisket hjellhengte torsk ble en del skadet. Dette medførte en del etterarbeid og omkostninger med kosting omstabling på pakkhusene. Det medførte også en lavere tørrfiskpris, idet en del måtte selges som afrikavare. På grunn av den milde vrakning gikk det likevel godt ved salget og anammelsen.

Seisnurpenotfiske. Dette fiske ble i denne tidsbolk en stor skuffelse. Det oppfiskete kvantum ligger således under halvparten for samme tidsrom foregående år. Både de hengte og saltete partier er sterkt redusert, mens det som er filetert har en stigning fra foregående år på ca. 75 %. Fiskebrukene har av den grunn stort sett stått tomme uke etter uke. Situasjonen har således vært vanskelig både for fiskerne og kjøperne. At fiskeprisen under slike forhold har steget sterkt er naturlig og må betegnes som faretruende høy. Som kjent ligger minsteprisen for sei på omlag 34 øre pr. kilo, mens det på enkelte steder, særlig i Vestfinnmark og Skjervøydistriktet, er blitt betalt med omkring det dobbelte til filetering. Etter det opplyste har flere av mannskapene tjent så lite at de knapt makter å betale sin del av kosten ombord og langt mindre til sine familiers underbringelse. Deltakelsen i fisket har noenlunde vært de samme som tidligere år. Enkelte har dog på grunn av det mislykkede fisket avsluttet dette på et noe tidligere tidspunkt enn vanlig. De som var i besiddelse av sildenøter, har i stedet tatt fatt på sildefisket.

Line-, kveite- og trålfisket. Dette har som vanlig vært drevet ut over sommeren og litt ut på høstparten, men dog med et betraktelig bedre resultat enn i tidligere år etter krigen. Dette skyldes ikke minst resultatet av småtrålingen. Således er torskekvantummet steget med ca. 22 %, og lysekvantummet med vel 78 % for samme tidsrom foregående år. Derimot er det oppfiskete kvantum kveite falt i forhold til samme tidsrom med ca. 26 %. Dessuten har uerkvantummet steget med over 100 %.

Avsetningsforholdene. Der har vært en del klager over at fryse- og fileteringsanleggene ikke har vært særlig interessert i kjøp. Grunnen hertil kan delvis være at hysen f. eks. i den første del av denne tidsbolk har vært befengt med «Grunnsmak», uregelmessige tilførsler, at anleggene har vært under reparasjon og vedlikehold og at arbeidsstokken helt eller delvis har hatt sin ferie. Hvorvidt det er muligheter til stede for å få rettet iallfall på en del av disse forhold, er vanskelig å kunne si. Ellers har avsetningen vært meget god og det er heller ikke hertil innløpet noen melding om mangel på kaiarbeidere.

Sildefisket. Småsildfisket må i denne tidsbolk ansees som meget bra, og hele året 1952 som ett av de beste siden frigjøringen. Deltakelsen er også noe større. Det har selvsagt den største betydning at notbrukene nå begynner å bli bedre utstyrt. Noteierne har således maktet å anskaffe seg større og dypere feitsildnøter, samt lettbåter med motorer og ekkolodd i. Fisket er på denne måte blitt betraktelig effektivisert. Det er også på sin plass å nevne, at en ikke ubetydelig flåte fra Troms og Nordland har deltatt i fisket her oppe de forskjellige tider av året. Sildefisket har foregått fra Laksefjord i nord til Altafjorden og Loppa-stedene i sør. Etter det opplyste har det også vært sildeforekomster på Tanafjorden, men så vidt vites, har der ikke vært noe sildnotbruk til stede der. Avsetningsforholdene har imidlertid denne tidsbolk ikke alltid vært så god som ønskelig. Sildoljefabrikken i Øksfjord har nemlig i løpet av sommeren gjennomgått en ganske omfattende modernisering og utbygging. Omtrent samtidig fikk sildoljefabrikken ved Honningsvåg maskinskade, noe som en tid medførte stans i mottaket av råstoff. Silden var også denne tid sterkt befengt med rød-åte, og kunne derfor vanskelig innkjøpes og lagres, iallfall ikke på lengere sikt.

Flere sildoljefabrikker. Oppføring av en slik fabrikk er nå påbegynt i Vadsø. Så vidt jeg har forstått skal finansieringen være noenlunde sikret. Den foreliggende plan for fabrikken skal imidlertid omarbeides en del. Råstoffet tenkes fanget og fraktet fra de forholdsvis mange sildefjorder i Sørvaranger. Man regner likeledes med å fange lodde som om vinteren og våren i store mengder kommer opp under kysten av Østfinnmark, særlig i Varangerfjorden og helt inn på havna i Vadsø. Med dette for øye er det tanken å bygge bingekapasiteten noe større enn vanlig. Fabrikken kommer til å ligge godt til på Vadsøyas vestende mot den dekkete havn. Om et par år regnes det med at fabrikken skal stå ferdig for mottak. — Ellers er det krav fra sildefiskerne om at der ytterligere bør bli oppført en eller to slike fabrikker i Finnmark. Dette spørsmål er nå under utredning hos sildefiskernes organisasjoner.

Fiskefarkoster mellom 40 og 48 fot. Fra enkelte hold er det blitt meddelt at farkoster av slik størrelse har vanskelig for å få nok mannskap. De må i flere høve gå med redusert sådant. Årsaken kan vel være flere, bl. a. at båtene er for stor til sommerdrift med linebruk som foregår på grunt vann, og for små til seisnurpenotfiske eller havfiske. Imidlertid er det grunn til å anta at den vesentligste årsak er at mannskapene tar annet arbeid i land, tar ferie eller blir tatt i militærtjeneste.

Småhvalfangst. En del småhvalfangster har i løpet av sommeren vært brakt i land, og enkelte har gjort det ganske bra. Det har overveiende vært farkoster fra andre fylker som har deltatt. Så vidt vites skal det bare være omlag to farkoster fra dette fylke.

Utenlandske trålere. I tillegg til de vanlige utenlandske trålere som opptrer på kysten og bankene utenfor, opptrer der også nå både russiske og polske trålere. Av en pressemelding framgår bl. a. at en russisk tråler ble grepet i ulovlig fiske ved Slettnes. Vaktbåten «Agn» bakket opp ved tråleren og satte skipperen ombord, men der ble det nektet at tråleren var innom fiskerigrensen. Etter at skipperen var kommet tilbake til sin vaktbåt, stakk den russiske tråler lengre ut, og vaktbåten som ikke hadde våpen ombord, kunne således ikke foreta seg noe. Ellers meldes det, at trålerne opptrer i et stort antall både russiske, polske og færøyske. Da de mindre vaktbåter ikke har våpen ombord, kan de etter mitt skjønn ikke bli særlig effektive. Jeg antar derfor at det vil være mest hensiktsmessig å nytte marinens vaktbåter til dette formål.

De økonomiske forhold. Det er grunn til å anta at de økonomiske forhold blant har bedret seg en smule. Seiperioden har riktig nok ikke gitt så stor fortjeneste, men vår- og sommerfisket har gitt et større utbytte enn vanlig. For tilvirkernes vedkommende har både tørrfisk- og saltfiskproduksjonen brakt en ikke ubetydelig fortjeneste, mens tranproduksjonen i de fleste tilfeller antas å ha gitt tap.

Tarifforhandlinger. Mellom tilvirkerne og bryggearbeiderne har der vært ført tarifforhandlinger, og etter et par møter kom man fram til overenskomst om litt høyere lønn og ellers justeringer av de gamle tariffer.

Nord-Norges-planen. Med slike saker har det vært et betydelig arbeid. Særlig har arbeidet omfattet flere saker for det «Særutvalg» som har hatt fikserisaker til behandling. I denne forbindelse er det innkommet et betydelig antall søknader om støtte til de forskjellige formål. Alle har dog ikke vært av den art at de har kunnet behandles, delvis på grunn av manglende tilretteleggelse, og delvis at saken har hørt hjemme under andre ordinære budsjettposter. Det har også av fiskerne vært arbeidet med dannelselse av rederier eller havfiskeselskaper

for innkjøp av trålere på omlag 100 fots lengde og derover. Imidlertid har mangel på egenkapital hittil stillet seg hindrende, slik at selskaper av denne art ikke er kommet i gang. Interessen blant fiskerne er imidlertid fremdeles meget stor.

Servicestasjon for fiskere i Vardø. Som kjent har det gått svært sent med denne sak, noe som overveiende skyldes kravet om ekspropriasjon av Bjarne Lies sjøeiendom som skulle nyttes til grunn for servicestasjonen. Distriktsarkitekten som er utvalgets tekniske konsulent har også vært meget opptatt med andre lignende gjøremål og dessuten vært innkalt til militære øvelser. Det er dog grunn til å anta at saken fra utvalgets side skulle kunne foreligge en gang i de første vintermånedene.

I dette kvartal er innkommet og journalført 535 brever og beretninger, og noenlunde samme antall utgående.

2. kvartal 1952/53.

Værforholdene. Disse har vært forholdsvis god etter årstiden å dømme. Dette varte ut kvartalet som endte 31. desember 1952, men da var det også slutt.

Seisnurpenotfisket. Også dette kvartal ble seisnurpenotfisket en stor skuffelse, dog noe bedre enn samme kvartal foregående år. Det beste fiske foregikk på slutten utenfor Sørøya og ellers på den vestlige del av Vestfinnmark. Deltakelsen i det øvrige distrikt minket etter hvert, for til slutt å ebbe ut. Av partiet er saltet 1.661,5 tonn eller vel 48,6 % av det i kvartalet oppfiskete kvantum. Hengt ca. 786 tonn, eller vel 20 %, iset 626,7 tonn, eller vel 18,3 %. Resten 341,9 tonn, ca. 13 % er filetert og annen anvendelse.

Line-, kveite- og trålfisket. Linefisket etter hyse fortsatte med forholdsvis gode fangster den første del av kvartalet. Det samme gjaldt småtrålfisket, men dette opphørte tidlig i kvartalet på grunn av lite tilfredsstillende fangster, særlig etter at bankfisket med line tok til. De første fangster fra 4 til 7.000 kilo ble tatt på Øst- og Skolpenbanken primo oktober, men varte en forholdsvis kort tid. Senere tok fisket seg opp også på Nord-, Nordkapp- og Hjelmsøy-banken og varte stort sett til jul. Merkelig nok forekom der i enkelte fangster en hel del skate av mindre størrelse som ble solgt til guano-fabrikk til 13 øre kiloet. Omkring midten av november begynte også bakkefiske, men fangstene her var ikke særlig store. Deltakelsen i fisket fra andre fylker har dette kvartal øket i forhold til samme tidsbolk foregående år. Særlig har tilstrømning av fremmede båter vært til Båtsfjord som etter det opplyste skulle dreie seg om ca. 90 stykker.

Det oppfiskete parti av de forskjellige fiskesorter ligger til dels betraktelig over samme kvartal forrige år. Særlig gjelder dette torsken med ca. 5.300 tonn. Av den i dette kvartal oppfiskete torsk er 6.209 tonn eller 44,7 % saltet, 3.220 tonn eller 23,2 % hengt og 4.450 tonn eller 32,1 % iset, filetert og annen ferskanvendelse. Av hysen er 3.546,3 tonn eller 65,1 % iset. Hengt, saltet, filetert og annen ferskanvendelse 1.901,8 tonn, eller 34,9 %. Kveite 3.273 tonn, hvor så å si alt er iset. Hysefisket har overveiende foregått for Østfinnmark. Blåkveite, flyndre, brosme, steinbit og uerkvantummet ligger betraktelig over kvartalet i fjor.

Agn. Som agn har overveiende vært nyttet frosset sild fra Troms og Trøndelagsfylkene. Så vidt jeg har brakt i erfaring har det ikke forekommet noen reklamasjon av betydning. Dette kan også komme av at værforholdene har vært gode og at fiskerne til enhver tid har hatt behov for agn.

Småsildfisket. Noen sikker statistikk har jeg ikke over det oppfiskete kvantum for dette kvartal. Dog er det grunn til å tro, at med den større effektivisering i dette fiske, som flere og større nøter, ekkolodd, sendere og lett båter med motorer i, at det oppfiskete kvantum er det største siden frigjøringen. Bare ved fabrikken i Øksfjord er det samlede oppfisket kvantum i 1952 395.000 hl. Hertil kommer hva som er tilført fabrikken i Honningsvåg.

Sildoljefabrikk i Vadsø. Så vidt jeg har brakt i erfaring skal finansieringsplanen nå være i orden. Som meddelt tidligere er grunnarbeidet påbegynt og der regnes med at driften skulle kunne komme i gang i løpet av 1955. Denne fabrikk skulle etter mitt skjønn bli til en stor fordel for fiskerne, særlig i Varangerfjorden, og anskaffelse av sildenøter og hva dermed står i forbindelse kommer til å øke. En særlig fordel vil det bli for omsetning av lodde som det nesten årvisst er en masse av både utenfor kysten og inne i Varangerfjorden.

Rekefabrikker. Der er fremdeles 2 rekefabrikker i gang i Vadsø. Noen særlig tilgang av reker har det imidlertid ikke vært i dette kvartal. Det har heller ikke vært særlig mange båter som har drevet dette fiske.

Ausetningsforholdene for fisk. Disse har vært meget gode, men har også ledet til stor priskrig. Den ene kategori av kjøpere skylder den andre herfor. Hva som kan gjøres for å rette på disse forhold er vanskelig å si med bestemthet, men jeg tror det er grunn til nå å ta spørsmålet om faste fiskepriser til ny overveielse. Det forhold at ytterverene har liten sjanse til å få sine mindre fryse- og fileteringsanlegg medfører at båtene ikke «roer» seg på sine hjemsteder.

Arbeidsforholdene. Det er hertil ikke kommet noe klagemål om mangel på kaiarbeidere. Tvert imot synes tilgangen på ledig arbeids-

kraft å bli større etter hvert som gjenreisningen etter raseringen blir unnagjort.

Iset fisk. Forsendelsen av iset fisk sørover har overveiende gått med hurtigrutene som synes å ha utført dette tilfredsstillende. Da hurtigrutene for flere fiskevær ikke har daglig anløp, blir disse vær satt en del tilbake. Der arbeides nå med å få satt inn i ruten Vardø—Kristiansund en av Finnmark Fylkesrederis største lokalbåter, og så framt en slik ordning kan bli etablert, vil det særlig kunne hjelpe steder som ikke har daglige hurtigruteanløp.

Statens senere Fi-No-Tros trananlegg, som ble bygget i Vardø, Mehamn og Kjøllefjord, ble den 1. januar 1952 overtatt av Finnmark og Nord-Troms Fiskeindustri. De med Ståten opprettete leiekontrakter ble prolongert til 31. desember 1952. Nå har Fi-No-Tro sagt opp denne leieavtale og samtidig forlangt en betraktelig større leie. Om den nye leie foregår det nå forhandlinger.

Ror- og egnebuer. Med dette arbeid har min tid vært opptatt ganske betydelig. Særlig gjelder dette «etternølere» som det har vært vanskelig å få fra de nødvendige dokumenter og de som er mottatt har også for fleres vedkommende vært mangelfull. I skrivende stund har jeg nå mottatt de vesentligste dokumenter fra bidragsmottakeren Konrad A. Karlsen, Båtsfjord, som allerede i begynnelsen av 1949 fikk tilsagn om nedskrivningsbidrag og lån. Det samme gjelder to «etternølere» som i midten og i slutten av 1948 har fått tilsagn om statsstøtte i form av bidrag og lån.

Slipp med mekanisk verksted i Båtsfjord. Som meddelt tidligere har det helt siden frigjøringen vært arbeidet med å få oppført et slippanlegg med verksted i Båtsfjord. Imidlertid har de første vanskeligheter stillet seg med hensyn til grunnspørsmålet. Båtsfjord Fiskarlag hadde heftet seg og gått sterkt inn for en grunn som eies av G. Robertson A/S. Grunnen måtte imidlertid eksproprieres og det var også delte meninger om grunnens brukbarhet og tilfredsstillende stor. Den besto nemlig av bløt leire hvor slipplegemet måtte bygges på peler og av den grunn ble meget kostbar. Kommunen hadde forlangt tvangsavståelse og ved skjønnsrettens avgjørelse den 26. november 1952 — etter at en sakkyndig ingeniør på området som var til stede hadde funnet ut at grunnen både var for liten og lite skikket — ble forlangende om tvangsavståelse og forhåndsovertakelse trukket tilbake. En avgjørelse som skjønnsretten ganske sikkert også har villet kommet til.

Servicestasjon for fiskere i Vardø. Det av Fiskeridirektoratet nedsatte utvalg til å framkomme med forslag til en plan for en slik stasjon i Vardø m. v. har støtt på så mange vanskeligheter, spesielt med hensyn til en tilfredsstillende grunnavståelse. Representanter for

Vardø Fiskarlag og Vardø Produksjonslag krevde nemlig tvangsavståelse av et område på ca. 43 m langs havnen, men som kommunen av hensyn til omkostningene ikke kunne gå med på. Dette krav fra lagene ble imidlertid frafalt henimot 3 måneder etterpå og som har sinket utvalgets arbeid minst likeså lang tid. Der må også søkes om tillatelse til å bygge en del av stasjonen utenfor den fastsatte havnelinje, likeså må der søkes om en mindre dispensasjon fra bygningsloven. På grunn av disse vanskeligheter og vanskeligheten med et makeskifte er det grunn til å tro at innstillingen fra utvalget ikke kan foreligge før ultimo mars 1953.

Nord-Norges-fondet. For meg som formann i særutvalget for fiskerinæringen under dette fond, har arbeidsmengden vært nesten uoverkommelig. Der fordres nå planlegging over hele fylket hvor slipper og mekaniske verksteder skal ligge. Det samme gjelder fryse- og fileteringsanlegg, veier i sjøbygdene, vannanlegg i fiskeværerne og sentralhavner. Dessuten skal en masse søknader behandles og ekspederes og meget av det hører ikke hjemme under dette fond. Med hensyn til planleggingen, så blir det som for en reguleringsarkitekt å foreta regulering av et område som allerede er bebygget og der er meget som der må tas hensyn til. Noe lignende blir det når planer av forskjellig art skal settes opp. Det må også tas hensyn til hva som allerede er oppført. Forhåpentlig vil det også for dette fylke bli opprettet et planleggingskontor under dette fond.

Helsestellet. Sykestuen i Mehamn er kommet under tak og innredningsarbeidet pågår. Da finansieringsplanen etter det opplyste var i orden er statsstøtten, kr. 15.000, utbetalt i slutten av 1952. Derimot ligger det ennå ikke slik an at statsstøtten til bygging av sykestue i Båtsfjord og lignende støtte til bygging av folkebad og legekantor i Nordfjord, Vardø herred, har kunnet blitt utbetalt.

Utenlandske trålere. I dette kvartal har det vært betydelig med slike trålere både på banken og under kysten. Merkelig nok har det ikke forekommet særlig mange klagemål over tapte redskaper i denne forbindelse. En del trålere er dog oppbrakt for ulovlig fiske og har fått sin sak avgjort av retten.

Fredning av kveitefisket med garn. Som kjent ble det til oppsyn i dette distrikt bevilget inntil kr. 3.000, med politimesteren i Vestfinnmark som leder. Meningen er at han også skal nytte lensmennene i sitt distrikt som under sine tjenestereiser «skal ha et våkent øye» med slikt fiske. For Østfinnmark har så vidt vites heller ikke i denne fredningsperiode forekommet noen overtredelser.

De økonomiske forhold. For fiskerne kan det vel neppe sies at de økonomiske forhold har bedret seg merkbart. Det feilslåtte sei-
surpenotfiske siste sommer og høst, og urolige værforhold inn imell-

lom med landligge og dertil en meget kostbar drift, kan i de fleste tilfelle ikke bringe noen økonomisk framgang. De penger som tjenes på båtene medgår som regel til avdrag og renter på gjeld. Dessuten skal assurance og vedlikehold og sist men ikke minst utstyr, snurpe- nøter til sei- og sildefiske anskaffes og vedlikeholdes.

Omsetningen av det ferdige produkt. Omsetningen av saltfisken har skjedd noenlunde etter hvert. Den har av den grunn gitt god vektprosent og blitt solgt til relativ gode priser. Verre er det med tranen. Omsetningen av denne har gått meget tregt og det er grunn til å anta at de fleste produsenter i 1952 har hatt tap på denne produksjon. Imidlertid har det vært en meget god fortjeneste på tørr- og saltfisken og til dels også på fileteringen, slik at resultatene for tilvirkerne og fiskersamvirkelagene i 1952 må sies å ha vært meget tilfredsstillende.

Vannanlegget i Nordfjord i Syltefjord. På grunn av mangel på arbeidskraft, noe som overveiende skyldes at folk ble innkalt til militærtjeneste, ble forannevnte vannanlegg ikke fullført siste sommer. Imidlertid kjøres der nå fram sand for støping av komme og det resterende arbeid tenkes å være fullført i løpet av sommeren og høsten 1953. Av de mottatte kr. 22.000 er pr. 1. januar 1953 utbetalt overveiende til innkjøp av rør og rørdeler m. v. kr. 10.882,97. De resterende kr. 11.117,03 inntår på folio i Norges Bank, Vardø.

Merkeregistret. Også i dette kvartal har det vært et betydelig arbeid med å holde merkeregistret à jour, og det har medført en betydelig korrespondanse med så vel direktoratet som tilsynsmennene. Et særlig rush av uoverensstemmelser ble oppdaget i forbindelse med søknadene om konsesjon for fiske med not i Lofoten. Det forekommer heller ikke sjelden at folk selger sine farkoster til fiskere i andre herreder og fylker, uten å melde dette til vedkommende tilsynsmann. Tilsynsmannstjenesten i dette distrikt må vel nå, etter at de verste er satt utenfor, sies å være noenlunde tilfredsstillende. Direktoratets merkekontor må vel også sies å være blitt aktivisert.

I dette kvartal er innkommet og journalført 511-brever og beretninger, og noenlunde samme antall utgående.

I samme tidsrom har jeg 32 reisedager, hvorav 17 dager vedrørende A/S Finnmark og Nord-Troms Fiskeindustri og reiser i forbindelse med Nord-Norges-planen.

3. kvartal 1952/53.

Værforholdene. I dette kvartal har værforholdene vært de verste på mange år. Den ene uværperiode har avløst den annen. Heldigvis har menneskeliv så vidt vites ikke gått tapt, men havarier har det forekommet nokså mange av.

Fisket. Tross det forannevnte uvær er det oppfiskete kvantum, bortsett fra torsk, forholdsvis bra, noe som må tydes derhen at det ikke har vært lite fisk under kysten. Kveite-, flyndre- og steinbitfangstene har sviktet noe, særlig gjelder dette steinbiten som bare utgjør 39,2 % mot samme tid i fjor. Fisket på Breivikfjorden har dette kvartal på grunn av uværet sviktet stort, idet torskekvantummet inntil oppsynet ble satt den 23. mars bare var 904.444 kg mot i fjor 2.564.760 kg. Det bemerkes dog at oppsynet i 1952 først ble satt den 30. mars. Det blir således en uke lengere fisketid i 1952, noe som selvsagt også får betydning for sammenlignings-grunnlaget. Av torskekvantummet er ca. 57 % saltet, knapt 20 % iset, ca. 18 % hengt og resten, 5 %, filetert, hermetikk og annen ferskanvendelse. Ellers framgår det at av hysen er ca. 63,3 % og av steinbiten ca. 95 % iset. Av sistnevnte prosent antas at isingen av steinbit overveiende er forsendelse til fryse- og fileteringsanleggene. Når hysekvantummet dette kvartal tross en ukes kortere fisketid er kommet så nært opp til et så forholdsvis stort kvantum som samme tid foregående år, skulle dette tyde på at man nå er kommet inn i åringer med større hysetilsig. Hysekvantummet de siste åringer har nemlig gått nokså hurtig og jevnt nedover.

Lodden. Denne kom under kysten omkring månedskiftet februar/mars. Det var utelukkende faks (han) lodde. Den fordelte seg hurtig langs kysten vestover, men det var ikke svært lenge før den stakk på dypere vann for til slutt å forsvinne. Den var bedre brukbar som agn enn tidligere år og en del ble nyttet som sådan. Ellers ble en større del ført til fiskemelfabrikkene både i Honningsvåg og Øksfjord. Det var mindre mengder lodde i Varangerfjorden enn tidligere år.

Sildefisket. Dette fisket må man vel med trygghet kunne si har slått feil dette kvartal. Mindre fangster er dog tatt inn i Repparfjord og en del andre fjorder. Fiskerne som de siste år har anskaffet seg kostbare redskaper og utstyr, har økonomisk sett hatt en stor påkjenning.

Avsetningsforholdene. Disse har som vanlig de siste år vært meget gode, ja, så gode at det i stor utstrekning har ledet til priskrig. Det har også i pressen vært diskutert hvem som har gått i brodden for priskrigen, uten at det offentlige har fått klarhet i forholdet. Imidlertid har industrianleggene i år manglet råstoff ikke bare på grunn av værforholdene og dermed følgende liten og uregelmessig tilgang på fisk, men også på grunn av priskrigen, noe som ganske sikkert kommer til å merkes på driftsresultatet 1953. Forholdet har nemlig ført med seg at fiskere som ellers har sine vanlige baser for leveranse av fangstene i de ytre distrikter, har forlatt disse og reiser inn til de sentrale steder for å nyte godt av den merpris som fisk

til filetering betinger. Kvaliteten har også sjelden hatt noen innflytelse på de priser som er oppnådd. Ellers bemerkes at det er grunn til å tro at industrianleggene i denne tidsbolke har måttet kjøpe fisk av tilvirkerne i større omfang enn forutsatt, slik at råstoffet dermed er blitt kostbarere enn om fisken ble kjøpt direkte av fiskerne.

Agn. Som agn har lodde overveiende vært nyttet. Det er ubetydelig frosset sild fra Troms og lengere sørover som i dette kvartal har vært anvendt.

Rekefisket. Rekefisket inne i Varangerfjorden har vært forholdsvis bra. Prisene har imidlertid falt og antas ikke å ha gitt sine utøvere en rimelig fortjeneste. Nå er imidlertid innkjøpet og omsetningen underlagt kontroll hva priser angår. De økonomiske forhold for fiskerne skulle hermed bli bedre, forutsatt fangstene holder seg oppe.

Deltakelsen i fisket. Deltakelsen i fisket denne tidsbolke har vært minimal fra ultimo februar og utover. De større farkoster dro som kjent med snurpenot på Lofoten. De fleste av de fremmede farkoster som i forrige kvartal var på fiske i Finnmark dro hjem til jul og er innen dette kvartals utløp ikke kommet tilbake.

Kveitefredningen. Som kjent ble det av Staten stillet til rådighet inntil kr. 3.000 til oppsyn og kontroll med kveitefredningen i Finnmark i tiden 15. desember 1952 til 28. februar 1953. I likhet med tidligere år har jeg overlatt gjennomførelsen av oppsynet til politimesteren i Hammerfest og lensmennene i Vestfinnmark. De siste ble bedt om på sine tjenestereiser å ha et våkent øye med denne sak. Det billede som politimesteren med sine betjenter i sine rapporter tegner om forholdet, så vel på feltene som på tilvirkerstedene, gir grunn til heretter å ta sterkere rådgjerd i bruk for å få slutt på uvesenet. Politimesteren peker bl. a. på at de nåværende fredningsbestemmelser ikke er tilfredsstillende, idet forbudet ikke bare bør omfatte kveitegarn men alle redskaper. For at fredningsbestemmelsene skal kunne håndheves, må politiet ha en dertil skikket farkost som kan være på feltene og passe på, og eventuelt kunne trekke bruk. Forholdet er nemlig slik at det er ugjørlig for politiet å få leiet en dertil egnet farkost hos fiskerne, da disse er redd for repressalier fra sine yrkesbrødre. Politimesteren skriver i sin følgeskrivelse av 30. april d. å. bl. a.: «En kan derfor ikke se at det er noen mulighet for politiet heretter å påta seg denne oppgave. Vi er nå gått lei av å bli holdt for narr av fiskerne.»

Utenlandske trålere. Så vidt vites har det ikke vært større antall utenlandske trålere utenfor finnmarkskysten dette kvartal enn vanlig.

Innenlandske småtrålere. Så vidt jeg har kunnet bringe på det rene har det i denne tidsbolke vært ytterst få småtrålere som har

driftet. De aller fleste sluttet driften i november 1952, men har tatt opp sitt virke igjen under inneværende vårtorskefiske. Om dette vil melding bli oppsatt i neste beretning.

Saltfisken. Denne er blitt solgt etter hvert til relativt gode priser. Det har vært mild vrakning og minimal svinnprosent.

Tranen. Derimot har det vært vanskelig å få solgt tranen til regningsvarende priser. Bare her i Vardø ligger for tiden på trananlegget 6 à 700 fat usolgt.

Ror- og egnebuer. I kvartalet har det vært forholdsvis stort arbeid med saker og ting i forbindelse med planlegging, bygging og byggetilsyn, samt å få inn de dokumenter som kreves. Særlig har en del etternølere skapt engstelse og ergrelse når statsstøtten skulle utbetales. Der har også fra flere vært gjort henvendelse hertil om å bli orientert om støtten og hvilke formalia som var nødvendig. Særlig har slike henvendelser i den senere tid vært framsatt fra folk på mindre steder, de såkalte utvær. I følge en utsendt oversikt over byggevirksomheten i 1952 fra fylkesgjenreisningsnemnda, framgår bl. a. at det nevnte år ble bygget ror- og egnebuer i dette fylke på 6.908 m² gulvflate.

Utbyggingsfondet for Nord-Norge. En stor del av min tid er opptatt av en rekke spørsmål som melder seg under denne plan. Det blir også vanskelig å avse tid til å delta i de mange møter. Særlig utvalget for fiskerinæringen under dette fond, som jeg er formann i, er nå kommet så langt at en plan for utbygging av slipper med mek. verksteder for landsdelen er lagt fram. Denne ble vel mottatt i fylkesrådet, men hvorledes den skal gjennomføres, er et annet spørsmål. Imidlertid gjenstår det ennå bl. a. kartlegging og planleggelse av havneutbyggingen, vannverksanlegg og veier i sjøbygdene. Når det gjelder søknader til Fiskarbanken om lån til større farkoster og redskaper foreligger det her en søknadsmasse fra dette distrikt på nærmere 10 mill. kroner. I denne travle tid er det også vanskelig for medlemmene av utvalget til å avse tid til å avgi møte.

Naturskadefondet. Som følge av de stormfulle værforhold som vi har hatt i denne periode, er det ikke så få søknader om hjelp av naturskadefondet som er kommet inn til dette kontor til uttalelse. Søknadene har som regel vært dårlig tilrettelagt av de kommunale myndigheter, noe som har medført et betraktelig merarbeid.

Servicestasjonen for fiskere i Vardø. Det synes som om driftsformen for denne stasjon som ble foreslått av utvalget ikke uten videre har kunnet godtas av myndighetene. I denne travle tid har det som rimelig kan være heller ikke vært mulig å komme på talefot med fiskerne det her gjelder. Men forhåpentlig vil dette kunne skje i løpet av førstkommende sommer.

Vannanlegget i Nordfjord i Syltefjord. Som kjent har Staten ytet støtte til dette anlegg. Meningen var at anlegget skulle være ferdig etter planen allerede høsten 1952. På grunn av at arbeidsfolket ble innkalt til militærtjeneste, måtte arbeidet utsettes. Arbeidet vil imidlertid bli tatt opp igjen inneværende sommer og regnes med å være ferdig i løpet av dette år. Der er allerede innkjøpt det vesentligste av rør og rørdeler og det er også i år kjørt fram en hel del sand.

Merkeregistret. En del nye bestemmelser har det volt mange tilsynsmenn vanskeligheter, og dette har medført et betydelig merarbeid for dette kontor. Det har også vært vanskelig innen en rimelig tid å få forslag fra fiskenemndene på nye tilsynsmenn som skal oppnevnes når de gamle av en eller annen grunn skal gå ut av stillingen.

I dette kvartal er innkommet og journalført 427 brever og beretninger, og noenlunde samme antall utgående.

I samme tidsrom har jeg 17 reisedager, hvorav 12 for Fiskeridirektoratet.

4. kvartal 1952/53.

Værforholdene. Mens det i forrige kvartal var en uværsperiode over distriktet, har været i dette kvartal vært betraktelig bedre.

Lodda. Denne var under kysten og delvis på bankene ved sesongens begynnelse for å stikke til sjøs igjen ultimo mai måned. I Vestfinnmark var der ubetydelig lodde under kysten. Sommerloden kom imidlertid i stedet under kysten omkring 12. mai, noe som til å begynne med medførte noen pene juksefangster. Fiskere som da var på hjemtur stoppet noen dager opp.

Oppsynet. Dette ble satt 23. mars og hevet igjen den 20. juni 1953 mot i 1952 fra 31. mars til henimot St. Hans. Oppsynstiden blir således i år om lag en uke lengre enn i fjor.

Flere slags redskaper. Man har vel neppe tidligere i norsk fiskerihistorie kunnet iaktta så mange forskjellige slags fiskeredskaper under vårtorskefisket i Finnmark.

Snurpenotfiske etter torsk. På grunn av det uvanlig tidlig avsluttede torskenotfiske i Lofoten, kom en del fiskere oppover og fortsatte notfisket på de forskjellige strøk av kysten, særlig inne i fjordene. Primo april oppsto der på Refsbotn et ganske godt snurpenotfiske med forholdsvis stor ansamling av farkoster som drev både med snurp og garn. Dette medførte at garnfiskerne sendte inn krav om forlengelse av fredningstiden (havdelingen), noe som på grunn av konsekvensene ble avslått. Etter det opplyste har denne havdeling virket tilfredsstillende og dette har medført at redskapskollisjoner kunne unngås. Omtrent samtidig ble der også tatt flere snurpenotfangster

på Kjøllefjorden. Dette medførte et fornyet krav fra et massesemøte av såvel stedets som de tilreisende fiskere den 19. april 1953, om totalt forbud mot bruk av snurpenot etter torsk på Kjøllefjorden i tiden 15. januar til 30. april. Som kjent hadde utvalget for fredning møte med representanter for Kjøllefjord Fiskarlag den 9. november 1950, angående lagets krav i brever av 9. desember 1948, 26. november 1949 og 29. mars 1950, bl. a. om at en del av Kjøllefjorden ble forbeholdt line- og garnfiskerne — med andre ord havdeling. På grunn av fjordens beskaffenhet og da det heller ikke har forekommet redskapskollisjoner mellom nøter og faststående redskaper, kunne utvalget ikke anbefale noen fredning og/eller havdeling. Ellers ble snurpenoten brukt gjevnsidig med de andre bruksklasser, særlig for Østfinnmark, som delvis for de enkelte ga et ganske godt resultat den første del av sesongen. Ellers var ansamlingen av juksefiskere ganske betydelig, men da sesongen for dette fiske ble ganske kort, ble det oppfiskede kvantum ikke særlig stort. Fisken var småfallen og sto nokså dypt, på mellom 40 og 90 favners vann. Juksefisket tok seg imidlertid opp den nest siste uke av perioden med noe større torsk. For enkelte vær har dette fiske fortsatt også utover sesongen. Garnfisket på Vestfinnmark må nok sies å ha rangert som det beste redskap iallfall den første halvdel av oppsynstiden. Ellers har linefisket til veiebrakt det største og mest velhandlede kvantum. Kvantumet kunne ha vært større såfremt ikke agnmangelen har gjort seg gjeldende. Som det vil sees bl. a. av nedenstående statistikk er det totale kvantum fisk under dette vårtorskefiske 56.605.247 kg. mot under vårtorskefisket i 1952 45.426.755 kg, en stigning på 11.178.492 kg, av dette utgjør stigningen på torsken 4.479.292 kg. Av torskepartiet er ca. 69,5 % hengt til rundfisk og rotskjær, 24,35 % saltet og resten ca. 6,15 % er iset, filetert og eller gått til annen ferskanvendelse. Av hysen er hele 70 % hengt til rundfisk og rotskjær og bare vel 28 % iset og filetert. Dette skulle tyde på at hysen har vært av en meget dårlig kvalitet. All kveite 349.914 kg er iset. Det samme gjelder blåkveiten, men dette er neppe riktig. Den overveiende del er nok filetert.

Anmeldte småtrålere. Av telegram fra fylket framgår, at ca. 70 trålere har deltatt i vårfisket, hvilket sannsynligvis er riktig. Av en oppgave fra en politibetjent ved Vardø Politikammer framgår, at der i tiden 1. januar til 30. juni 1953 er anmeldt 29 småtrålere for ulovlig fiske innenfor fiskerigrensen. For 13 stk. av disse er saken ennå ikke avgjort, 6 stk. har ikke vedtatt byrettens dom, 2 stk. er blitt frifunnet, 2 saker er henlagt på grunn av bevisets stilling og 6 stk. har vedtatt forelegget eller byrettens dom. Hva som er den egentlige årsaken til så mange overtredelser — mangelfull navigasjonskyndighet, at fiske-tyngden har stått omkring fiskerigrensen eller å fiske på dypere vann

har vært mindre lønnsomt på grunn av forliten trekraft — er vanskelig å kunne si noe om. Det antas imidlertid at samtlige her nevnte årsaker til en viss grad har spilt inn.

Det må etter mitt skjønn bli en framtidig oppgave å få noenlunde fastslått hvilken størrelse av trålredskaper som best kan nyttes til de forskjellige båt- og maskinstørrelser. Jeg vil i denne forbindelse ikke unnlate å nevne at M/s «Stabil» Ø. 301. H., 44,1 fot lang med iværende en 50 hk Union-motor, eier Joh. A. Johansen, Vesterøy, og som er en av de som har hatt det største kvantum fisk på Finnmark både i 1952 og i år, har 3 trålnøter av ulike størrelse. Den største nyttes på så grunt vann som det er lovlig adgang til og den minste nyttes på dypere vann. Mannskapet inkl. skipperen ombord består bare av 4 mann. Fangstkvantumet for denne farkost i år er anslått til 136 tonn.

Klagemål over trålfiskens kvalitet. Min hjemmelsmann opplyser, at han har vært ombord i så å si alle småtrålere som har vært oppom Vardø. Omtrent alle har hatt rommene inndelt enten i hyller og binger, eller bare binger eller kasser for oppbevaring av fangsten. Imidlertid sier han at der er mer småfisk i trålfangstene enn på andre redskaper og at bløggingen av småfisken er det så som så med. Det er imidlertid grunn til å ta under overveielse om ikke konsesjonstillatelsen allerede nå bør skjerpes. Jeg tenker her på samme ordning som for notfisket i Lofoten, et vedk. må ha ferskfiskkontrollens bevitnelse på at rommene er inndelt som forutsatt, før trålfisket kan ta til.

Egen oppsynssjef for vårtorskefisket. Med den rivende utvikling i fiskerinæringen, både med hensyn til større båter og flere arter redskaper, er det etter mitt skjønn nå grunn til å ta under overveielse å ansette egen oppsynssjef iallfall for vårtorskefisket i Finnmark. Med de mange lovbestemmelser man nå har og av hensyn til en mer korrekt statistikk over oppfisket kvantum på de ulike redskapsklasser, anser jeg en slik omlegging for påkrevd.

Agn. Som agn har vært nyttet både lodde og frossen sild. Frossen sild er vel det agn som har vært mest nyttet, men lodden iallfall for den første halvdel av sesongen har vært godt bruk-bar.

Arbeidsforholdene. Disse har vært meget bra og det har hertil ikke kommet inn klage over mangel på kaiarbeidere.

Tørkeforholdene, har nærmest vært ideelle i år, og en ganske stor del av den hjellhengte fisk er — når dette skrives — allerede kommet i hus.

Saltfisken. Denne er blitt solgt noenlunde etter hvert med relativt gode priser og en mindre svinnprosent enn vanlig.

Tranen. Det har også i år vært treg avsetning og vikende priser, som neppe gir sine utøvere noen fortjeneste av betydning. Det er vel

de som ikke får endene til å møtes. Dette gjelder særlig de som ennå nytter den gamle framstillingsmetode.

Rekefisket i Varangerfjorden. Dette fiske har utover våren vært ganske bra. Leveransen foregår overveiende til 2 fabrikker som er i gang i Vadsø. Deltakelsen i fisket har ikke vært særlig stort.

Ulykker på fiskefeltene. Dessverre krevde havet i begynnelsen av april 3 fiskeres liv. De var på vei fra sitt hjem Brynilen med M/b «Knut» F. 88. L. 28,5 fot lang til Breivikbotn på fiske. Båten med mannskap er gått ned utfor Hasvåg i Hasvik herred på ca. 25 favners vann. Ingen var vitner til ulykken, men vakere til garnbruket som var ombord fløt opp umiddelbart etter. Der ble forsøkt sokning for å få opp båten og muligens noen av mannskapet som kunne ha viklet seg inn i redskapene, men uten resultat. Båten var lavt assurert. Den 20 årige fisker Kyrre Indahl fra Karlsøy i Troms falt overbord fra M/k «Grundegga» den 5. mai utenfor Tarhalsen i Finnmark og druknet. Ulykken skjedde på den måte at avdøde tok en pøs og gikk på hekken for å fylle den. Herunder mistet han balansen og falt overbord.

Ror- og egnebuer. Noen søknader om nedskrivningsbidrag til bygging av ror- og egnebuer er i dette kvartal ikke mottatt. En del forespørsler har det dog vært. Likevel har det vært en del arbeid med tidligere bidragsmottakere som har hatt vanskelig å forstå å følge reglernes bestemmelser. Det oppstår på denne måten en unødig stor korrespondanse som stjeler en del tid. Byggetilsynet har heller ikke vært noe å skryte av.

Utbyggingen av Nord-Norge. Ved søknadsfristens utløp den 10. mai d. å. var antallet av søknader til Statens Fiskarbank om lån til anskaffelse av større fiskefarkoster og redskaper med delvis støtte av Utbyggingsfondet, ikke så stor som en hadde regnet med. De omsøkte beløp tilsammen dreier seg om ca. 9 mill. kroner. Om utbyggingsfondet i sin alminnelighet kan anføres at mange spørsmål som blir reist i forbindelse hermed. Forhåpentlig vil særutvalget for fiskerier næringen i løpet av kommende høst kunne legge fram for Fylkesrådet planer for den videre utbygging av fiskeindustrien, hamner, vannanlegg i fiskeridistriktene og veger i sjøbygdene.

Servicestasjonen for fiskere i Vardø. Som kjent har denne sak tatt en slik vending, at det er grunn til å tro at Vardø Fiskersamvirkelag og Vardø Produksjonslag i fellesskap kommer til å bygge den tidligere skisserte servicestasjon; riktignok med en del forandringer, for stasjonen vil bli reist for egne midler og med nedskrivningsbidrag og lån av statsmidler. Noen endelig avgjørelse foreligger ikke, da det i denne tid har vært vanskelig å få samlet styrene i disse lag til 4 fellesmøter.

Vannanlegget i Nordfjord. Arbeidet hermed går nå med full kraft og en kan regne med fullføring og prøve ultimo oktober f. k. Hvorvidt omkostningsoverslaget vil holde har jeg ennå ingen oversikt over, men i tilfelle det blir overskridelse, tror jeg at dette beløp ikke blir særlig stort. 10 % av statens stønadsom vil bli holdt tilbake her.

Helsestellet. Sykestuen i Mehamn er fortsatt under oppførelse, og man kan regne med at den vil være ferdig for innvielse i slutten av august eller i løpet av september måned f.k. Derimot ligger ikke forholdene slik an for Båtsfjord og Nordfjord, og derfor har den tilståtte statsstøtte ikke kunnet utbetales. Der foreligger nå søknader om støtte fra Honningsvåg til reparasjon av en sykestue der og likeledes en søknad om støtte til et helsehus på Bugøyenes i Sørvaranger. På grunn av de mange gjøremål, har det ennå ikke blitt anledning for meg til å ta meg av de to siste søknader.

Sildefisket. Så vidt jeg har bragt i erfaring har dette fisket ikke bragt noe særlig godt resultat. I slutten av kvartalet er der imidlertid opplyst om store forekomster ut på det åpne hav, delvis langt fra land og som resulterte i enkelte større fangster av pen fabrikkvare.

I dette kvartal er innkommet og journalført 472 brever og innberetninger, og noenlunde samme antall er gått ut.

I samme tidsrom har jeg 23 reisedager, hvorav 13 for direktoratet.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Troms, Bjørn Berg.

1. kvartal 1952/53.

Værforholdene. Disse kan betegnes som ganske bra for sjødrift, men svært meget regn har vanskeliggjort tilvirkning av tørrfisk. Dette har ført til at prosenten nedfallsfisk blir større enn vanlig og har i en viss grad begrenset fisketilvirkernes fortjeneste.

Seisnurpefisket. Deltakelsen i dette fisket økte sterkt ved periodens begynnelse, og etter noen dager var hele flåten i virksomhet på de enkelte felter for Troms og Finnmark. Fangstresultatet uteble imidlertid til omkring 10. juli da en fikk de første meldinger om at det var tatt to fangster på Mefjordhavet på henholdsvis 1000–5500 kg. Noen dager senere fikk en melding om at det var en del sei til stede på feltet, men at den sto så grunt at snurperne ikke fikk anledning å sette not i sjøen.

Senere i perioden ble det meldt om enkelte ubetydelige fangster for Mefjord, Øyfjord og Torsvåghavet. Derimot kom det meldinger fra Kvenangen om fangster fra 10.000 til 25.000 kg, men det var også her ujamnt fiske med flere dagers stillstand. Det viste seg å være bra sei til stede, men stor åte gjorde driftsforholdene vanskelige og det var flere dager i trekk at seien stod så dypt at den var umulig å ta med not. Dette fiske må derfor stort sett betegnes som mislykket i denne periode, idet de fleste notbruk ikke har til dekning for driftsutgiftene.

Sei- og torskefisket med snøre. Dette fiske som etter krigen ikke har vært nevneverdig, har i perioden vært særdeles godt for samtlige distrikter fra Karlsøy i nord til Torsken i sør. Det har under hele perioden fra samtlige distrikter vært meldt om fangster fra 200 til 2500 kg sei og torsk. Dette har sin grunn i at seien i år har søkt de vanlige seigrunner og forholdene har således ligget særlig godt til rette for snørefisket. Deltakelsen har vært meget god og utbytte må betegnes som særdeles tilfredsstillende for samtlige utøvere.

Størjefisket. I juli måned tok en del av seisnurpeflåten å la om driften for å forsøke seg etter størje, men til å begynne med var det små forekomster og resultatet ble ikke nevneverdig. Mot slutten av perioden så det ut til at fisket skulle ta seg opp idet en fikk

melding om gode forekomster. Dette ble imidlertid en skuffelse idet meldingen om stopp i fisket så å si kom samtidig. En del fartøyer la straks om til seisnurpefiske mens andre tok det med ro for å avvente situasjonen, men da det tok flere uker før fisket ble tillatt igjen viste det seg å være ulønnsomt å fortsette driften. Til tross for små utsikter var det en del fartøyer som fortsatte utover periodens slutt. Resultatet av dette fiske må betegnes som totalt mislykket i forannevnte tidsrom. Deltakelsen anslåes til ca. 15—20 fartøyer med ca. 200—250 mann.

Bjørnøy- og Svalbardfisket. I dette fiske har det i perioden deltatt 25 fartøyer med 280 mann mot bare 19 fartøyer med ca. 209 mann i samme tidsrom foregående år. Disse 25 fartøyer har tilsammen utført 28 turer og har ilandbrakt 502.210 kg fisk til en samlet førstehåndsverdi av kr. 678.476,52, og 563,24 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 22.529,60. (De tilsvarende tall foregående år var 537.251 kg fisk til en samlet førstehåndsverdi av kr. 573.032 og 570 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 42.455.

På dette felt har det under hele sesongen deltatt 36 fartøyer med 396 mann. Av disse har 3 fartøyer gjort 3 turer, 23 fartøyer 2 turer og 10 fartøyer bare 1 tur hver.

Det samlede ilandbrakte kvantum i 1953 utgjør 1.012.902 kg fisk til en samlet førstehåndsverdi av kr. 1.353.664, og 1.082 hl lever til en samlet førstehåndsverdi av kr. 43.296.

(De tilsvarende tall for 1951 var 35 fartøyer med 385 mann. Disse fartøyer utførte tilsammen 58 turer. Videre utførte en del 2 turer og enkelte 3 turer hver. Det ilandbrakte kvantum utgjorde 1.263.898 kg fisk til en førstehåndsverdi av kr. 1.416.532 og 1.348 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 53.920).

Gjennomsnittlig fangstutbytte pr. fartøy utgjør ca. 28. tonn som fordeler seg med 27,5 tonn saltfisk og 0,5 tonn fersk kveite og annen fersk fisk. Leveren utgjør ca. 30 hl. Dette gir en gjennomsnittlig bruttofortjeneste pr. fartøy på kr. 38.804. (Tilsvarende tall for foregående år var ca. 36 tonn som fordeles med 35,5 tonn saltfisk og 0,5 tonn fersk kveite og annen fersk fisk, og 38 hl. lever. Dette ga en gjennomsnittlig bruttofortjeneste pr. fartøy på kr. 42.013). Som det vil fremgå av forannevnte tall har både fangstutbytte og bruttofortjenesten ligget langt lavere i år enn foregående år. Videre har det vært brukt langt mere agn og olje i år da det elendige fiske førte til at enkelte større fartøyer ikke fant det lønnsomt å avbryte fisket for å gå inn med fangsten, men nyttet høve til å få nye forsyninger med andre fartøyer som enten var inne med fangst eller de som gikk senere til feltet på sin første tur. Ved enkelte høver ble det også i denne periode sendt olje, agn og proviant med R/KR «J. M. Johansen».

Den ilandbrakte saltfisk var av meget god kvalitet, og prisene har ligget meget høyt, men til tross for dette har det minimale fiske inneværende periode (til tross for at foregående periode ga noe høyere utbytte enn samme periode foregående år) ført til at årets Bjørnøy- og Svalbardfiske har gitt kr. 4.500 mindre i bruttofortjeneste pr. fartøy når en ser hele sesongen under ett.

Ovennevnte fiske har i sesongen 1952 skuffet deltakerne i langt større grad enn i andre år etter krigen, til tross for at disse år har ligget noe tilbake for årene før 1940. Dette vil jeg anta vil føre til at deltakelsen i linefisket på forannevnte felt vil avta noe. Imidlertid går jeg ut fra at de fleste av fartøyene vil være å finne på feltet en stor del av årets sesong idet disse vil omlegge driften til smårål.

Redningsskøyte under fisket ved Bjørnøya. I likhet med foregående periode har R/KR «J. M. Johansen» vært stasjonert på feltet denne periode. Fartøyet har vært til særlig stor nytte for fiskerflåten, og de enkelte fiskere priser tiltaket i meget stor grad.

Sildefisket. Dette fiske har under hele perioden gitt tilfredsstillende fangstutbytte for så å si samtlige deltakere. På grunn av mangel på høvelige fartøy har enkelte notbruk ikke vært i rasjonell drift, eierne har således tapt store summer. Deltakelsen i sildefisket har vært meget stor, noe som har gjort sitt til at det til dels har vært vanskelig med tilstrekkelig mannskap. Det har ikke vært mulig å få oppgitt nøyaktig antall bruk som har deltatt.

Fryse- og Kjøleanleggene. Råstoff tilførselen til de enkelte anlegg har langt fra vært tilfredsstillende. Tilførselen direkte fra fiskere har i perioden vært svært minimal. Til tross for store anstrengelser har det heller ikke vært mulig for fryserinene å få tilstrekkelig råstoff fra andre distrikter for kontinuerlig drift.

Mulighetene for å skaffe bedriftene nok råstoff har vært langt vanskeligere enn i samme kvartal foregående år.

I tiden 1. juli til 30. september 1952 er det innkjøpt direkte fra fiskere i alt 519.497 kg råfisk til en førstehåndsverdi av kr. 204.850,12. Tallene for samme kvartal foregående år viser 1.417.779 kg råfisk til en førstehåndsverdi av kr. 841.516,38.

Arbeidskraft. Tilgangen på arbeidskraft til de enkelte tilvirkningsanlegg har vært langt større enn behovet, og en masse faglærte arbeidere i fiskeribransjen var nødt å søke annet arbeide da bedriftene på grunn av mangel på råstoff ikke hadde behov for disse. De fleste fiskearbeidere tok seg fast arbeid på de store militæranlegg på Sætermoen og Bardufoss.

Ishavsdriften. Som tillegg til de tall jeg ga i min kvartalsinnberetning for 4. kvartal 1951/52 angående denne drift, er det senere innkommet 7 skuter med en besetning på ca. 100 mann.

Øst- og Nordisen. 7 skuter hvorav 6 av skutene tidligere i år har gjort 1 tur hver til Vesterisen og 1 tur til Østisen. 1 skute har gjort 1 tur til Vesterisen og 2 turer til Østisen. Den samlede fangstmengde for disse 7 skutene for siste tur utgjorde 986 dyr og 93.200 kg spekk til en samlet verdi av kr. 145.071,95.

Fordelingen på de forskjellige dyr er:

240 ungdyr, 534 storkobber, 2 hvalross, 144 voksne hanner og hunner 42 snadd 38 døde og 16 levende bjørn. Hertil kommer 193 hvitfisk. På grunn av ugunstige skinn og spekkpriser har deltakelsen i ishavsfangsten vært minimal i perioden sammenlignet med tidligere år.

Foruten de 5 ishavsskuter som er nevnt i min rapport for 4. kvartal 1951/52, er det ennå en skute som er forlist, nemlig «Ungsel» av Kvitby i Alta som forliste på hjemtur fra Vesterisen. Skuta sprang lekk utenfor Bjørnøya og sank etter at mannskapet i 3 timer hadde forsøkt å holde skuta flytende med pumpene. Heldigvis var det en stor fiskeflåte på feltet ved Bjørnøya, disse ble oppmerksom på forholdet og gikk til assistanse. Hele mannskapet ble reddet, men de miste alle sine eiendeler. Mannskapet ble senere tatt ombord i R/KR «J. M. Johansen» og ført inn til Hammerfest. R/KR «J. M. Johansen» lå som kjent på feltet for om nødvendig å undsette fiskarflåten.

Håkjerringfiske. På grunn av dårlige priser har fiskerne ikke funnet det lønnsomt å sette i gang drift etter håkjerring. Det er heller ikke noen av ishavsfartøyene som i perioden har gjort forsøk, idet resultatet av tidligere forsøk i år har vist seg resultatløs.

Hvalfangsten. Småhvalfangsten har også i denne periode vært i full drift, unntatt de 3 uker som var omfattet av fangstforbud. Etter de foreliggende opplysningene har fangstutbytte stort sett vært meget tilfredsstillende for samtlige konsesjonsinnehavere i mitt distrikt.

Hvalstasjonen Skjelnan, Tromsøysund, har også denne periode hatt 3 hvalbåter i drift. Disse har drevet fangst på sperm- og finnhval. Fangstutbytte har vært 90 hval hvorav 65 finnhval og 25 spermasett-hval, 2185 fat hvalolje og 1179 fat spermolje. Det ble produsert 317.00 kg hvalkjøtt. Kjøttproduksjon er frosset og etter hvert eksportert til Storbritanien. En del er dog frosset fersk innenlands. Kjøttet Melproduksjon utgjør 24.678 sekker à 50 kg. Oljen og melet har firmaet omsatt til eksportefirmaer sørpå. (Tallene for samme tidsrom foregående år var 38 spermhval, 52 bardehval, 1.598 fat hvalolje, 1.892 fat spermolje og 75.00 kg hvalkjøtt).

Arbeidsstyrken har vært ca. 50 mann på land og 36 mann ombord i fartøyene. Hvalstasjonen har stor betydning for arbeidslivet i det

område fabrikken ligger. Oppsitterne i det område fabrikken ligger er gårdbrukere med til dels små bruk og er disse således avhengig av litt bifortjeneste som de nå slipper å reise lang vei for å skaffe seg. Disse får nå utnytte fritiden til å arbeide på gårdsbruket.

Vest-Grønland. Som nevnt i min forrige rapport var det ingen fra dette distrikt som hadde tatt utrustning til Vest-Grønland i år. Først i denne periode hadde imidlertid flere fartøyer planer om å gå til feltet, men bare et fartøy, nemlig M/S «Quest» T-24-T, som gikk herfra den 26. juli, ble å delta. Fartøyet driftet i 47 døgn på Fyllasbank, Lille Hellefiskebank, Store Hellefiskebank og utenfor Disko.

Fangstmengden utgjorde 100 tonn saltfisk til en førstehåndsverdi av kr. 148.000 og 20 fat tran til en førstehåndsverdi av kr. 11.000.

Rekefisket. I dette fiske har deltatt ca. 80–100 fartøyet med ca. 180–220 mann. Fisket har til dels vært meget godt på de enkelte felter, men har til dels vært hindret på grunn av vanskelige avsetningsforhold særlig for de fartøyer som vanligvis leverer kokte reker. Derimot har avsetningen vært meget tilfredsstillende for de fartøyer som har fast levering av rå reker til fabrikkene. Dette til tross for dårlig avsetningsforhold for hermetiserte reker. Fabrikkene har til dels hatt vanskeligheter med å få nye kontrakter i stand.

Småtråldrift. En 3–4 av de fartøyer som har fått tillatelse til å drive med småtrål, tok til med driften i august og etter de opplysninger jeg har fått, har utbytte vært meget tilfredsstillende.

Flere av fartøylene er i ferd med å få innmontert nødvendig trålerutstyr slik at deltakelsen fra dette distrikt vil bli ca. 15–20 fartøyer når monteringen for disse er unnagjort.

Reiser. I løpet av kvartalet har jeg hatt 11 reisedager bl. a. for å delta i Troms Fiskarfylkings årsmøte som ble avholdt i Ibestad i dagene 3–5 juli.

Nord-Norge-planen. Fiskerne ser med stor optimisme fram til de muligheter som denne plan engang måtte gi. Det har under hele perioden vært en strøm av fiskere her på mitt kontor, som ønsket å få nærmere orientering. Særlig har spørsmålene vært tallrike etter at Stortingens vedtok å stille til disposisjon kr. 3 millioner til Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond.

Det er flere av merkelovens tilsynsmenn som viser svært liten interesse for å holde registret à jourført, og til tross for utallige purringer har det ikke vært mulig å få de opplysninger som en har bedt om. Dette skaper også store vanskeligheter for de merkelovens tilsynsmenn som ønsker å ha sine register i orden. Jeg har ved flere høver forsøkt å rette på forholdet, og dette har til sine

tider ført til nokså meget korrespondanse. Utfallet til slutt har som regel blitt svar med anmodning om å medsende svarporto dersom svar fortsatt ønskes. Det har også fra merkelovens tilsynsmann i Tromsøysund vært fremholdt at svarporto i høyeste grad mangler. Dersom det skal være mulig å holde registret à jour må det sørges for at merkelovens tilsynsmenn i de enkelte distrikter blir tildelt tilstrekkelig frimerker for å kunne utføre nødvendig korrespondanse. Blir ikke dette forhold rettet på snarest, vil det ikke være mulig å holde merkeregistret i forsvarlig orden.

2. kvartal 1952/53.

Værforholdene. Disse har vært særlig gunstige for fiskedrift. Nedbørsmengden har vært noe mindre enn vanlig. Det har hovedsakelig vært sne gjennom hele perioden. Dette har ført til at de fleste elektrisitetsverk i fylke har fått vanskeligheter med å levere tilstrekkelig kraft til å holde industrianleggene i virksomhet.

Seifisket. Dette fiske var som nevnt tidligere mislykket under hele foregående periode til tross for fiskernes optimisme. Det samme ble resultatet av de første ukers drift denne periode. Dette førte til at en stor del av seisnurpefiskerne avsluttet driften omkring 15. oktober for å gå over til lindrift etter torsk.

Noen få dager etter tok fisket seg meget godt opp for Troms. Det kan således nevnes at det fra Gryllefjord ble meldt om fangster fra 25—30.000 kg storsei, og at utsiktene var meget gode da seien gikk i sildestimene som var på innsig. Det ble samtidig meldt fra Skjervøy om store seiforekomster på Lauksundhavet, Arnøyfeltet, Loppa-sundet og Kvenangen med fangster fra 700 til 50.000 kg. Seifisket for Senja og Hillesøy holdt trinn en ca. 14 dager, men seifangstene var blandet med meget småsei som gjorde utslaget, og da det tidligere i sesongen var tatt til dels flere ganske store småseifangster, viste det seg å ikke gå lang tid før en del fisketilvirkningsanlegg var overkastet og ikke kunne ta imot mere grunnet mangel på hjellplass. Det var også en stor del av fiskerne som ikke fant det lønnsomt å delta i fangsten av småsei grunnet stor slitasje på redskapene.

Utbytte av det 3—4 ukers seisnurpefiske for Skjervøy distriktet må betegnes som meget tilfredsstillende for samtlige deltakere. De største tilvirkningsanlegg i distriktet hadde i disse ukene tatt imot ca. 1 million kg.

Det oppfiskede kvantum i Skjervøy distrikt ble i alt 2.593.349 kg, og må en si at resultatet var meget tilfredsstillende når en tar i betraktning den korte tid fisket varte. Likeså at deltakelsen var

minimal da en stor del av flåten som før nevnt hadde lagt om driften tidligere.

Utbytte for dem som deltok i seisnurpefisket denne periode må betraktes som dårlig når en unntar de få deltakerne som var med i fisket fra 18. oktober til omkring 15. november.

Seigarnfiske. Deltakelsen i dette fiske har vært svært liten i likhet med tidligere år etter krigen, men de få som har deltatt betegner utbyttet som noenlunde tilfredsstillende.

Bjørnøy- og Svalbardfisket.

Ingen deltakelse på dette felt i ovennevnte periode. Grunnen hertil ligger antagelig i at fjorårets forsøk ble totalt mislykket.

Bankfisket. Deltakelsen i dette fiske har i år i likhet med tidligere år vært meget stor, i det fiskerne den senere tid har sett bankfisket i møte med den aller største interesse, da dette fiske som regel har gikk fiskerne et godt utbytte.

En del fartøyer skulle forsøke på bankene utenfor Troms, men dette ble det ikke noe av da de første fartøyer som gikk ut for å drifte på bankene for Finnmark kunne berette om veldige fiskeforekomster. Etter hvert som flåten ble ferdig for å stikke til havs, gikk hele flåten østover til Nordkappbanken hvor forekomstene var størst.

I bankfisket for Finnmark har alle fartøyer fra Troms som overhodet er skikket til denne drift deltatt. Det er bare å beklage at antall havgående fiskefartøyer er så alt for lite, slik at flere fiskere er nødt til å delta med fartøyer som de fleste betegner som uforsvarlig å drifte med om vinteren ca. 90—100 kvartmil av land. Det sier seg selv at når fiskerne skal drifte med fartøyer fra 45—60 fot så langt til havs så blir det hardt. Det er bare å håpe at en nå i forbindelse med Nord-Norge-planen får rettet litt på dette forhold.

Dette fiske har i perioden gitt fiskerne med moderne havgående fartøyer meget godt utbytte. Gjennomsnittslott på ca. 2—2½ måned har vanligvis utgjort ca. kr. 4—6000 for de som har rodd med fartøyer på 70—90 fot. Gjennomsnittslottene på de mindre fartøyer har variert fra kr. 1.500 til 3.000 pr. mann.

Kystfisket. Fartøyene som har driftet på kystbankene utenfor Troms har ikke meldt om noe storfiske, men resultatet har vært noenlunde bra. Fangstene har bestått av blandingsfisk, men fisk av mindre prisklasse har vært dominerende, slik at utbyttet langt fra ble som ventet.

Kveitegarnsfisket. Fiskerne beretter om meget små forekomster i forhold til da garnfiske etter kveite tok til. En stor del av fiskerne som har deltatt i dette fiske tidligere har nå sluttet av og solgt garnene for å gå over til annen drift på grunn av det dårlige utbytte kveitefisket med garn har gitt de senere år. Dette fiske har

tidligere år vært drevet med noe større fiskefartøyer hvor bemanningen vanligvis bestod av 7 til 9 mann.

Når det gjelder feltene for Bjarkøy, Hillesøy, Karlsøy og Kvenangen har forholdene forandret seg slik at de fleste større fartøyer er erstattet med større motorsjakter hvor besetningen vanligvis er fra 2 til 4 mann. Dette er den eneste driftsmåte som muliggjør drift etter kveite med garn i dag lønnsom. Skulle fiskerne fortsatt ha holdt på den driftsmetode som ble benyttet da dette fiske tok til for alvor i 1930-årene, har sikkert ikke bruttoutbyttet fra ovennevnte felter dekket forbruket engang.

Sett på bakgrunn av driftsmetoden og dertil at en stor del av de som har deltatt i dette fiske har drevet det som heimefiske, må en betegne utbytte for de flestes vedkommende i inneværende sesong for noenlunde tilfredsstillende.

Feit- og Småsildfisket. Deltakelsen i dette fiske kan betegnes som meget tilfredsstillende i perioden. Likeså har fisket gitt et meget tilfredsstillende utbytte for de fleste deltakere.

I kvartalet er det oppfisket tilsammen 518.590 hl til en førstehandsverdi av kr. 5.574.379 som fordeler seg således:

11.008 hl feitsild til en førstehandsverdi	kr. 218.570
507.582 hl småsild	—»— » 5355.809

Av forannevnte kvantum er 402 hl feitsild og 87 hl småsild blitt saltet. 512.652 hl er solgt til sildoljefabrikk herav 8.986 hl feitsild og 503.666 hl småsild. 1.587 hl feitsild og 3.790 hl småsild er blitt solgt til agn og 72 hl er blitt solgt til innlandsforbruk herav 33 hl feitsild og 39 hl småsild.

Det har ikke vært mulig å bringe nøyaktig på det rene hvor mange fartøyer, og hvor stort antall personer som har deltatt i dette fiske, men som før nevnt har deltakelsen vært meget tilfredsstillende.

Avsetningsforholdene. Disse har vært meget tilfredsstillende for samtlige fiskesorter. Dette har også ført til at de fleste fiskesorter har vært betalt langt over de noterte minstepriser.

Fisketilførselen. I den første del av perioden var tilførselen av fisk minimal, men forholdet rettet seg noe fra omkring slutten av oktober. Om ikke tilførselen har vært som ønsket for samtlige tilvirkningsanlegg i dette distrikt, må en kunne si at tilførselen noenlunde har vært normal, og særlig har fryseriene til dels hatt bra tilførsel, i det all den fisk som har vært brukbar til filet har vært ført fra distriktet, og en stor del har også vært ført fra distriktene i Vest-Finnmark.

Arbeidskraft. I perioden har en stor del av fiskearbeiderne ved de enkelte tilvirkningsanlegg vært truet av arbeidsledighet, og ved flere anlegg har arbeiderne bare hatt delvis beskjeftigelse.

Oppfisket kvantum. Fra 1. juli til 30. september 1952 er det for Troms fylke, etter kjøpernes oppgaver til Norges Råfisklag, ilandbrakt og anvendt 4.636.763 kg fisk, mot 6.601.478 kg i fjor.

Kjølelagrenes oppkjøp av fisk. I tiden 1. oktober til og med 31. desember 1952 er det ved distriktets 5 anlegg kjøpt direkte fra fisker 4.387.220 kg rå-fisk av forskjellige art. I samme tidsrom foregående år var det oppkjøpt 530.778 kg rå-fisk.

Fiskeprisene. Det har i stor utstrekning vært betalt langt over de minstepriser som har vært fastsatt. Den priskrig som også i dette kvartal har vært ført, har uten tvil ført til uløjal konkurranse i det kjøpere som er mindre kapitalsterke, dessverre har vært nødt til å se på at fiskefarkostene går forbi deres tilvirkningsanlegg for å gå til et annet med fangsten hvor det betales høyere priser. Det er ikke noe å bebreide fiskerne for da de som andre vil ha mest mulig for sine produkter.

Årsaken til de senere års priskrig ligger i mangelen på råstoff. Den eneste måte å få slutt på priskrigen er å sørge for en hurtig utbygging av havfiskeflåten, slik at det blir mulig å bringe i land større kvantum fisk.

Etter hvert som havfiskeflåten utbygges vil det selvsagt bli nødvendig å overveie på hvilket grunnlag de fremtidige priser på fisk skal fastsettes. Skal en i fremtiden bygge på samme prinsipp som i dag, vil fisketilvirkerne uten tvil tjene uforholdsmessig store summer, i det disse for tiden betaler fra 10 til 15 øre mer enn den fastsatte minstepris, og til tross for dette tjener til dels pene summer. Skulle derfor øket råstofftilførsel, som antatt av meg, føre til at prisene går ned til de fastsatte minstepriser, vil det selvsagt bli fisketilvirkerne som i størst utstrekning kommer til å høste godt av at flåten blir utbygget.

Kvaliteten for fisk til filet. Det har i sesongen vært meget vanskelig å holde den standard (kvalitet) på fisken som det er ønskelig når den skal anvendes til filetproduksjon. Dette har sin årsak i at flåten må langt til havs for å drifte, og derfor blir flere døgn på feltet. Værst er det for de mindre fartøyer, i det disse ikke har stor nok kapasitet for å tilvirke fisken på feltet. For de fartøyer som har tilstrekkelig plass for is og kasser har det ikke vært så vanskelig å føre i land råstoff som fullt ut har den kvalitet som forlanges til filet. Det beste resultat har selvsagt de få fartøyer som har kjølerom ombord.

Etter det jeg kjenner til er det ingen fartøy fra dette distrikt som har kjølerom ombord. Årsaken hertil er formentlig den at samtlige fartøyer er i minste laget for innmontering av kjølerom.

Statsstøtte til flytting fra utvær. Utvalget som behandler disse saker har hatt et møte i perioden — nærmere bestemt 19. desember — hvor det ble behandlet 6 søknader om støtte. Samtlige søknader omfatter flytting fra Øyfjordvær til Husøy.

Det har dessuten innkommet flere søknader til utvalget, men da det ikke var kommet svar fra de enkelte institusjoner som utvalget anså det nødvendig å innhente uttalelser fra, fant en ikke å kunne behandle disse. Videre fant utvalget det nødvendig å befare de enkelte steder søkerne ønsket å fraflytte. Utvalget ble enig om å foreta befaringen snarest mulig over nyttår 1953.

Merkeregistret. Det er i kvartalet i samarbeid med fylkets 33 tilsynsmenn foretatt 208 forandringer ved registeret for dette distrikt.

Det har i perioden vært nedlagt et meget stort arbeide for å få merkeregistret mest mulig i samsvar med det faktiske forhold. Det har lykkedes å få rettet på mange viktige forhold, men langt fra alle, i det merkelovens tilsynsmenn i de forskjellige distrikter hevder at de ikke kan få svar fra enkelte båteiere. Likeså har det fra flere merkelovens tilsynsmenn vært fremholdt at arbeide på grunn av mangel på frimerker og frankerte «Svar-Tjenestekort» har vært hemmet i stor utstrekning. Dette har ført til at tilsynsmennene ofte har sett seg nødt å avvente et høve hvor de muntlig har kunnet forelegge vedkommende farkosteier de spørsmål som i henhold til registret har vært uklare.

Båteierne synder særlig imot å foreta de nødvendige innmeldinger for så vidt angår ombygging, eierskifte, skifte av motor, ekkolodd og radiotelefoni.

Dersom det medfører riktighet at tilsynsmennene får for lite frimerker og eventuelt annet materiell som er nødvendig for å føre den høyst nødvendige kontroll, må dette forhold forsøkes rettet på ved å øke bevilgningene under Kap. 596 i Statsbudsjettet.

Møter. I perioden har jeg deltatt i forskjellige møter og konferanser bl. a. i Fiskernes Agnforsynings representantskapsmøte som ble avholdt her i Tromsø i tiden 17.—19. oktober, Troms fylkesråd den 30. oktober og Norges Råfisklags representantskapsmøte i tiden 3.—5. oktober.

I tidsrommet 1. oktober til og med 31. desember 1952 har jeg mottatt 878 skriv og telegrammer, og avsendt et tilsvarende antall.

På grunn av stort arbeidspress har jeg vært nødt å unnlate å foreta flere viktige reiser som egentlig skulle ha vært tatt før uttalelse i de enkelte saker er blitt gitt.

Jeg har ved tidligere anledning fremholdt at inspektøren burde gis anledning å benytte ekstrahjelp når forholdene gjør det uomgjengelig nødvendig. Er ikke en slik ordning mulig, bør det gis an-

ledning å benytte det faste kontorpersonale til å arbeide for overtidbetaling.

Reiser. Jeg har i kvartalet foretatt 3 reiser med tilsammen 9 reisedager.

En stor del av den ordinære arbeidstid har vanligvis gått med til konferanse med fiskere og andre innen næringen om forskjellige spørsmål som f. eks. kjøp- og overdragelse av fiskefarkoster m. v.

3. kvartal 1952/53.

Værforholdene. Disse har vært noe av de dårligste i manns minne. Nedbøren har hovedsakelig vært snø, og dette har ført til mange vansker. I perioden har det dessuten vært meget lav temperatur og dette har skapt de største vansker for samtlige elektrisitetsverk i fylket. Disse har vært nødt til å gå til kraftige innskrenkninger, noe som igjen har medført store ulemper for de forskjellige bedrifter, og da særlig for fryseriene som vanligvis driver filetproduksjon. Det stormfulle været har ikke forårsaket noe særlig skade på fartøyer og redskaper.

Bankfisket. En del av flåten som drifter på bankene før jul avsluttet driften før nyttår for å delta i storsildfisket på Vestlandet. Noen av disse rustet for snurpefisket, og andre med drivgarn.

Den del av flåten som tok til med driften på bankene utenfor Finnmark straks over nyttår fikk et godt sjøvær — tiltross for meget dårlige driftsforhold — og de fleste båter som kom inn fra feltet til Tromsø omkring 5.—6. januar hadde fangster fra 35—50.000 kg. En del av fartøyene leverte sine fangster i Finnmarksværene, og disse hadde også gode fangster.

Skreiforekomstene på bankene var særlig rike, og en regnet derfor med at resultatet av vinterfisket skulle bli det aller beste. Imidlertid satte uværet inn for alvor, og dette førte til ustabil drift for hele flåten resten av sesongen.

Kystfisket. En del fartøyer som vanligvis deltar i dette fisket tok til med driften straks over nyttår. Oppsynet for Berg og Torsken, Øyfjord og Hillesøy ble satt mandag 19. januar. De første meldinger som kom fra oppsynet i forannevnte oppsynsdistrikter gav meddelelse om dårlige driftsforhold, idet det bare ble meddelt om delvis utror. Det samme var tilfelle for de øvrige distrikter hvorfra det vanligvis innsendes skreimeldinger i sesongen. Etter hvert som tiden skred fram kunne en se av innberetningene at belegget økte for de enkelte vær, men at fiskekvantumet ikke øket tilsvarende.

På grunn av fiskernes ukuelige optimisme holdt belegget seg i samtlige fiskevær uke etter uke tiltross for bare delvise sjøværerdager gjennom hele vinteren. En del avsluttet dette fiske og gikk til Lofoten

med garn omkring 15. februar, mens en stor del av de fartøyer som skulle gå til Lofoten med not fortsatte driften her til ut februar før de sluttet av. Tiltross for dårlig utbytte var det flere fartøyer som fortsatte driften for dette distrikt. Kystfisket og likeledes fjord- og heimefisket må betegnes som særlig dårlig under hele perioden. Dårlig værforhold får hovedsakelig ta skylden for det dårlige resultat av vinterens drift.

Av forannevnte grunn ble det under hele vintersesongen hovedsakelig trukket overstående redskaper, men tiltross for dette var også garnfangstene gjennomsnittlig små, og en må ha grunn til å anta at skreiforekomstene ved kysten har vært mindre enn vanlig.

Notfisket i Lofoten. I dette fisket har det i sesongen deltatt et stort antall notfartøyer fra dette distrikt, men etter de meldinger jeg har fått til utgangen av perioden må resultatet også av dette fiske betegnes som meget ulønnsomt på grunn av dårlig vær og ugunstige driftsforhold. Dette vil skape meget store vansker for mange dersom ikke forholdene retter på seg slik at fisket tar seg opp de siste uker av sesongen. Det samme er tilfelle for juksa- og linefiskerne, derimot tyder meldingene fra garnbåtene fra dette distrikt på at fangstutbyttet stort sett er meget tilfredsstillende. Det ser således ut som at disse vil få godt utbytte dersom fisket fortsetter noen tid utover 31. mars d. å

Sildefisket. Dette fiske var meget rikt i begynnelsen av perioden, men dabbet av omkring 20. januar og må etter denne tid regnes som totalt mislykket. Etter ekkoloddene å dømme har en grunn til å tro at det har vært meget sild til stede, men at den har stått noe dypt i fjordene.

Det har selvsagt også etter 20. januar vært tatt noen sprette fangster, men disse har ikke vært av nevneverdig betydning sett på bakgrunn av det store antall snurpe- og landnotbruk som har deltatt i fisket.

Det oppfiskede kvantum feitsild i kvartalet utgjør i alt 6.153 hl til en samlet førstehandsverdi av kr. 84.250. Av partiet er 181 hl omsatt til agn og resten til sildolje og sildemel. Videre er det oppfisket 86.434 hl småsild til en førstehandsverdi av kr. 673.055. Av dette er 110 hl omsatt til agn og resten til sildolje og sildemel.

Kjølelagrene. Disse har manglet råstoff gjennom hele perioden bortsett fra første delen av januar måned. Den råstoff-tilførselen som disse har bygd på har sviktet fullstendig, idet uværet hindret alt bankfiske. Likeså sviktet den årvisse tilførsel av råstoff fra Lofoten.

Kjølelagrenes oppkjøp av fisk. I tiden 1. januar til 31. mars 1953 er det av fylkets 5 kjølelagre og filetanlegg tilsammen innkjøpt 1.574.443 kg råstoff direkte fra fiskerne, til en førstehandsverdi av

kr. 957.711. For samme tidsrom foregående år var det oppkjøpt 1.639.960 kg råstoff til en førstehåndsverdi av kr. 929.367,26.

Rekefisket. Dette fisket har også vært hindret av dårlig vær i perioden. Rekeforekomstene på de enkelte felter i dette distrikt har vært meget rike, slik at deltakerne tiltross for få driftsdøgn har hatt til dels bra utbytte.

Flyndrefisket i Barentshavet. Det har ikke vært noen deltakelse i snurrevadfisket på dette felt fra dette distrikt i ovennevnte periode.

Linefisket i Barentshavet. Som kjent har bankfisket de senere år tatt betydelig av omkring 15. februar slik at de få bankbåter som vanligvis ikke går til Lofoten med not, har fått en dødperiode til omkring første april da Bjørnøyfisket og småtrålfisket på kysten kan ta til for fullt. Eieren av disse fartøyene har hatt planer om å forsøke mulighetene for drift i ovennevnte farvann. Det har imidlertid ikke vært mulig å skaffe mannskaper til nevnte drift uten å sikre disse nødvendig hyre, noe fartøyeierne selvsagt ikke har økonomisk utkomme til, da de foruten hyre til mannskap, må stå inne for den kostbare utrustning en slik tur krever.

Da en må se dette fisket som forsøksfiske den første tid før fiskerne får nødvendig kjennskap til de enkelte fiskebanker, finner jeg det meget forståelig at de ønsker en viss garanti. Dette er en oppgave jeg mener Norges Råfiskelag burde støtte opp under, da det jo må være i lagets interesse at fiskekvantumet blir øket mest mulig. Som kjent har jeg tidligere ovenfor Fiskeridirektøren — etter anmodning fra enkelte fartøyeiere — fremmet søknad om eventuell støtte til nevnte utrustning. Da det på grunn av manglende bevilgninger ikke har latt seg ordne har jeg bedt fiskerne henvende seg til Norges Råfiskelag, men har det heller ikke her vært mulig å finne fram til en ordning.

Fisket ved Vest-Grønland. Spørsmålet om eventuell deltakelse i fisket har vært diskutert, etter det jeg har grunn til å anta regner fiskerne med at de fartøyer som er til rådighet er lite skikket, og at det således vil være mer lønnsomt å benytte disse til småtrålfiske i den tid Grønlands-sesongen varer. Det er derfor lite sannsynlig at det blir noen deltakelse fra dette distrikt. Enkelte fiskeskippere som vanligvis leier fiskefartøyer har planer om å leie seg større havgående fiskefartøyer fra Vestlandet, og blir dette mulig tør jeg anta at det også i år blir skippere og mannskap fra dette distrikt som forsøker sin lykke på forannevnte felt.

New-Foundlands-feltet. Deltakelsen på dette felt er i alt 3 skuter fra dette distrikt. De som deltar er: M/KR «Polarquest», M/K «Polar-sirkel» og M/K «Nordbjørn». Deltakelsen i 1952 var i alt 6 skuter, av disse deltar M/KR «Quest» i fangsten i Vesterisen, M/K «Nordsel»

er satt inn som hjelpefartøy for Vesterisflåten. M/K «Selbarden» er utgått på grunn av havari på kysten kort tid før sesongen tok til.

Vesterisen. Samtlige deltakere tok til med utrustningen omkring 6. mars, og var gått ut fra nord-norsk havn den 16. mars for å være klar til fangsten når startsignalet ble gitt.

I den tid båter og utrustning ble gjort klar var det et yrende liv på Tromsø havn. Dette til tross for at deltakelsen i år ble langt mindre enn foregående år. Årsaken heri ligger hovedsakelig i de dårlige priser som ble betalt for produktene foregående år, og da det i år ikke er noen utsikter til det bedre for så vidt angår pris, bestemte en del av de fartøyeiere som benytter sine fartøyer til bankfisket og noen av de som deltar i storsildfisket å fortsette driften på disse felter.

Etter de meldinger som er kommet fra hjelpeskipet »Nordsel» skulle forholdene ligge godt til rette for noenlunde bra fangst, men ennå ved periodens slutt er det ikke innløpet noen meldinger fra fangstskutene som kan tyde på at det er kommet noe fart i fangsten.

Isbehovet. Det har vært mindre utfart for is denne periode enn noen tidligere periode etter krigen. Jeg antar at årsaken hertil ligger i de dårlige driftsforhold som har hersket i denne periode på grunn av de ustabile værforhold.

Naturskadefondet. Det har også i ovennevnte periode vært gitt flere uttalelser i anledning av søknader fra fiskere som har søkt fondet om hjelp for tap av mindre fiskebåter og redskaper m. v. Søknadene er behandlet her i henhold til de regler som er utarbeidet for fondet. Disse søknadene er sendt hertil for uttalelse fra fylkesmannen i Troms.

Ror- og egnebuer. Foruten de søknader som det i perioden har vært ført korrespondanse med Fiskeridirektoratet om, har det vært behandlet mange saker som er mottatt fra personer som ønsker opplysninger om reglene for nedskrivningsbidrag. Jeg har inntrykk av at de fleste — etter å ha innhentet et anslagsvis kostnadsoverslag for en ror/egnebu, bygget etter de fastsatte regler — finner at byggene blir altfor kostbare, og at nedskrivningsbidraget ikke svarer til den merkostnad de er nødt å regne med for et bygg som skal oppføres etter de utarbeidede regler for ror- og egnebuer, dette i forhold til et bygg som de selv regner med er tilstrekkelig for deres behov.

At en ikke kan la hver enkelt mann selv bestemme hvordan en ror/egnebu bør være er en selvfølge, men jeg tør anta at en i enkelte tilfelle bør lette litt på de bestemmelser som er fastsatt, idet det ikke er på alle steder en bør stille samme krav for så vidt angår ror/egnebuens utstyr m. v.

Skal en strengt holde på disse bestemmelser må bidragsbeløpet forhøyes en del eller også bør en lempe litt på bestemmelsene som nok

i enkelte tilfelle kan være noe urimelige sett ut fra forholdene i et mindre fiskevær hvor buene bare skal benyttes få uker av året.

Nord-Norge-planen. Det har også i ovennevnte periode vært utallige henvendelser om lån til et eller annet foretagende, men særlig mange henvendelser har det vært fra fiskere som ønsker å få seg nye fartøyer og redskaper. Jeg har således all grunn til å anta at søknader om fartøy- og redskapslån vil bli mange når de etter søknadsfristen begynner å strømme inn til utvalget. Jeg tør anslagsvis anta at tallet på søknader vil bli å ligge et sted mellom 60- og 70-tallet, og da det er mange som er interessert i stålfartøyer på 80—100 fot må en ha grunn til å anta at lånebehovet bare for dette fylke vil beløpe seg til ca. 35—40 millioner kroner. Det viktigste spørsmål her vil bli om det fra myndighetenes side er gjort tilstrekkelig for å skaffe Statens Fiskarbank 2. prioritetsmidler. Likeså tør jeg anta at de 3 mill. som er stillet til bankens rådighet i forbindelse med Nord-Norge-planen vil bli i minste laget, men her får en håpe direktør Karlsens ord holder om at det vil bli stillet tilstrekkelige midler til dette formål i ly av N.N-planen.

Jeg vil bare håpe at alt er lagt slik til rette at en fortsatt slipper å holde fiskerne oppe med gode løfter også etter at deres søknader er behandlet av fylkesutvalget for Statens Fiskarbank's Nord-Norge-fond, og av bankens styre som skal ta den endelige avgjørelse.

Skriv og telegrammer. I nevnte kvartal har jeg mottatt 1115 skriv og telegrammer og avsendt et lignende antall.

Reiser. I kvartalet har jeg foretatt 2 reiser med tilsammen 7 reisedager.

Merkeregistret. I kvartalet er det i samarbeid med fylkets 33 tilhynsmenn foretatt følgende 277 forandringer ved registret for dette distrikt.

Det er i perioden lagt ned et stort arbeid på registret, men dessverre er det mange forhold som det ikke er mulig å få rettet på. Det kan for eks. nevnes at når en båteier selger sitt fartøy til en ny eier i et annet distrikt så overlater han merkebrevet til den nye eier og melder ikke av til merkelovens tilsynsmann at båten er solgt. Den nye eier benytter det gamle merkebrev når det er nødvendig og unnlater likedan å melde fra til merkelovens tilsynsmann i sitt distrikt at han har kjøpt ny båt. Likeså er det mange fartøyeiere som unnlater å male på registeringsmerke og nummer.

4. kvartal 1952/53.

Værforholdene. Etter en lang uværperiode som vanskeliggjorde all sjødrift, ble det en betraktelig bedring i april og i resten av perioden har værforholdene vært bra.

Oppsynet. Dette ble hevet for Øyfjord og Hillesøy den 11. april, og for Berg og Torsken den 18. april d. å.

Fisket. For forannevnte oppsynsdistrikter ebbet fisket ut ved periodens begynnelse, og omkring 15. april hadde samtlige avsluttet driften for å ruste seg ut for ny sesong nemlig Finnmarkfisket. En stor del av flåten var også kommet fra Lofoten for å gjøre seg klar for samme felt. De fleste fartøyer fra dette distrikt gikk til Finnmark for å delta i vårfisket. En stor del av de største havgående fiskefartøyer rustet ut for småtrålfiske, mens den øvrige flåten baserte driften på not-, line- og juksafiske.

Fartøyer som på denne årstid vanligvis tar til med driften på Bjørnøy- og Svalbardfeltet samt Røstbanken hadde i år omlagt driften til småtrål, så noe deltakelse på disse felter ble derfor ikke aktuell. Etter det jeg kjenner til var det bare et fartøy som tok til med driften på Senjabankene, men resultatet av dette fiske ble ikke av nevneverdig betydning, idet fangstene hovedsakelig gikk ut på skate og en del blandingsfisk. Avsetningsforholdene for skate var meget vanskelige, og det var således ikke muligheter for en noenlunde lønnsom drift.

Vanligvis bruker fisket å ta seg opp for fiskeværene i Troms når skreien er på retur fra de vanlige gyteplassene, men dette ble ikke tilfelle i år. Det ble således heller ikke noe fart i småbåtfiske i år. Utbytte for den flåte som herfra har driftet på Finnmark kan for så vidt betegnes som meget tilfredsstillende for bruksklassene småtrål og line. Dette til tross for at linefiskerne til dels var hemmet av agnmangel. Utbytte var ikke så godt for bruksklassene not, garn og juksa, men likevel stort sett tilfredsstillende.

Etter å ha deltatt i Finnmarkfiske til i slutten av mai sluttet en del av fartøyene driften for å gå over til snurpenotfiske etter sei, eller for å legge om til linefiske etter steinbit. Bare et få antall fartøyer rustet for Bjørnøyfletet. Deltakelsen her ble meget beskjedent nemlig bare 8 fartøyer.

Oppfisket kvantum. Fra 1. januar til 30. juni d. å. er det for Troms fylke etter kjøpernes oppgaver til Norges Råfisklag, ilandbrakt og anvendt 23.865.943 kg fisk til en førstehåndsverdi av kr. 14.857.064,24 mot i fjor i samme tidsrom 12.174.557 kg til en førstehåndsverdi av kr. 8.202.795,19.

Deltakelsen i skreifisket. Som nevnt i foregående kvartalsrapport hadde en stor del fiskere avsluttet dette fiske for å gå til Lofoten med garn og not, men til tross for det dårlige utbytte, små forekomster og ugunstige værforhold var det en del fiskere som fortsatte driften på Senja og Hillesøy i håp om at fisket ville ta seg opp i april måned. Det ble imidlertid en skuffelse for samtlige, idet fisket

dabbet av for hver sjøvær slik at det omkring 10.—15. april ikke var lønnsomt å sette redskaper i sjøen trass i de gode fiskepriser som ble betalt.

Lofotfisket. Ved periodens begynnelse var de fleste juksa, line- og garnfiskere, samt en del av notflåten kommet tilbake fra dette felt, men utbytte var for samtlige meget oppsiktsvekkende — idet de fleste — unntatt garnfiskerne som stort sett hadde gjort det meget bra — kom heim fattigere enn de reiste. Disse hadde ingen ting å dekke utgiftene til utrustning med. Det var imidlertid oppmuntrende å se hvilket pågangsmot disse hadde. De fleste henvendte seg til sine forretningsforbindelser og ba om ny utrustning til tross for store beløp som var notert fra før. Det var med den største velvilje forretningsfolkene gav disse karene ny utrustning i håp om at denne gang ville fisket slå til slik at alle fikk noe igjen for risikoen og slitet. Dette slo heldigvis til idet de fleste fikk til dels pent utbytte av Finnmarksfiske. Fiskerne og forretningsfolkene innen næringen bør gies den største honnør for den innsats og pågangsmot som ble vist.

Riktignok trådte Staten og Norges Råfisklag støttende til, men da det ved slik støtte må taes enkelte forbehold for utbetalingen ble den selvsagt til liten og ingen nytte for de som ønsket å komme seg i drift snarest mulig for ikke å tape noen kostbare driftsdøgn.

Som nevnt tidligere hadde notfiskerne i Lofoten gjort det meget dårlig ved foregående periodes utløp, og fangstutbyttet for de som kom heim til påske var stort sett lik null. De notfiskere som ble liggende over påske og til omkring 15. april fikk stort sett en liten lott etter at driftsutgiftene og laget var betalt. Dette var et meget godt pluss for notfiskerne.

Bjørnøyfisket. Som tidligere nevnt er det 8 fartøyer på dette felt. Ved periodens slutt var det fra feltet bare ilandbrakt en fangst på i alt 37.785 kg saltfisk til en samlet førstehåndsverdi av kr. 45.905, og 27,40 hl lever til en førstehåndsverdi av kr. 1.233.

Råstofftilførselen til kjøleanleggene. Denne har i perioden vært ganske bra, men noe ustabil. Det har vært bra tilgang på steinbit som enten er blitt tilført anleggene direkte fra fiskerne eller fra pakkere i distriktet. Årsaken til at samtlige anlegg særlig i Tromsø by har hatt noenlunde tilfredsstillende råstofftilførsel er at et av anleggene hovedsakelig har fått sitt råstoff fra en tråler som anlegget har kjøpt sammen med noen fiskere fra distriktet. Dette har ført til at de øvrige anlegg har fått det råstoff som er ilandbrakt av de mindre havgående fiskefartøyer. Konkurransen om råstoffet har således ikke vært så knivskarpt som tidligere. Man hadde håpet på at dette skulle bli en permanent ordning med tilførsel av råstoff direkte fra anleggets egen tråler, men etter det jeg har grunn til å anta vil

ordningen ikke la seg gjennomføre som tenkt, idet lønnsomheten for fartøy og mannskap ikke blir tilstrekkelig bl. a. fordi gangtiden fra feltet blir for lang og tar for meget tid bort av de nødvendige driftsdøgn.

Kjølelagrenes oppkjøp av fisk. Det innkjøpte råfiskkvantum — direkte fra fiskerne — i tiden 1. april til og med 30. juni d. å. utgjør tilsammen 1.295.521 kg råstoff til en førstehåndsverdi av kr. 756.363,87 mot tilsvarende kvartal foregående år 478.621 kg råstoff til en førstehåndsverdi av kr. 261.961,86.

Det totale innkjøp av fisk direkte fra fiskere har vært betydelig større i inneværende kvartal enn i samme kvartal foregående år. Dette har sin grunn i at steinbitfisket i år har gitt et meget godt resultat, og dertil som tidligere nevnt at en tråler hovedsakelig har skaffet nok råstoff til et av anleggene.

Størjefisket. Dette fiske har til denne tid ikke gitt fangstutbytte i det hele tatt.

Sildefisket. Dette fiske har så og si ligget helt nede i perioden. Det har også vært svært vanskelig å skaffe mannskap til sildeflåten. Imidlertid tok fisket seg betraktelig opp de siste dagene av perioden.

Arbeidskraft. Tilgangen på arbeidskraft i perioden har vært tilstrekkelig for alle tilvirkningsanlegg i fiskerinæringen.

Vest-Grønland. På grunn av mangel på tilstrekkelig store fiskefartøyer er det ingen deltakelse på ovennevnte felt fra dette distrikt. De få store fiskefartøyer i dette fylke har vært opptatt med sildefiske og småtrål. Det mangler også tilstrekkelig antall av slike fartøyer f. eks. til sildefiske — hvorfor flere notbruk fra dette distrikt har vært nødt å leie fartøy sørfra. De fiskere som deltar i ovennevnte fiske herfra har vært nødt å leie fartøyer fra Vestlandet eller ta plass med fartøyer fra samme distrikt for i det hele å kunne delta i fisket ved Vest-Grønland.

Ishavsdriften. Den innbrakte fangstmengde til Tromsø pr. 30. juni 1953 er tilsammen følgende: (Tallene i parentes gjelder for samme tidsrom foregående år). 99.627 dyr (133.449) med en spekkmengde på 1.863.609 kg (3.238.295) til en samlet innklaringsverdi av kr. 4.855.376,40 (5.109.048).

Deltakelsen på samtlige felter pr. 30. juni 1953 har vært 31 skuter med en besetning på 490 mann mot foregående år 53 skuter med en besetning på 954 mann. Deltakelsen og det ilandbrakte kvantum for de enkelte felter fordeler seg således:

Newfoundland: 4 skuter (5) med en samlet fangstmengde på 53.611 dyr (61.439) med en samlet spekkmengde på 1.067.000 kg (1.465.945). Fangstforholdene på feltet har vært tilfredsstillende, og forekomstene av sel var — etter det en får opplyst — meget bra.

Vesterisen. 17 skuter (25) med en samlet fangstmengde på 33.227 dyr (41.857) og en samlet spekkmengde på 505.179 kg (1.018.000) til en samlet innklaringsverdi av kr. 2.003.829 (2.137.700). Samtlige skuter har bare gjort en tur hver, det samme var tilfelle i fjor.

Øst- og Nordsiden. 10 skuter (21) hvorav 1 skute har gjort 2 turer (7 gjort 2 turer) med en samlet fangstmengde på 12.789 dyr (28.666) og en samlet spekkmengde på 291.430 kg (645.190) til en samlet innklaringsverdi av kr. 498.547,40 (911.442).

Fangstforholdene i Vesterisen i år har ikke vært som ønsket, og av denne grunn var det et fåtall av skutene som kom inn med full fangst.

Ugunstige skinn- og spekkpriser samt dårlige framtidsutsikter for så vidt angår fangst førte til at skutene etter hvert som de kom fra feltet innstillet fangstturene til ishavet, og la om driften til bank- og sildefiske.

Som det vil framgå av foranstående oppstilling var deltakelsen i år langt mindre enn foregående år. Dette har sin grunn i det dårlige utbytte som ishavsfangsten ga i fjor på grunn av de lave skinn- og spekkpriser.

Håkjerringfisket i fjerne farvann. På grunn av dårlige utsikter og lave priser har det heller ikke i år vært noen deltakelse fra dette distrikt i det nevnte fiske.

Hvalfangsten. Fylket ble i år tildelt i alt 15 småhvalkonsesjoner av Fangstkontoret. Alle konsesjonshaverne har deltatt i fangsten — unntatt en — samtlige fartøyer har fanget ved Bjørnøya og Svalbard og i Barentshavet. Fangstutbyttet har stort sett vært meget tilfredsstillende for alle i perioden, men fortjenesten er ofte blitt sterkt redusert på grunn av vanskelige avsetningsforhold og ugunstige priser på kjøttet. En stor del av fangstene har fangerne selv vært nødt å satt på kjølelager for egen regning og risiko.

Skjelnan. Hvalstasjonen har i perioden tatt imot 33 hval hvorav 23 finnhval og 10 spermasetthval. Firmaet har produsert 805 fat finnhvalolie og 550 fat spermolje. Videre er det på anlegget produsert 272.000 kg kjøtt hvorav 207 kg dyrefor. Kjøttproduksjonen er frosset og for en stor del eksportert til Storbritannia. Melproduksjonen utgjør 82.500 kg mel.

Tallene for samme periode 1952 var 27 hval hvorav 18 finnhval, 8 spermasetthval og 1 blåhval. Herav var utvunnet 651 fat finnhvalolie og 280 fat spermolje, 165.450 kg kjøtt hvorav 48.800 kg dyrefor, 46.650 kg mel.

Arbeidsstyrken ved anlegget har vært den samme som foregående år — 80—90 mann. Firmaet har i likhet med i fjor hatt 3 hvalbåter i drift med en samlet besetning på 40 mann. Fangstforholdene har

vært særlig gunstig i perioden da værforholdene har vært meget tilfredsstillende. Det har imidlertid vært noe mindre hval på feltet enn tidligere år.

Småtråldrift. Deltakelsen fra dette distrikt har vært meget tilfredsstillende. De fartøyer som har deltatt har vært fra 48 fot og oppover. Stort sett er samtlige deltakere fornøyd med resultatet av driften, og en må således anta at deltakelsen i dette fiske vil øke ytterligere etter hvert. Ved slutten av perioden avsluttet de fleste dette fiske på grunn av vanskelige avsetningsforhold.

Samtlige småtrålere har driftet på bankene utenfor Finnmark. Det ble gjort en del forsøk på bankene utenfor Troms først i perioden, men resultatet uteble.

Viser den framtidige drift samme resultat som hittil må en regne med at småtrålen blir et godt suppleringsredskap for bankflåten, under forutsetning av at bankfiskere som drifter med stubb fra først i oktober til omkring 15.—20. mars, da fisket som vanlig ebber ut for dette redskap, fra denne tid legger om driften til småtrål og fortsetter dette fiske til stubbfisket tar til igjen omkring første oktober.

Det var flere båter fra dette distrikt som ble rustet ut for småtråldrift i fjor høst, og alt den gang framholdt jeg for disse at jeg antok det ikke ville bli lønnsom drift på nevnte årstid, men at de burde gå ut med stubb. Fiskerne var imidlertid svært optimistiske på bakgrunn av det gode resultat som var oppnådd av småtrålerne under vårfisket, og satte i gang fiske omkring første september. Resultatet ble noen bra sjøvær til å begynne med, men etter hvert som bankfisket tok til for alvor dabbet småtrålfisket av, slik at de fleste avsluttet driften omkring 20. oktober. Men da hadde bankbåtene som driftet med stubb alt hatt flere gode sjøvær.

Hvor vidt småtrål er et så effektivt redskap som en håper på — sett på bakgrunn av den drift og det resultat som hittil er oppnådd — er vanskelig å ha noen formening om da en har grunn til å anta at det vil bli store forandringer dersom det engang skulle bli etablert et noenlunde effektivt oppsyn. Denne min antakelse er begrunnet på opplysninger som trålfiskerne selv har gitt. At en stor del av det oppfiskede kvantum trålfisk er fisket innenfor norsk sjøterritorium må en ha grunn til å anta når en ser på det store antall småtrålere som er anmeldt for ulovlig fiske.

Imidlertid tør jeg anta at småtråldriften etter hvert vil vise bedre resultater når fiskerne får den nødvendige erfaring i å drive dette fiske. En må ikke se bort fra at dette er en ny driftsmetode som de fleste deltakerne ikke har den fornødne erfaring i, og dette kan være årsaken til at så mange er tatt innenfor grensen.

Statens forsøkstrålere har etter det jeg underhånden har brakt i erfaring, gjort det ganske bra og skulle dette være et godt bevis for at småtråldrifft utenfor norsk sjøterritorium skulle kunne gi utøverne de beste driftsresultater.

Rekefisket. Det har vært meget gode forekomster på de enkelte fjorder i fylket, og de som har deltatt i fisket har uten tvil fått en meget pen lott. Det forekommer til stadighet klager over at rekefisket ødelegger den øvrige fiskebestand i fjordene, men til dette har jeg alltid svart at påstanden vanskelig kan medføre riktighet. Det er etter mitt skjønn helt på det rene at rekefisket ikke volder større skadevirkninger dersom fisket blir drevet med nødvendig aktsomhet og paragraf 1 i midlertidig lov av 6. mai 1938 om fredning av saltvannsfisk, endret ved lov av 4. juli 1947, blir overholdt.

En dag under sesongen ble det klaget over telefon at rekefiskerne omsatte store partier undermålsfisk, og samtidig ble det klaget over at småsei ble levert av snurpenotfiskere. Dette førte til at jeg sammen med en av Statens ferskfiskkontrollører foretok undersøkelser hos vedkommende kjøleanlegg, og her viste det seg å være lagret på forskjellige rom blandingsfisk av størrelse som lå langt under fastsatte minstemål. Jeg ga da beskjed til samtlige rekekjøpere og andre at oppkjøp av småfisk under lovens bestemte mål ikke måtte forekomme. Det er ingen tvil om at rekefiskerne har ilandbrakt store kvanta småfisk. Når slikt kan forekomme kan jeg godt forstå at heimefiskerne hevder at rekefiskerne ødelegger all fiskeyngel og at dette er til stor skade for fiskebestanden i fjordene.

Jeg har underhånden konferert med noen rekefiskere som jeg har all grunn til å tro følger lovens bestemmelser. Disse hevder at en masse rekefiskere særlig i den tid det er lite om reker setter sin ære i og ta opp mest mulig fisk. Det hevdes at der benyttes stenggarn (skremmegarn) i trålen som hindrer fisken i å gå ut av reke-trålen.

For å få slutt på dette er det av stor betydning at der blir innført bestemmelser som gir fiskerne pålegg å stoppe fartøyet under innhivningen av trålen, slik at fisken ikke hindres i å slippe ut av trålen. Det som nå praktiseres er at fartøyene går med halv eller full fart under innhivning av trålen for å hindre at fisken skal slippe ut.

Ror- og egnebuer. Det har også dette kvartal vært rettet forespørsel fra folk som ønsket å bli kjent med reglene for nedskrivningsbidrag til ror- og egnebuer, men det er også blitt med det. Jeg tør anta at årsaken hertil er at nedskrivningsbidragene blir for små i forhold til det beløp en moderne ror- og egnebu koster i dag.

Utbygningsprogrammet for Nord-Norge. Som kjent er det i samband med ovennevnte program stillet til rådighet for Statens Fiskar-

banks Nord-Norge-fond 3 millioner kroner, og har det i løpet av perioden vært innsendt søknader i forbindelse med fondet.

Til fylkesutvalget for fondet som hadde møte i slutten av mai og første dagene av juni d. å. var det innkommet i alt 60 søknader om båt- og redskapslån på tilsammen *kr. 28.682.135* hvorav det ble anbefalt 40 søknader, mens 20 søknader ikke ble anbefalt innvilget.

Statens Fiskarbanks Avdelingskontor her, hadde møte i slutten av juni, men var nødt til å utsette sakene på grunn av mangel på ordinære utlånsmidler på 1. og 2. prioritetslån. Dette er jo et meget beklagelig forhold idet banken averterte i alle landets aviser nord om Trondheim at det nå var adgang å søke om lån av Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond, og samtidig fastsatte søknadsfristen til 10. mai, det vil si at søknadsfristen utløp i den beste fiskesesong, nemlig vårfisket. Dette førte til at samtlige fiskere som ønsket å fremme sine søknader til den fastsatte tid måtte avslutte fisket midt under sesongen for å make å skaffe til veie alle dokumenter som forlangtes i søknads-skjemaet.

Som nevnt ved flere tidligere anledninger er jeg av den oppfatning at det snarest mulig må sørges for at det blir stillet midler til rådighet slik at fiskerflåten i dette fylke kan bli tilført nødvendige moderne havgående fiskefartøyer som kan benyttes til bankfiske, små-trålfiske og sildefiske.

Kort sagt ligger Troms fylke svært tilbake for så vidt angår en moderne sild- og havfiskeflåte. Samtidig har fylket en stor del dyktige folk som må søke andre steder for å få seg plass med et fartøy som de mener dekker dagens krav til et moderne fartøy. Likeså er en stor del av fylkets beste bank- og sildefiskere nødt å være avhengige av at der er fartøyer til leie sørpå. Skal dette forhold fortsette sier det seg selv at fiskerne går lei og søker annet arbeid, f. eks. i land.

Spørsmålet om å skaffe fiskerne nødvendige midler slik at de kan skaffe seg tidsmessige fiskefartøyer må straks tas opp til alvorlig overveielse. Dersom ikke dette spørsmål blir løst i forbindelse med Nord-Norge-planen vil en risikere to ting — nemlig at flukten fra fiskeyrket vil komme til å øke og dette vil igjen føre til at de fiske-tilvirkningsanlegg som er ført opp de senere år vil bli stående mer eller mindre fri for råstoff.

En tanke til overveielse er å innstille ny investering i fisketilvirkningsanlegg, og heller benytte disse midler til utvidelse av fiskeflåten med havgående fiskefartøyer.

Merkeregistret. I ovennevnte kvartal har jeg i samarbeid med fylkets 33 tilsynsmenn foretatt 135 forandringer ved registret for dette distrikt.

Skriv og telegrammer. I dette kvartal er det mottatt og journalført 826 skriv og telegrammer samt beretninger og avsendt et lignende antall.

Reiser. I kvartalet har jeg foretatt to reiser med tilsammen 9 reisedager.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Nordland, Nils Gjerde.

1., 2., 3. og 4. kvartal.

I budsjettåret 1952/53 er journalført i alt 5.102 innkomne skriv og telegrammer som fordeler seg med 343 vedrørende administrasjonen av Statens grunn i fiskevær, 2.353 vedrørende merkeregistret og 2.406 vedrørende andre saker. Et lignende antall ekspedisjoner er gått ut.

Reiser. Det er foretatt 8 reiser med i alt 43 reisedøgn. Som anført i tidligere beretninger lider de interesser som bør varetas ved reiser i distriktet fremdeles under det hensyn som må tas til det stadig økende arbeid ved kontoret.

Administrasjon av Statens grunn i fiskevær. Festeavgift for året 1952 er ført opp til innkreving med følgende beløp:

Kabelvåg	kr.	8.705,41
Skrova	»	5.283,41
Nyksund	»	1.936,87
Å i Lofoten	»	823,36

Tilsammen kr. 16.749,05

Avgiftsbeløpet er fordelt på 519 tomtefester av forskjellig slag. Hertil kommer leieinntekter ved Statens rorbuer i Skrova samt inntekter ved festeforhold av inntil ett års varighet, som samlet beløper seg til ca. kr. 7.130. På grunn av det feilslåtte Lofotfiske vinteren 1953 ble for øvrig rorbuleien for 10 båtlag ettergitt etter søknad, med et samlet beløp på kr. 595.

Den festeavgift som er ført opp til innkreving er ca. kr. 3.000 mindre enn for året 1951, hvilket vesentlig skyldes at det også i år er blitt solgt en rekke våningshustomter i Skrova. En del av reduksjonen skyldes ellers at enkelte tomtefester er blitt slettet av andre grunner.

For terminen 1952/53 er det til forannevnte eiendommer over kap. 600 og 601 bevilget i alt kr. 165.100 i forbindelse med ominnredning og vedlikehold av rorbuer og kaier, bygging av veier, kloakk og vannverk, kartlegging, utparsellering av tomter og nivelleringsarbeider, lønn til tilsynsmennene og reiseutgifter m. v.

Som framholdt i tidligere rapporter bør en etter min mening ta sikte på å avvikle Statens administrasjon i fiskevær i den utstrekning det er mulig å foreta salg av tomter, også sjøgrunnstomter, til den interesserte befolkning på stedene etter hvert som det blir utarbeidet tilfredsstillende tomteinndelingsplaner.

Merkeregistret. Tendensen til anskaffelse av nye små motorbåter i dette distrikt markeres tydelig ved innberetningene til registret. Tilgangen på nye havgående fartøyer kan imidlertid ikke sies å være bemerkelsesverdig.

Arbeidet i forbindelse med merkeregistret har for øvrig gått som vanlig. Bortsett fra et par tilfeller har tilsynsmennene fungert tilfredsstillende.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål. Tilvirkningsanlegg, rorbuer m. v. I året 1952 ble det av fylkets materialkvote til fiskeriformål innvilget følgende søknader:

Til nybygg og utvidelser av tilvirkningsanlegg: 29 søknader med bl. a. 210 stdr. trelast og 3.610 sk. sement. Til reparasjoner av tilvirkningsanlegg: 94 søknader med bl. a. 159 stdr. trelast og 5.429 sk. sement. Til nybygg og utvidelser av rorbuer, sjøhus, nothjell m. v.: 42 søknader med bl. a. 190 stdr. trelast og 4.416 sk. sement. Til reparasjoner av rorbuer, sjøhus, nothjell m. v.: 120 søknader med bl. a. 210 stdr. trelast og 5.765 sk. sement. I alt er således innvilget 285 søknader med bl. a. 769 stdr. trelast og 19.220 sk. sement.

Av materialkvoten for 1953 er det i 2. halvdel av budsjettåret 1952/53 innvilget 133 søknader med i alt 658 stdr. trelast og 12.267 sekker sement og etter det som foreligger hittil, later det til at den disponible materialkvote for 1953 vil kunne dekke en vesentlig del av behovet, også fordi en del av søkerne har funnet å måtte stille sine utbyggingsplaner i bero inntil videre på grunn av det dårlige økonomiske utbytte av skreifisken i vinter.

Tilvirkningsanleggene i distriktet er nå gjennomgående i god stand og mottakskapiteten sett under ett må sies å være tilstrekkelig utbygget til mottak av den nåværende fangstmengde. Dette gjelder både vanlige fiskebruk og filetfabrikker, men på grunn av de lange avstander vil det ennå på visse steder være tilstrekkelig råstoffgrunnlag for bygging av nye slike anlegg og dette vil også være riktig både av kvalitetsmessige hensyn og for å sikre et forsvarlig avtak av fisken. Videre bør det bygges en del mindre kjøleanlegg for lagring av agn og isetfisk på forskjellige steder i distriktet.

Rorbuforholdene er selvsagt nå atskillig bedre enn de var like etter krigen, men det står fremdeles meget igjen før de fleste buer tilfredsstillende de krav som stilles i dag. Det er for øvrig grunn til å tro at det feilslåtte Lofotfiske vil føre til at utbedringen på dette

område ikke vil skje så hurtig som ventet og ønsket. Nedskrivningsbidragene til bygging av rorbuer bør derfor forhøyes og reglene for tilståelse av bidrag endres slik at det kan gis bidrag med 50 % av godkjent byggekostnad, uavhengig av det antall personer buene beregnes bygget for.

Statsstøtte til flytting fra utvær. Det er i terminen holdt et møte i Utvalget til behandling av søknader om statsstøtte til flytting fra utvær i Nordland, hvor det bl. a. ble avgitt forslag til fordeling av tidligere innvilget statsstøtte i forbindelse med fraflytting av Åsan i Bø, Ytre Flæsa i Tjøtta, Henstein i Brønnøy og Litløy og Gaukværøy i Bø. Videre ble avgitt forslag til fordeling av innvilget statsstøtte til flytting av bygninger på Eggum i Borge.

Utvalget fant på grunnlag av tidligere foretatt befarung å kunne anbefale ytt statsstøtte til fraflytting fra Sørsand, Kyllsundet og Stavøy i Øksnes, men måtte etter de opplysninger som forelå og det kjennskap man hadde til stedene tilrå avslag av søknader fra Lilleåsvær i Dønnes, Åmøyhamn i Meløy, Hamnøy i Meløy, Kobbosnes i Sørfold, Vokkøy i Bodin og Fremnesvik i Vågan.

En har grunn til å tro at det senere ikke vil komme søknader av betydning fra steder med større antall husstander og hvor det finnes noen konsentrert bebyggelse. Imidlertid kan det fortsatt ventes søknader fra en rekke steder hvor det er bosatt bare en eller to isolerte husstander.

Statens Fiskarbanks Nord-Norge-fond. Det nedsatte utvalg for Nordland fylke til innstilling av søknader om lån i Statens Fiskarbank og av bankens Nord-Norge-fond til anskaffelse av fiskefartøyer og redskaper holdt møte i juni måned 1953.

Det var innkommet i alt 54 fartøysøknader med samlet kostnadsoverslag kr. 22.178.304 og samlet omsøkt lånebeløp kr. 21.050.200. Videre var innkommet 22 redskapssøknader med samlet kostnadsoverslag kr. 2.085.800 og omsøkt lånebeløp kr. 1.797.600. Av disse foretok utvalget innstilling av 47 fartøysøknader som representerte et omsøkt lånebeløp i banken og av fondet på i alt kr. 14.157.350. Videre ble innstillet 6 redskapssøknader med samlet omsøkt lånebeløp av fondet på kr. 164.800.

Utvalget forutsatte bl. a. at de søknader som på grunn av manglende lånemidler ikke kunne imøtekommes i første omgang, ville bli forelagt utvalget til ny behandling og innstilling på like fot med nye søknader som må ventes å komme inn ved kunngjøring av ny søknadsfrist.

Fisket. På tross av stor deltakelse og større investeringer i fartøyer og redskaper enn noen gang tidligere ble fiskemengden i Lofoten i 1953 bare 50.113 tonn. Dette er mindre enn halvparten

av fiskemengden i 1951 og omlag 36.000 tonn mindre enn i 1952.

Det dårlige resultat skyldes i vesentlig grad de ekstra vanskelige værforhold som gjorde seg gjeldende under hele sesongen og som også førte med seg uvanlig store redskapstap og slitasje både på båter og bruk.

De høye overpriser som ble betalt for fisken gjorde imidlertid at fiskerne kom ifra sesongen på et vis, skjønt utbyttet neppe innfridde forventningene hos noen, og alt for mange hadde direkte tap.

Følgene ble særlig følelige for juksafiskerne og tilreisende fiskeriarbeidere og det ble både fra Statens og fra Norges Råfisklags side stillet midler til rådighet for at folk skulle komme seg hjem fra Lofoten, uten at det imidlertid ble slik pågang på disse midler som man hadde ventet. For å bøte på skadevirkningene ble det utvirket et tillegg i torskeprisen, som særlig fikk betydning for de fiskere som senere deltok i Finnmarksfisket, og det ble videre bevilget ekstra sysselsettingsmidler til de kommuner som var sterkest berørt av det feilslåtte fiske. Det er grunn til å tro at disse tiltak gjorde atskillig til å rette på situasjonen.

De samme forhold som er nevnt for Lofotfisket gjorde seg stort sett gjeldende også for skreifisket i Vesterålen og for Lofotens ytter-side, idet det bare ble oppfisket 4.725 tonn skrei i 1953 mot 8.800 tonn året før. Skreifisket for Helgelandsværene var i år ubetydelig. Kyst- og hjemmefisket ellers har vært drevet som vanlig.

Andre saker. Det kan videre nevnes at en i rapporttiden har behandlet 20 søknader om bidrag av Naturskadefondet og 22 søknader om tillatelse til å drive fiske med småtrålere utenfor fiskerigrensen.

Det er videre behandlet en rekke saker og avgitt uttalelser vedrørende vannforsyningsproblemer, søknader om lån i Statens Fiskarbank, fredningsproblemer m. v.

Beretninger fra fiskeriinspektøren i Møre og Trøndelag, Aksel Næss.

1. og 2. kvartal.

Feit- og småsildfisket. I Nord-Trøndelag slo feit- og småsildfisket helt feil denne sommer og høst. Det ble derimot fisket nokså mye makrell.

I Sør-Trøndelag var dette fiske til dels bra i juli og august. Fisket foregikk mest ved Stjørna, Ørland, Nes og Stoksund samt Bjugn og Jøssund. I september var det bare en del spredte småfangster. Fra oktober tok mussafisket seg opp og i november var det til dels godt fiske for Kvenvær og Hitra samt innover Trondheimsfjorden. I desember gikk imidlertid fisket tilbake. Garnfisket var totalt mislykket.

Møre og Romsdal. Etter hvert som forfangstsildfisket — som tok til i april 1952 — ebbet ut, tok småsildfisket til og varte praktisk talt hele året ut. I første kvartal var fisket ikke særlig godt. Det tok seg imidlertid godt opp i 2. kvartal. Småsildfisket foregikk for det meste på strekningen Hjørundfjord—Ørskog og helt inn til Geiranger. Fisket må for Sunnmøres vedkommende betegnes som meget godt.

I Romsdal var fisket mindre bra i 1. kvartal. I begynnelsen av 2. kvartal tok fisket seg opp og varte hele året ut. Tyngden av fisket foregikk her på strekningen fra Molde og innover Romsdalsfjorden til bunnen av Isfjorden. Alt som ble fisket fra oktober må betegnes som mussa.

På Nordmøre begynte dette fiske i mai og var ganske godt til i juli. I august og september var fisket mindre. Fra oktober tok det seg imidlertid opp igjen og var meget godt i november for så å gå tilbake i desember. Fisket foregikk her ved Eide, Aure, Surndalsfjorden, Todalsfjorden og Sunndalsfjorden.

Utbyttet for hele året 1952 av dette fiske ble følgende:

Nord-Trøndelag:

Småsild	14.857 hl, verdi kr.	228.702
Feitsild	5.518 » — »	137.104
Makrell	42.620 » — »	679.315

Total 62.995 hl, verdi kr. 1.105.121

Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal:

Småsild..	577.638 hl, verdi kr.	8.736.543
Feitsild..	267.124 » — »	5.693.978
Makrell..	14.440 » — »	292.098

Total 859.202 hl, verdi kr. 14.722.619

Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal med Indre Trondheimsfjord har felles prisutregning, derfor er hektoliter og verdi oppgitt samlet. På det enkelte fylke fordeler det oppfiskede kvantum seg slik:

Møre og Romsdal	588.550 hl
Sør-Trøndelag med indre Trondheimsfjord . .	256.210 »

Resten av totaltallet ovenfor faller på Nord-Trøndelag.

Utbyttet av feit- og småsildfisket må — i henhold til dette — for hele året karakteriseres som godt.

Grønlandsfisket. Som nevnt i tidligere beretninger er Sunnmøre hoveddeltaker i dette fiske. I denne sesong deltok det således i alt 37 fiskefartøyer herfra og dessuten en del norske trålere, bl. a. «Kelt», «Møretrål I», «Møretrål II», «Nordhav 4» og «Nordhav 5». I alt regner en med at ca. 850 mann var beskjeftiget med dette fiske i denne sesong.

Fangstutbyttet ble her 6.026.027,12 kg saltfisk og 59.930 kg kveite. Førstehåndsverdien til fiskerne er anslått til i alt kr. 7.153.726,53. Det nevnte kveiteparti ble i sin helhet solgt til England for kr. 178.578,41. Alt i følge oppgave fra A/L Utrustning, Ålesund.

Med unntak av de nevnte trålere driftet de andre båter samtlige med line.

Båtene gikk denne sesong bortover i tiden 17.—30. mai, og tiden for hjemkomsten etter endt sesong var månedsskiftet september—oktober. Bare noen få av de største båtene kom først hjem i midten av oktober.

Det var til denne sesong ingen vanskeligheter med å få tilstrekkelig mannskap til dette fiske. Disse vansker meldte seg imidlertid allerede sesongen etter. Det er beklagelig om disse vansker skal bli av den betydning at utviklingen i utnyttelsen av dette nye fiskefelt fra norsk side skal bli hemmet. Det bør formentlig fra våre myndigheters side også søkes unngått.

Småhvalfangsten. Etter fredningstiden 1.—21. juli, ble fangsten av småhval ubetydelig. Dette må i første rekke skyldes den dårlige etterspørsel og de lave priser som bent fram tvang fangerne til å holde seg hjemme, da en ikke kunne regne med noe økonomisk utbytte.

En del fangere gikk likevel nordover til de nordlige felter, men utbyttet ble minimalt.

For Møre og Trøndelagsdistriktet ble forholdene de samme. Flere kjente oppkjøpere forsøkte å imøtekomme fangerne mest mulig ved å ta over fangstene som ble satt inn på kjølelager dels for kjøpernes regning og dels for fangernes. En mente det kunne bli bedre omsetning utover vinteren. Dette holdt imidlertid ikke stikk, og det var bare ubetydelige partier som gikk unna. Da fangsten begynte våren 1952, lå det enda over 800 tonn småhvalkjøtt på lager usolgt av fjorårets fangst, og mye lå fremdeles i 1953, så utsiktene for neste sesong var heller ikke lyse.

Fangerne måtte avslutte fangsten langt tidligere enn vanlig og utbyttet for siste halvdel av sesongen 1952 var ikke oppmuntrende.

De fiskere og fangere som fiskeriinspektøren snakket med om denne fangsten dette år, beklaget seg alle over den fredning som myndighetene her hadde innført og hevdet at den ikke kunne være nødvendig av hensyn til å holde oppe bestanden. Denne fredningstid er jo lagt nettopp til den beste årstid for driften, og fangerne mener derfor den skader dem unødvendig og alt for sterkt. Den har neppe heller ikke den betydning for regulering av markedet, omsetningen og det best mulige produkt som myndighetene argumenterer med, all den stund storhvalstasjonene ikke har denne fredningstid, men fritt spillerom både til fisket, markedet og omsetningen også i denne tiden. De skjønner seg heller ikke på tregheten fra myndighetenes side med å gi småhvalfangstlagene anledning til å få opprette sin egen salgsorganisasjon for disse produkter. Denne sak har det som bekjent vært arbeidet med i en lang årrekke uten at det enda har lyktes å få myndighetenes godkjenning på denne plan. For småhvalfangerne ser det ut som både denne motstand, innføringen av den nevnte fredningstid og den gradvise innskrenking av konsesjoner til sammen er ledd i smått om senn å få avlivet denne fangsten. En må imidlertid være klar over at det er mange fiskere og fangstmenn langs kysten vår som da blir rammet på føleligste måte økonomisk, og verdien av båter og utrustning som her er satt inn, må da sies å være så godt som bortkastet. Alt i alt er dette ikke småtterier og spøk for de mange fiskere som har gått inn i dette som sitt hovedfiske og vesentligste eksistensgrunnlag.

Brugdefangsten. Fangsten av brugde har tatt seg opp for hvert år, og det ble på ettersommeren 1952 til dels gjort pene fangster. For det meste drives denne fangst av småhvalfangerne som har god anledning til å kombinere denne med hvalfangsten. Det er da også naturlig at brugdefangsten av disse er blitt viet større oppmerksomhet etter at omsetningen av hvalkjøtt er blitt treg.

Brugdeleveren har de senere år vært meget etterspurt da den er meget fettholdig, og det er muligheter for at en effektiv drift av denne fangst kan bli en god inntektskilde.

Brugden oppholder seg nokså langt til havs, og det beste felt her utenfor er strekningen Frøyabanken—Haltenbanken hvor den til sine tider opptrer i store mengder etter som fiskerne mener.

En har ikke nøyaktig oppgave over fangstkvantum og verdi, hverken av småhval eller brugde for sesongen 1952 og kan derfor ikke gi noen mer konkrete tall om det.

Størjefisket. Dette fiske ble her gjennom hele denne sesongen sterkt hindret av kaldt og dårlig vær. Størjen søkte inn til kysten og inn i fjordene de første dager av juli. Det var overalt gjennomgående stor fisk, vekten var ca. 200 kg pr. stk. — I slutten av juli og i begynnelsen av august kom det mye fisk inn til kysten for Smøla—Grip og vestover. Størrelsen var her mer blandet, vekten varierte således her fra 100 til 250 kg pr. stk. Det ble fanget en del, men på grunn av det ustabile været, ble fangsten på langt nær hva den kunne ha blitt.

Det ble ingen særlig fangst av småstørje denne sesong. Denne som hver høst pleier å være den mest årvisse uteble i år. Kun i dagene omkring 20. oktober fulgte noe småstørje med sildeyngelen (mussaen) som fløt inn fra havet og fylte alle fjorder. Men hverken snurpere eller skyttere forsøkte fangst på disse spredte forekomster.

På grunn av at mottakerapparatet klikket, ble det fangststopp langs hele kysten i dette distrikt fra 16. august til 2. september.

Bankfisket og eggafisket etter lange, brosme og kveite m. v. — Dette ga i disse to kvartal et godt utbytte. I følge oppgaver fra Sunnmøre og Romsdals Fiskesalslag ble der i lagets distrikt ilandført og omsatt 10.405.247 kg fisk til en førstehåndsverdi av kr. 12.773.493 i 1. kvartal og 5.803.000 kg til en verdi av kr. 7.261.000 i 2. kvartal. De samme tall for de distrikter som omfattes av Råfisklaget var: I 1. kvartal 4.450.232 kg til en verdi av kr. 3.070.819 og i 2. kvartal 2.322.607 kg til en verdi av kr. 1.697.755.

Tilsammen for Møre og Trøndelagsfylkene blir dette et fiskekvantum på 22.981.086 kg til en førstehåndsverdi av kr. 24.803.067.

Småfiskeriene. — Hjemmefisket.

A. *Fisket med ruser, garn og liner etter torsk.* Fisket ble påbegynt til vanlig tid og var i høstmånedene begunstiget med gode værforhold. Deltakelsen i fisket var som tidligere år.

Det oppfiskede kvantum lå denne sesong en god del over fjorårets. I følge oppgaver fra Levendefisklaget ble det i Møre og Trøndelag 1. og 2. kvartal 1952/53 innmeldt 838.577 kg torsk som

ligger omkring 300.000 kg over det oppfiskede kvantum på samme tid i fjor. Størstedelen av dette kvantum ble omsatt levende.

Også i disse kvartal var det en del vansker i avtaket og salget. Den vesentligste grunn til dette var — i følge Levendefisklaget — importen av dansk fisk.

B. *Seifisket*. I og med at snurpenota nå er kommet inn som det viktigste fangstredskap, har seifisket innen dette distrikt utviklet seg til et av hovedfiskeriene.

Seiforekomstene for Nordmøre og Trøndelag var meget gode i sesongen. I følge Levendefisklagets oppgaver ble der i disse to kvartal ilandført og omsatt levende 347.481 kg sei for Møre og Romsdal og 109.351 kg for Sør-Trøndelag.

Når det ikke i større utstrekning ble drevet med omsetning av levende sei, skyldtes dette at prisforskjellen mellom sei til hending og sei til levende anvendelse var for liten, slik at fiskerne ikke fant det lønnsomt å ilandslepe seien.

Fisket etter krabbe, hummer og reker. Dette er et fiske som i de senere år har gitt ganske bra utbytte som tillegg til annet hjemmefiske.

Omsetningen av hummer var tilfredsstillende og prisene var fordelaktige denne sesong. Det oppfiskede kvantum viste imidlertid en betydelig tilbakegang mot på samme tid i fjor. Dette gjaldt særlig for Nordmøre og Trøndelagsfylkenes vedkommende og skulle tyde på at bestanden her var sterkt avtagende, skjønt en også må regne med andre årsaker som til dels dårlige værforhold, mindre deltakelse i fisket etc. —

Krabbeomsetningen var også stort sett bra med unnatak av en del vanskeligheter de første dager av sesongen på grunn av den fastsatte minstepris. Dette rettet seg imidlertid etter hvert som fabrikkene kom i gang, og resten av sesongen ble omsetningen avviklet tilfredsstillende.

I følge oppgaver fra Levendefisklaget var det oppfiskede kvantum i dette inspektørdistrikt for hele året 1952/53 på i alt 1.865.040,5 kg krabbe, 32.097,9 kg stor hummer og 30.963 kg små hummer.

Rekefisket har liten interesse innen dette inspektørdistrikt. Det er hovedsakelig i Nord-Trøndelag at de drifter etter denne fiskesort og heller ikke her i noen særlig utstrekning.

I følge Levendefisklaget ble der i dette fylke i hele året 1952/53 oppfisket 14.326,6 kg reker.

Arbeidet ved kontoret.

Statsstøtte til flytting fra utvær. I disse to kvartal har en hatt en god del arbeid med søknader om statsstøtte til flytting fra utvær.

Det er nå innkommet 5 nye søknader om slik støtte i tillegg til de en tidligere har gående. Etter bestemmelsene har fiskeriinspektøren vært på hvert enkelt sted for synfaring. Rapporter herom er oppsatt og vedlagt hver enkelt sak ved oversendelsen til direktoratet.

Med disse søknader følger det som kjent en god del arbeid med å fremskaffe de nødvendige bilag og uttalelser som skal følge søknadene før de kan forføytes videre. Det kan derfor ta nokså lang tid før en får enkelte klar for videreekspeidisjon.

Byggematerialer til fiskeriformål. Fordelingen av byggematerialer til fiskeriformål skaffer fremdeles også en god del arbeid. Ved utgangen av året var således innkommet 264 søknader fra alle 3 fylker innen dette inspektørdistrikt. Den omsøkte materialmengde omfattet i alt 608,80 standard trelast, 70.327 sekker sement, 62.130 stykker murstein, 104.335 kg armeringsjern, 5.408 m² Eternit. Ca. 25 søknader ble oversendt Fiskeridirektoratet for innvilgelse sentralt og er ikke medregnet her. I kvote dette år ble en tildelt 225 standard trelast, 25.580 sekker sement og 30.000 stykker murstein. Dette ble tilvist i sin helhet, men en rakk på langt nær ikke å etterkomme alle søknadene. Det ble således en god del liggende igjen i påvente av ny kvotetildeling for 1953. En kvote på 80 standard trelast til innredning av båter til notfisket på Lofoten ble tildelt særskilt. Også med dette fulgte det en god del ekstraarbeid.

Merkeregistret. Med dette følger som kjent til en hver tid også et betydelig arbeid ved fiskeriinspektørkontorene med å holde registret à jour, især nå etter at det er foretatt en del endringer i merkeloven. Dette medfører en god del korrespondanse med de forskjellige tilsynsmenn innen distriktet, en korrespondanse som mangen gang må gjentas. Den revidering og forenkling som nå søkes gjennomført her, er derfor betimelig.

Av øvrig korrespondanse er i 1. kvartal mottatt 373 skriv og i 2. kvartal 472. Det er gått ut et lignende antall.

Om *stormvarslingsjenesten* er det intet videre å nevne uten om det en før har skrevet vedrørende nødvendigheten av fortsatt å opprettholde disse. En viser for øvrig til det innsendte regnskap for året.

Reiser. I 1. kvartal 1952/53 hadde en i alt 4 reiser med et fravær fra kontoret på 8 døgn. I 2. kvartal 2 reiser med i alt 15 reisedøgn.

3. og 4. kvartal 1952/53.

Vintersildfisket. A. Storsildfisket. Dette fiske tok i år til den 24. januar. Som kjent var første egentlige fiskedagen i fjor 17. januar. Mange fiskere hadde rustet seg ut i god tid og lå allerede klar de første dager av januar. Det ble således en lang og dyr ventetid for enkelte.

Fisket ble imidlertid sterkt værhindret. På grunn av dette og den sene start fisket fikk, må sesongen i år betegnes som kort og hektisk.

For dette distrikt ble fangstmengden i år for storsild 2.090.885 hl til en verdi av kr. 36.617.398.

B. Vårsildfisket. Fisket tok til 15. februar etter endt storsildsesong.

Og dette fiske var sterkt værhindret med mye landligge og fisket ble en skuffelse for de fleste.

Det samlede oppfiskede kvantum for dette distrikt var på 97.163 hl til en verdi av kr. 1.618.491.

Forlis. Det danske sildeføringsfartøyet «Abba» med 8 manns besetning — herav 2 nordmenn — forsvant sporløst ved Hornellen 17. januar på vei til Måløy. Hele besetningen omkom.

Den 31. januar ble drivgarnsbåten «Stavnes» SF-58-S rent i senk på Haugsfjorden av en lastebåt. Hele mannskapet på 8 mann omkom.

3. februar forliste m/k «Føygutten» av Auklandhamn ved Gjørøy på nordsiden av Bulandet. Av et mannskap på 7 kom 5 bort.

Vintersildfisket ble avsluttet 1. april

Skreifisket. Dette fiske artet seg i kvartalet noenlunde som tidligere år. Været var stormfullt med mye landligge så resultatet for de fleste ble smått. I Nordmøre har dette fisket i en årrekke gitt et så dårlig utbytte, at det er et fåtall fiskere som fortsetter med det. For Smøladistriktet er fisket etter skrei med garn og line omtrent slutt. For Vevang ble det foretatt en del spredte forsøk og der oppnåddes en kort tid i sesongen bra fangster med garn. For Smøla, og da især for Veidholmen, samt for Sør-Smøla, ble det tatt en del fangster av skrei under utsiget sist i sesongen, men noe nevneverdig kvantum ble det ikke.

En viser for øvrig til oppsynets innberetninger om fangstmengde og deltagelse i fisket.

Fra distriktet deltok også en god del i fisket på Lofothavet. Fra Møre og Trøndelag var der her med i notfisket denne vinter i alt 268 bruk. Dette fiske ble imidlertid også en god del stormhindret. Fisken holdt seg dessuten mest på dypt vann med forekomster spredt over et stort område, slik at resultatet ble det dårligste man hadde hatt til da siden notfisket her tok til, ja så dårlig at myndighetene som kjent satte i gang ekstra tiltak for å bøte på den økonomiske misère som fisket ble. For de fleste fra dette inspektørdistrikt ble dette fiske dette år direkte «bomtur».

Foruten disse to fiskerier — som jo er de vesentligste for dette inspektørdistrikt på denne tid av året — har det som vanlig foregått en del hjemmefiske med ruser, smågarn og line. Dette har i kvartalet artet seg som vanlig og gitt et middels utbytte.

Etterat vintersildfisket og skreifisket er avsluttet, er det forfangst- og småsildfisket som interessen her mest er rettet mot. Mange gjør seg imidlertid også nå klar for bankfisket og vårtorskefisket på Finnmark. I denne tia drar som kjent også Ishavsflåten og Grønlandsflåten ut.

Om disse skal en kort nevne:

Forfangst- og småsildfisket. Verdiutbyttet av dette fiske er for denne sesong og for dette distrikt regnet til ca. 3 mill. kr. mindre enn for 1952, en forholdsvis stor svikt på sildefiskernes inntekt. Dette skyldes vel i første rekke at silden i år var noe mindre og magrere enn i fjor.

Iflg. oppgaver fra Feitsildfiskernes Salslags Trondheimskontor ble her i 1953 oppfisket ca. 369.467 hl småsild til en verdi av ca. kr. 5.883.568, og 305.304 hl forfangstsild til en verdi av kr. 6.533.071.

Det daglige hjemmefiske. A. Fisket med ruser, garn og liner etter torsk. Også dette kvartal har dette fisket gått tilbake. Iflg. oppgaver fra Levendefisklaget ble her i kvartalet oppfisket og omsatt ca. 502.323 kg torsk og sei. Noen avsetningsvansker av betydning var det ikke i denne tia, men fisket var atskillig hemmet av værforholdene. Tilførslene var derfor atskillig mindre enn vanlig for årstiden.

B. Seifisket. Som anført i tidligere meldinger har dette fiske utviklet seg til å bli av stor betydning også i dette distrikt. Fisket kom i år i gang til vanlig tid og forekomstene var meget gode. Det oppfiskede kvantum utgjorde — iflg. innhentede oppgaver — ca. 17 mill. kg (rund vekt). Fisken var gjennomgående meget småfallen. Det meste gikk til hending for produksjon til tørrsei. Ca. 1 mill. kg ble imidlertid slept til lands og låssatt for levering som levende.

Grunnen til at det ikke ble levert mer levendesei denne sesong, var at prisforskjellen mellom disse to anvendelser var så liten at fiskerne ikke fant det regningssvarende å ilandslepe seien.

Omsetningsforholdene for disse fiskesorter har også stort sett vært bra. Der var til enkelte tider en del vansker på Oslo-markedet som angivelig hadde sin årsak i store tilførsler av dansk fisk. Ved avtale mellom Norges Levendefisklag og Oslo-grossistene om en regu-

lering av denne import, ble imidlertid forholdene bedre slik at det i disse 2 kvartal ikke var nevneverdige vansker med omsetningen.

Med første håndsprisen til fiskerne på disse fiskesorter, var det i denne tia også en del misnøye, idet de mente den var for lav og ikke sto i forhold til prisstigningen på driftsmidlene og levekostnadene. Noen høyning av betydning uteble imidlertid.

Bankfisket og eggafisket etter lange, brosme, torsk og kveite m. v. Ifølge oppgave fra Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag ble der i dette lags distrikt i dette kvartal ilandført og omsatt 8.032,8 kg fisk til en førstehandsverdi av kr. 6.328.000. De samme tall for de distrikter som hører inn under Råfisklaget er henholdsvis for Nord-Trøndelag: 937.846 kg til en verdi av kr. 662.466,93, for Sør-Trøndelag: 1.565.407 kg til en verdi av kr. 810.949,07 og for Nordmøre: 2.004.107 kg til en verdi av kr. 980.989,32.

Som bekjent ble det — vesentlig på grunn av det feilslåtte vinter- og vårfiske nordpå dette halvår — etablert en tilskuddsordning med et tilskudd til fiskerne på 13 øre pr. kg oppfisket kvanta som kompensasjon. Dette tillegg ble imidlertid opprinnelig fastlagt slik at det ikke skulle gjelde lange, brosme m. v. — På torsk fra fjerne farvann var tillegget dessuten fastlagt til å være like stort pr. saltfisk كيلو som pr. råfisk كيلو av fisk som ble fisket på kysten og kystbankene hjemme.

Denne ordning vakte som ventelig kan være sterk og berettiget misnøye mellom fiskerne i dette inspektørdistrikt, og især da i Møre og Romsdal.

Vinter- og vårfisket var vel omtrent like mislykket dernede som nordpå. Og all den stund dette kopensasjonstillegget skulle gå av de opplagte midler i fiskefondet — midler som alle fiskere langs kysten som ikke bare fisker sild — er med og betaler inn i, skulle det synes rimelig at de alle også så noenlunde fikk være med å høste fruktene av dette, og især da når kravet som her så noenlunde var like berettiget både for fiskerne i Nordmøre og på Møre.

På Møre skapte denne ordning atskillig omsetningsvansker utover sommeren og høsten både for lange, brosme og for torsk som ble ført i land i saltet tilstand fra fjerne farvann. Noen endring på dette ble imidlertid ikke innrømmet på tross av flere henvendelser. Ut på ettersommeren ble det imidlertid gått med på at det av prisreguleringsfondet for fisk her skulle ytes et tilskott for klippfisk av lange og brosme av 1953-årets produksjon til dekning av forskjellen hvis eksportprisene ikke dekket avregningsprisene.

For sin del synes en også dette var merkelige bestemmelser vedrørende denne kompensasjonstiltak og i høy grad urettvis like overfor fiskerne her. En tror neppe mange slike avgjørelser vil være heldige ut fra fiskernes syn og tarv her sør.

Arbeidet ved kontoret. Dette har vært som vanlig. En skal her bare nevne litt om de enkelte ting.

Arbeidet med fordelingen av byggematerialer til fiskeriformål. Ved begynnelsen av året forelå 123 slike søknader på i alt 332,25 std. trelast og 22.458 sekker sement. Senere i året kom imidlertid en hel del til.

Den kvote en fikk dette år var på 7.300 sekker sement. Trelast fikk en ikke kvote på da rasjoneringen av denne som kjent ble opphevet.

Ca. 23 søknader ble sendt direktoratet for innvilgelse sentralt.

Merkeregisteret. På grunn av div. endringer i Merkeloven og arbeidet med å få å jourført dette register, har det også i disse to kvartal vært en god del korrespondanse med de forskjellige tilsynsmenn innen distriktet.

Fiskerioppsynet. Dett har fungert vesentlig som før og en viser til hva en har skrevet om det i tidligere meldinger.

En har også dette år mottatt ukentlige rapporter om fiskets gang fra betjentene i Sør-Trøndelag. Da de samme meldinger imidlertid er sendt fra betjentene direkte til Fiskeridirektoratet, finner en det unødvendig å ta med tall her.

Stormvarselstasjonene. Vedrørende nødvendigheten av disse stasjoner viser en til hva en har anført i tidligere meldinger. De fleste er jo nå nedlagt. Bare noen få i Sør-Trøndelag og på Nordmøre er fortsatt i drift.

Statsstøtte til flytting fra utvær. Også i disse kvartal har en hatt betydelig arbeid med disse søknader. En hadde i 3. kvartal 4 reiser med tilsammen 13 reisedøgn og i 4. kvartal 8 reiser med tilsammen 31 reisedøgn. Disse reiser har i hovedsaken vært reiser for synfaring i høve søknader om slik støtte. En viser for øvrig til oppsatte rapporter herom som har vært bilagt den enkelte søknad ved videreføring herfra.

I dette tidsrom kom der inn 4 nye søknader om slik støtte, 1 fra Nord-Trøndelag, 1 fra Møre og Romsdal og 2 fra Sør-Trøndelag.

Angående den korrespondanse som har vært ført i denne periode kan nevnes at der i 3. og 4. kvartal er innkommet henholdsvis 733 og 449 skriv og utgått et lignende antall.

Beretninger fra den fungerende fiskeriinspektør, for Vestlandet, Ola Haaland.

I. kvartal 1952/53.

Om de enkelte fiskerier skal en få uttale:

Brislingfisket. I dette kvartal var det helst dårlig med brislingfisket i Rogaland. Størrelsen og kvaliteten på den brisling som ble tatt i Ryfylke var dog fin.

Også i Hordaland har det vært bare spredte og helst små fangster. I første halvdel av august og siste halvdel av september var det litt fiske i Hardanger, men fangstene var helst små, bare enkelte få på opp til 1.000–1.500 skjegger.

I Sogn og Fjordane ble der i løpet av juli tatt noen få fangster i Nordfjord, men fisket må sies å ha vært særs dårlig i dette fylke.

Mussa- og småsildfisket. I juli var der et riktig godt fiske i hele distriktet, spesielt i Rogaland, med mange og til dels store fangster. I august var fisket noe mindre, men tok seg godt opp igjen i septbr.

Feilsildfisket. Dette fiske var i dette distrikt atskillig bedre enn foregående år, og spesielt i Ryfylke ble der i løpet av juli og august tatt til dels gode fangster.

Trålfiske etter sild i Skagerak. Da der i år var mulighet for leveranse av silden til Makrellagets fabrikk i Randesund, var det satt store forhåpninger til dette fiske. Fisket tok til i slutten av juli og der deltok 10 fartøyer fra Rogaland. Fangstene var imidlertid svært ujevne, fra noen få opp til 2–300 hl, og fisket ble også meget hemmet av værforholdene.

Trålfisket i Nordsjøen. Som tidligere nevnt har interessen for dette fiske avtatt meget sterkt når det gjelder de større fartøyer, da de ikke har funnet det lønnsomt. De fleste større fartøyer rustes derfor ut for islandsfisket. Derimot synes interessen nå økende når det gjelder de mindre båter på 50–60 fot. I løpet av kvartalet har der deltatt 16 fartøyer i dette fiske hvorav de fleste fra Karmøy- og Egersund-distriktet, og resultatet har for de fleste vært tålig bra. Kvaliteten på silden var i år fin, og omsetningen har gått lett.

Islandsfisket. Utrustningen til årets islandssildfiske var litt større enn foregående år. I alt deltok i år 201 fartøyer (mot 184 i fjor) hvorav 55 snurpere. 38 fartøyer gjorde denne sesong flere turer.

Snurperne begynte som vanlig fisket på feltene ved Nord-Island, men det viste seg å være lite sild. Fangstene var meget dårlige, og da silden trakk fort østover foregikk fisket helst utenfor Øst-Island, til dels langt til havs. For snurperne ble sesongen i år svært dårlig, og der var så vidt en vet ingen som fikk full last, og der var sogar totalfangster helt ned i 50 tønner. En del snurpere fikk imidlertid fylt tønnene ved å låne drivgarnslenker av drivere som hadde fått full last.

Drivgarnsfisket ble hovedsakelig drevet i havområdet mellom Island og Færøyene, etter hvert mest i området 100—200 mil nord av Færøyene. Også ved Jan Mayn var der forekomster, men det var liten deltakelse på dette felt. Drivgarnsfisket ble i motsetning til snurpefisket meget bra, og samtlige drivere fikk full last, og en del fartøyer har gjort 2 turer.

Sildekvaliteten i år er av fagfolk betegnet som middels. Det var meget småfallen sild, og spesielt den tidligst fangede var av dårlig kvalitet, og meget burde ikke vært saltet. Det er derfor av hensyn til våre eksportmarkeder på tale å innføre fast dato når fangstene kan begynne til neste sesong.

Størjefisket. Utrustningen til dette fiske var jevnt over dobbelt sammenliknet med foregående sesong og fisket ble omfattet med meget stor interesse i distriktet. Prisforholdene var som i fjor gode. Forekomstene var denne sesong meget gode og fiskens gang var fin, så der ble tatt meget gode fangster. Omsetningskapasiteten viste seg imidlertid å være lite tilfredsstillende og sto dessverre ikke i forhold til fangstkapasiteten. Ferskeeksporten ble snart anstrengt og sterkt begrenset av mangel på kjølevogner, og der oppsto også mangel på is og våre kjølelagre ble snart fylte. Fiskestopp måtte derfor dessverre settes i verk 2 ganger, den ene med hele 3 ukers varighet midt i beste fisketiden. Samarbeidet mellom fiskesalgslagene var dessverre ikke så god som en kunne ha ventet, og der er derfor tatt opp arbeid blant fiskerne for å få omsetningen for neste år underlagt et eget størjelag.

På tross av de uheldige, men nødvendige fiskestopp, må en si at størjefisket i år har vært meget bra for de deltakende lag.

Makrellfisket. Snurpe- og landnotfisket var gjennomgående ubetydelig i dette distrikt i løpet av kvartalet. Derimot ga snurpenotfisket på Danskerevet til dels gode fangster i august og første halvdel av september når værforholdene ikke var for umulige.

Håbrandfisket. Deltakelsen har ikke vært stor i dette fiske og fangstene har som vanlig vært varierende og synes å minke år for år.

Kystfisket. Tilførselene av vanlig forsyningsfisk har vært gode i dette kvartal i hele distriktet når værforholdene ikke har vært for umulige. Det samme gjelder også pigghåfisket i Sogn og Fjordane.

Arbeidet ved kontoret.

Rasjoneringen av bygningsmaterialer til fiskeriformål. De tildelede kvoter på bygningsmaterialer var som kjent også for 1952 altfor små, og dette har medført meget ekstraarbeid med korrespondanse med søkerne for å finne frem til den mest mulig rettferdige fordeling og for å strekke kvoten mest mulig. I dette kvartal er anvisninger foranlediget sendt 58 søkere i distriktet.

Flytting fra utvær. I dette kvartal har en fortsatt arbeidet med tilretteleggelse av søknaden fra de 2 brødre som har søkt om støtte til å flytte fra Fugløy til Veivåg i Austevoll. Videre har en arbeidet med innkomne søknader fra 2 andre brødre som vil dele og flytte deres hus fra Heggholmen, den ene til Alvheim og den andre til Tjeldstø i Herdla. Endelig har en også arbeidet videre med søknaden fra den mann som vil flytte fra Lyklingholm til Stord.

Stormvælselstasjonen i Bremanger. Grunneieren har gjort henvendelse hertil om å få overta hytten og den elektriske linje, da som kjent stasjonen er nedlagt og materiellet forfaller. Saken er forelagt direktoratet og forhåpentlig går salget i orden.

Stormskader. I løpet av kvartalet har en hatt til uttalelse fra fylkesmannen i Rogaland 6 søknader om erstatning av Naturskade-fondet for stormskader på fartøyer, sjøhus og redskaper under orkanen 15. januar i år.

Fritakelse militære øvelser. Dette kvartal har en kun hatt befatning med 2 søknader som gjaldt fritakelse fra innkallelse tli repititionsøvelser, men kun i det ene tilfelle lykkes det å få utsettelse.

Oreigningssaker. Av slike saker har en dette kvartal bare hatt til behandling en sak, nemlig fra en søker i Kalvåg, Bremanger, som ønsker å oreigne grunnen under sitt kombinerte beboelses- og sjøhus. Videre har en avgitt uttalelse om hvorvidt Gaular kan betegnes som fiskerikommune i forbindelse med at der er søkt om å oreigne tomt til fiskematforretning og garasje for en fiskebilkjører.

Søknader trålkonsesjon. I løpet av dette kvartal har en hatt til behandling 16 søknader om trålkonsesjon, hvorav 1 over 300 br. tonn, av disse var 1 fra Sogn og Fjordane, 7 fra Hordaland, 3 fra Bergen og 5 fra Rogaland, så interessen for tråling er fortsatt god.

Bad og badstu i fiskeridistriktet. Der arbeides forskjellige steder med reising av bad og badstuer. I dette kvartal har en således av-

gitt uttalelse om eventuell støtte til badstubad på Fedje som nå synes stå foran sin løsning.

Statsgaranterte midler til torskefiskeriene. Oppgaver over behovet for disse lån i kommende år er som vanlig innsendt til direktoratet. I samme forbindelse kan nevnes at en i dette kvartal også har arbeidet med spørsmål om lån av disse midler til en pakkegruppe på Karmøy. Gruppen har de 2 siste år forgjeves søkt om sådant lån. Norges Banks Avdeling i Haugesund har hvert år stillet seg imøtekommende og anbefalt søknaden som imidlertid er blitt avslått av hovedkontoret.

Pakkegruppen har søkt om kr. 100.000 til produksjon av sei. På det tidspunkt seiproduksjonen skal ta til har gruppen imidlertid allerede investert alle sine midler i sildesalting, og da hovedsakelig i spesialbehandlet sild, som ikke omfattes av statsgarantien. Av Innst. S.nr. 233 fremgår at der av statsgarantien til torskefiskeriene på kr. 28 mill. i 1952 kun er ydet et lån til dette distrikt på kr. 200.000, antakelig til fiskesalgslaget.

Riktignok har det heldigvis ikke vært så særlig stort behov for disse lånemidler i dette distrikt, idet de fleste firmaer har sine gamle gode bankforbindelser. Foruten nevnte gruppe har en kun hatt forespørsel angående disse lån fra en mann i Hordaland, men etter at han fikk tilsendt reglene og fikk høre betingelsene har en ikke hørt mer fra ham. Det er imidlertid beklagelig og uforståelig at driftige og ansvarsbeviste fiskekjøpere som denne Karmøy-gruppen ikke skal kunne få lån av disse midler og bli hemmet i sin virksomhet av mangel på kreditt. Så vidt en har fått forståelse av under konferanser med bestyreren og kontorsjefen ved bankens Haugesunds-Avdeling skulle det imidlertid nå være bedre utsikter for lån til neste sesong.

Merkeregistret. I løpet av kvartalet har en mottatt fra tilsynsmennene 610 innberetninger, herav 286 innberetninger om registrering av fartøyer, både nye og ved overflytting fra annet distrikt, 222 utmeldelser og flyttinger, 35 eierskifte, 25 motorskifte, 30 ombygginger, 7 navneskifte og 5 vedrørende diverse ekstrautstyr. Dessuten har en som vanlig hatt meget korrespondanse med tilsynsmenn som er mer eller mindre slurvne med utfyllelse av skjemaene, og mindre nøye med å påse at konsesjon er erholdt før fartøyet er blitt registrert.

Langtidsprogrammet 1954/57. I dette kvartal har en på foranledning av Båtkontoret avgitt uttalelse om de økonomiske forhold, de spesielle problemer som krevet sin løsning og særlige tiltak som er nødvendige eller ønskelige vedrørende fiskefartøyer, båtbyggerier, slipper og verksteder i de enkelte fylker i forbindelse med ovennevnte program. En viser for øvrig til uttalelsen herfra av 16. august.

Av andre saker en har arbeidet med og avgitt uttalelse om kan bl. a. nevnes den vanlige oppgave med kostnadsoverslag over investeringer i byggesektoren i forbindelse med nasjonalbudsjettet for 1953 og godtgjørelse til de kommunale fiskeremnder i Sogn og Fjordane. Om disse og andre saker tør en for øvrig vise til korrespondansen med de enkelte avdelinger i direktoratet.

I løpet av kvartalet har en hatt 9 reisedager som bl. a. er medgått til befarings- og anledningsreise i forbindelse med oreigningssak i Bremanger og til konferanse med Småbruks- og Bustadbanken i anledning flytting fra utvær.

2. kvartal 1952/53.

Værforholdene. I betraktning av årstiden må en si at det i denne periode — med unntagelse av en kort periode i månedsskiftet oktober — november og omkring midten av desember — har vært ualminnelig rolige og gode værforhold.

Om de enkelte fiskerier skal uttales:

Brislingfisket. I løpet av oktober ble der i dette distrikt bare gjort noen få mindre kast av fin brisling i Nordfjord og Hardanger, men noe fiske av betydning ble det ikke. Etter Sild- og Brislingsalgslagetets oppgave er der denne brislingsesong tatt opp 62.804 skj. i Rogaland, 138.458 skj. i Hordaland og bare 12.203 skj. i Sogn og Fjordane.

Mussafisket. Fra begynnelsen av kvartalet og til litt ut i desember foregikk der et riktig godt fiske på årsmussa i Sogn og Fjordane og i Nord-Hordland. I slutten av desember ble det også et riktig uvanlig godt småsildfiske ved øyene nær Stavanger, noe man ikke har hatt maken til på årtider.

Etter Sild- og Brislingsalgslagetets oppgaver er der denne sesong oppfisket vel 571 tusen hl småsild og mussa til en førstehåndsverdi av vel 9,4 mill. kr. mot 219 tusen hl til en verdi av kr. 5,3 mill. forrige sesong.

Størjefisket. Det meget gode fiske fortsatte også i oktober, og selvom størjen nå var verre å ta, ble der tatt betydelige fangster hovedsakelig i Hordaland og Rogaland når værforholdene ikke var for umulige.

I Sogn og Fjordane ble det denne sesong oppfisket ca. 1500 tonn mot 270 tonn foregående år, i Hordaland ca. 4900 tonn mot ca. 2000 tonn i fjor, og i Rogaland ca. 1500 tonn mot ca. 280 tonn foregående år. Kvantumet hadde antagelig vært dobbelt om der ikke hadde blitt fiskestopp midt i beste sesongen.

Med de meget gode fangster og de forholdsvis gode priser som er oppnådd i år er dette fiske nå blitt ett av våre virkelig store, som der settes store forhåpninger til, og en må derfor regne med stor økning i deltakelsen også neste år.

Islandssildfisket De gode vær- og fiskeforhold og de siste års forskning av fiskefeltene førte til at sesongen i år ble lengre enn vanlig. Der var således i år hele 38 fartøyer som ble rustet ut igjen for to og flere turer, et par fartøyer gjorde i år sogar 4 turer. Enda flere fartøyer var sikkert blitt rustet ut, hvis ikke Eksportutvalget av kvalitets- og avsetningsmessige grunner hadde funnet å måtte bestemme at sild som ble fanget av båter utklarert etter 16. oktober ikke kunne komme med i gjennomsnittsprisene. På grunn av dårlige værforhold i slutten av oktober fikk imidlertid de sist utrustede båter ikke full fangst.

Sesongen i år må betegnes som meget god. Det ble således i år hjemført vel 205.000 tønner mot 146.000 foregående år og avsetningen har gått bra.

Færøyene har i år begynt å drive dette fiske, og der er oppfisket ca. 30.000 tønner. Etter hvert som færøyningene vinner mer erfaring i fangsting og tilberedning av silden må en være forberedt på sterk konkurranse derfra. Våre fiskere må derfor være spesielt vaksomme og ikke slappe av på kvalitetsspørsmålet.

Sildefisket Jimmyfeltet. Etter at isebåten Jimmy observerte betydelige sildeforekomster på det såkalte Jimmyfeltet — 30–40 kv. mil SV av Egersund — under sesongen 1951, har det blant vårsildfiskerne vært stor interesse for om fiske på dette felt kunne vise seg drivverdig. Under «G. O. Sars» tokt i november–desember ble det også observert gode forekomster på dette felt. Forskningskipet leverte den 17. desember i Haugesund 30 hl som var tatt på islandsgarn, og silden viste seg å være vårgytende nordsjøsild og sild av samme stamme som vår vårsild. Noen få drivere og et par snurpere som allerede var klar for storsildfisket gikk til sjøs mellom jul og nyttår, men værforholdene var så dårlige at det vanskeliggjorde fisket, og dessuten syntes forekomstene også noe mindre. De mange utenlandske trålere på feltet gjorde også sitt til at driverne var redd for å miste garnlenken. Det er derfor sannsynlig at fiskerne kom ut for sent i år, og at et tidligere forsøk hadde gitt bedre resultat, og en har grunn til å tro at dette vil bli prøvet neste høst.

Kystfisket. Under de rolige værforhold har forekomstene av alle sorter vanlig forsyningsfisk vært meget gode i hele distriktet i dette kvartalet. Spesielt har det vært bra med småsei i Hordaland. Dette fiske har — iallfall de senere år — pleiet å dabbe av ut i september, men i høst var det gode forekomster helt fram til ca. 10. desember.

Pigghåfisket. Spesielt i oktober og i slutten av november måned var tilførselene av pigghå til Måløy riktig gode.

Mens dette fiske nå er det viktigste fiske utenom sildefisket i Sogn og Fjordane, er deltakelsen fra Rogaland og Hordaland i dette fiske helt minimal. Med de gode avsetningsforhold og en gjennomsnittspris på 30 øre pr. kg ville imidlertid også fiskerne fra Rogaland og Hordaland med godt resultat kunne drive dette fiske. Således ble der i Sogn og Fjordane — og da hovedsakelig til Måløy — dette år ilandført vel 12.700 tonn til en verdi av over 3,8 mill. kr. Til sammenlikning ble der i Hordaland ilandført 467,5 tonn til en verdi av kr. 123.000 og i Rogaland bare 132,5 tonn til en verdi av bare vel kr. 33.000. Det er derfor uforståelig at ikke fiskerne i Rogaland og Hordaland med dertil skikkede fartøyer ruster seg for dette fiske som også ville skaffe meget og godt arbeid på mottakerstedet med flåing m. v.

Håbrannfisket. Deltakelsen i dette fiske var liten og det samme må en også si om fangstene i første del av kvartalet. Fra begynnelsen av november tok imidlertid fisket seg noe opp, og etter at prisen steg til kr. 3 pr. kg øket også deltakelsen og holdt seg godt til bortimot juletider og ga til dels bra fangster.

Hummerfisket. Hummerfisket i Rogaland ga i år et bedre utbytte enn foregående år. Fisket begynte som vanlig 15. oktober i Egersunds-distriktet og var begunstiget av gode værforhold. Når fisket begynte den 1. desember i fylket for øvrig var værforholdene ikke fullt så ideelle, men likevel bedre enn de siste år, og det ble i løpet av desember levert salgslaget 77,7 tonn. Høstsesongen ga således tils. 92,3 tonn til en verdi av vel kr. 982 tusen, mot bare 62,8 tonn til en verdi av kr. 481 tusen i fjor, altså en påtagelig økning både i kvantum og verdi. Denne bedring kan antagelig ikke skyldes noen økning av bestanden, men derimot betydelig større utrustning grunnet de siste års feilslåtte vårsildfisker, de gode værforhold og de gode priser. Gjennomsnittsprisen for prima og sekunda hummer er således i år i Rogaland kr. 9.706 pr. kg mot kr. 8.625 i fjor, en stigning på hele kr. 1.04.

I Hordaland ble der i høstsesongen i år levert til salgslaget 74,1 tonn slik at årskvantumet kommer opp i 90,7 tonn mot 116,7 tonn i fjor, en nedgang på hele 26 tonn. I Sogn og Fjordane viser også fisket nedgang med 18 tonn.

Det synes derfor som at hummerbestanden minker etter hvert, og det diskuteres mellom fiskerne hva grunnen kan være, og om det ikke burde forsøkes med fredning av rognhummeren og økning av minstemålet for derved å øke bestanden.

Krabbefisket. Omsetningsforholdene for hermetisk nedlagt krabbe var heller ikke denne sesong særlig lyse. De fleste fabrikker

har derfor tatt mindre kvanta og sesongen er til dels blitt kortere. Oppfisket kvantum krabbe viser derfor også nedgang i Sogn og Fjordane og Rogaland. I Sogn og Fjordane ble der i år oppfisket vel 1 mill. stk. mot vel 1,5 mill. stk. i fjor og i Rogaland vel 63 tusen stk. mot 141 tusen i fjor. I Hordaland derimot ble oppfisket vel 473 tusen mot 347 tusen i fjor. Prisene har vært som i fjor.

Rekefisket. Fangstene har vært bra dette kvartal, og eksporten har gått fint. Etter salgslagets oppgave viser rekefisket i Rogaland et noe bedre resultat enn forgående år. Det er således i år levert 389,4 tonn kokte reker til en verdi av kr. 1.434 tusen og 227,9 tonn råreker til en verdi av kr. 146 tusen, samlet verdi kr. 1.880 tusen mot kr. 1.671 tusen i fjor.

Arbeidet ved kontoret. Flytting av utvær. I tillegg til de i forrige rapport nevnte flyttere har en dette kvartal også arbeidet med 2 nye søknader. Det gjelder flytting fra Sanden i Hjelmelva. Saken om flytting fra Gjesholm er dette kvartal sluttbehandlet, i og med at saken er oversendt Bustadbanken med melding om Stortingets avgjørelse om utbetaling av støtten. Søknaden fra de 2 brødre på Fugløy antas å bli klar i løpet av neste kvartal når uttalelse fra de andre instanser er innhentet.

Oreigningsaker. Dette kvartal har en kun hatt til behandling en sådan søknad. Det gjaldt tvungen avståelse av festet tomt i Kalvåg i Bremanger og søknaden ble anbefalt innvilget.

Stormskader. I løpet av kvartalet har en hatt til behandling fra Fylkesmannen i Rogaland 6 søknader til Naturskadefondet om erstatning for stormskade ved orkanen den 15. januar.

Langtidsprogrammet 1954—57. I løpet av dette kvartal har en hatt meget arbeid med denne sak. Uttalelse er for Sogn og Fjordanes vedkommende sendt til Kontoret for områdeplanlegging. For Rogaland og Hordalands vedkommende er uttalelse avgitt til de respektive fylkesmenn etter samarbeid med fylkesfiskarlaget.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål. En kjærkommen ekstratil- deling på trelast og sement sammen med en liten restkvote gjorde det mulig å ferdigbehandle og anbefale anvist 51 søknader om materialer til forskjellige byggearbeider i dette kvartal.

Etter de ved årsskiftet innkomne søknader om bygningsmaterialer er det for 1953 søkt om litt mindre kvanta enn i fjor, nemlig for hele distriktet 540 std. trelast, 31.500 sekker sement og 91 tusen stk. murstein. Erfaringsmessig må en imidlertid regne med at der i tillegg til dette kvantum vil komme mange såkalte mindre søknader på inntil 3 std. trelast og 50 sekker sement, som ikke omfattes av søknadsfristen.

Søknad om trålkonsesjon. I løpet av dette kvartal har en kun hatt til behandling 5 søknader om trålkonsesjon, men det antas at det fremdeles er en del som vil ruste seg ut for dette fiske, spesielt for tråling på Finnmarken.

Merkeregisteret. Som vanlig har det også dette kvartal vært meget korrespondanse vedr. merkeregisteret. I dette kvartal er mottatt 522 innberetninger som fordeler seg med 219 på innregistrering av fartøyer, 180 utmeldelser og flyttinger, 43 eierskifte, 26 motorskifte, 31 ombygginger, 6 navnskifte og 14 vedr. diverse ekstrautstyr.

Av andre saker en har arbeidet med og avgitt uttalelse om kan bl. a. nevnes spørsmålet om avgiftsfri bensin til alderstrygdede fiskere, klage over trålfiske med flytetrål etter sild i Frafjord og spørsmålet om betalingsmidler til norske fiskere som søker nødhavn på Orknøyene.

Av søknader om utsettelse med militærtjeneste og repetisjonsøvinger har en dette kvartal bare hatt noen ganske få stykker.

I løpet av kvartalet har en hatt 22 reisedager. Bl. a. har en deltatt i styre- og årsmøte i Rogaland Fiskarlag, og representantskapsmøtene i Noregs Sildesalslag og Norges Makrellag. Etter innkalling av fylkesmannen i Rogaland har en også sammen med fylkets forskjellige etatsjefer deltatt i et møte med handelsminister Brofoss ang. Langtidsprogrammet og arbeidet i forbindelse med dette.

3. kvartal 1952/53.

Værforholdene. Det kunne nesten se ut som at lavtrykkene ligger i kø og venter på silda, og kringkastningens melding «sterk kuling og tung sjø, har så godt som hindra alt fiske siste dagen» har nesten vært det stadige omkved. En og annen godværsdag har det dog heldigvis vært også dette kvartal, men det har vært svært kaldt.

Om de enkelte fiskerier skal en få uttale:

Småsild- og mussafisket. I løpet av januar ble der tatt noen spredte, til dels bra fangster av småsild og mussa rundt i distriktet, bl. a. ved Stavanger, Masfjorden, Solund og i Florø-distriktet.

Vintersildfisket. Fiskerne var gjort kjent med at fiskerikonsulent Devold etter toktet med «G. O. Sars» i november/desember var av den mening at silda i år ikke ville være under land før i slutten av januar. I fjor ble de første fangstene tatt 17. januar. Fiskerne var imidlertid likevel litt skeptiske og rustet ut i god tid, så de aller fleste lå allerede klar i havnene nordpå de første dager av januar. Det ble derfor en lang og kostbar ventetid for de mange tusen fiskere før silden kom.

Den første fiskedagen ble i år den 24. januar da noen drivere og en del snurpere tok til dels bra fangster på «Sars-feltet» 70—90 kv.mil av land, men værforholdene ble dårlige og hindret fisket meget sterkt de følgende dager, og først fra den 30. januar ble det bedre værforhold, og noe fart i fisket. Mens det foregående år til den 30. januar var oppfisket ca. 2 mill. hl var der til samme tid i år bare oppfisket 230.000 hl, så stemningen blant fiskerne og de fiskeriinteresserte var ikke særlig høy. Sildeflåten er større og bedre utrustet med tekniske hjelpemidler enn noen gang, og når bare fangstforholdene ligger til rette blir det tatt nesten eventyrlige fangster. Lørdag den 7. februar ble der således ilandbrakt ca. 950 tusen hl som er det største dagskvantum i vår sildehistorie.

På grunn av de dårlige værforhold og at fisket kom sent i gang ble det i år en meget kort og hektisk storsildsesong, og et kvantum på noe over 6 mill. hl under slike forhold som i år er et resultat som det står all respekt av.

I motsetning til i fjor da sildetyngden sto nordenfor Stadt, var den i år sønnenfor, så de beste fangster ble tatt i Måløy- og Florø-distriktet. Silden gikk i år også bedre under land, men fiskerne er samstemmige om at det i år ikke var den tyngde og vidde over sildeinnsiget som før, da de kunne gå i sild i timevis. Det var i år stort sett bare større og mindre dotter, og fiskerne er derfor virkelig bekymret over forholdene og funderer over om det skal gå samme veien med storsilden som det de siste år har gått med vårsilden, som det ser ut for at vi kan skrive av iallfall på våre gamle felter.

Resultatet av storsildfisket var også i år meget ujevnt. En del både snurpere og garnfartøyer har gjort det godt, noen få endog svært godt, men for de fleste er resultatet helst dårlig. Landnotfisket må med et kvantum på bare 123 tusen hl — i likhet med de 2 foregående år — karakteriseres som svært mislig.

Vårsildfisket ble dessverre også i år en stor skuffelse for våre mange settegarnsfiskere. Riktignok var værforholdene ikke så gode, men det viste seg også i år å være lite sild til stede på de gamle felter i Rogaland og Hordaland. Derimot var det fortsatt bra med sild på feltene i Sogn og Fjordane og på Møre, men værforholdene var her dårligere og hemmet faktisk fisket helt. Der ble jo tatt en del til dels bra fangster ved Urter og Sve, Røvær ved Utsira og på et felt ved Hisken, som en del båter klarte å få ha helt for seg selv i en ukes tid. Det var også bra med sild ved Skudenes og inn i Karmsundet en dag, men med nesten hele snurpeflåten på dette begrensede felt ble det bare enkelte som klarte å få fangst. Etter at der så var lyst etter den om natten syntes det som denne silden var helt forsvunnet igjen, så det ble faktisk bare med denne dagen for snurperne

her. Med den store deltakelse, konsentrert på de begrensede felter, og de vanskelige strømforhold ble det som vanlig store klasedannelser og meget redskapstap.

Vårsildsesongen i år med sine 1,1 mill. hl er derfor den dårligste — utenom den beryktede 1934-års sesongen, — siden sildelaget begynte. Vårsildfiskets andel i sildefisket har minket år for år og er nå kommet ned i bare 15 %. En får derfor håpe vi nå må ha nådd bunnen og vil begynne å gå oppover igjen.

Det ble i år ikke nødvendig med hverken håveforbud eller fiskestopp. En del av de større sildelaster måtte riktignok i beste storsildsesongen dirigeres sørover til Bergen og Stord, men det nyopprettede A/S Fellesføring som disponerte over 489 føringsbåter og de 43 overlavningsanlegg, hvorav 19 flytende, som var stasjonert i nordre distrikt, virket bra. En annen ting er at de aller fleste føringsbåter på grunn av at fisket kom så sent i gang og meget uvær hadde et helst svært magert år og mange lidde direkte tap.

Sildemelindustrien hadde også til denne sesong foretatt store utvidelser både av lagerplass og maskineri, og flere fabrikker har også fått installert limvannsanlegg for fremstilling av helmel. Sildefiskernes nye store sildemelfabrikk på Gunhildsvågen ved Florø ble også klar til produksjon denne sesong.

For øvrig er det også til denne sesong i nordre distrikt foretatt ytterligere utbygging av ise- og salteplasser, og mange saltere fra søndre distrikt har leiet salterier i Florø- og Måløy-distriktet for i det hele å få saltet sin kvote, da det har vist seg både kostbart og usikkert å basere saltingen på tilførsler nordfra.

Innkvarteringen av de mange sildearbeidere har skapt store vansker i sesongen opp gjennom årene. Til sesongen i år hadde imidlertid Måløy Tiltaksråd fått leiet A/S Gudvangen som losjiskip, hvor der var plass for ca. 140 mann. I Florø var imidlertid innkvarteringsforholdene også i år vanskelige, men kommunen arbeider med spørsmålet om å reise en brakke til neste sesong.

Forlis. Dessverre kunne sildesesongen heller ikke i år avvikles uten tap av menneskeliv. Det begynte med at det danske sildeføringsfartøyet «Abba» med 8 mann, derav 2 norske, kjentmannen og befrakteren, sporløst forsvant ved Hornellen den 17. januar på vei til Måløy. Fartøyet er antakelig kantret og ingen av de ombordværende spurtes mer.

Den 31. januar om kvelden ble sildedriveren «Stavenes» SF-58-S i kuling og regntykke rent i senk av Olso-båten «Norse Lady» på Haugsfjorden og alle 8 ombordværende, derav 2 brødre, omkom. Bare ved dette ene forlis ble 5 enker og 7 barn sittende igjen uten forsørger.

Den 3. februar forliste så m/k «Føygutten» av Auklandhamn, ved Gjørøy på nordsiden av Bulandet og av mannskapet på 7 mann kom hele 5 bort.

Helligdagsfredning. Under de umulige værforhold i år ble det fra reder- og eksportørhold i Ålesund søkt om lemping i bestemmelsene om helligdagsfredning. Sett fra et nasjonaløkonomisk synspunkt ville det nok ha vært en fordel med en viss lemping, men de mange og enstemmige protester fra fiskerhold viser at fiskernes innstilling til helligdagsfredningen er grunnfestet og ikke må rokkes selv om værforholdene er aldri så umulige.

Pigghåfisket. Deltakelsen i dette fiske var god og der er i løpet av kvartalet levert meget gode fangster til Måløy. Med ukefangster opp i 1.200 tonn, og begrensede avsetningsmuligheter på grunn av at formelfabrikkene var opptatt med silden, måtte der i tiden 1.—15. februar innføres fangstbegrensning med bare 2 fiskedager i uken.

Vinterseifisket. Hva nå enn grunnen er så synes også forekomstene av vintersei å minke på de vanlige felter. Deltakelsen i dette fiske har imidlertid øket over hele distriktet på grunn av de dårlige vårsildsesonger. For Sogn og Fjordane ble der denne seisesong oppfisket ca. 500 tonn mindre enn foregående år, mens kvantumet for Rogaland er som et middelsår trass i den økende deltakelsen. Avsetningen har gått bra denne sesong.

Håbrandfisket. På grunn av vintersildfisket har deltakelsen som vanlig vært mindre i dette fiske. Fangstene har heller ikke vært særlig gode for de få deltakende fartøyer, selv om de synes å ha tatt seg noe opp mot slutten av kvartalet, og der ble tatt en enkel fangst på 26.500 kg, noe som nå hører til sjeldenhetene.

Rekefisket. Som vanlig på denne årstid har rekefisket vært ganske bra i distriktet og omsetningen har gått tilfredsstillende.

Arbeidet ved kontoret.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål. Heller ikke den tildelte kvote for 1953 var tilnærmelesvis stor nok til dekning av den innkomne søknadsmasse. Det har derfor også i år vært foretatt en del korrespondanse med søkerne for å finne frem til den mest mulig rettferdige fordeling og for også å strekke kvoten lengst mulig. Det er dette kvartal foreløpig foranlediget anvist nødvendige byggematerialer til 89 søkere, hvorav 31 i Rogaland, 42 i Hordaland og 16 i Sogn og Fjordane.

Flytting fra utvær. Søknadene fra brødrene Hevrøy om stønad til flytting fra Fugløy, fra brødrene Heggholmen og fra Herold Gjesholm om flytting fra Heggholmen og fra fru Sanden om flytting fra Sanden er helt ferdigbehandlet herfra. Videre har en fortsatt arbeidet med tilretteleggelse av de tidligere søknader om flytting fra Hjertøy,

Løklingholm, Gjesholm og en ny sak fra Sanden, likesom der også er kommet 3 nye søknader om flytting fra Lønøy i Fjell.

Stormskader. I dette kvartal har en fra fylkesmannen i Rogaland hatt til behandling 9 søknader til Naturskadefondet om erstatning for skader ved storstormen den 15. januar i fjor.

Søknad trålkonsesjon. I løpet av kvartalet har en kun hatt til behandling 2 søknader om trålkonsesjon, men en antar at der fortsatt vil komme en del da interessen for småtråling fremdeles er god i distriktet.

Notfiske i Lofoten. Interessen for dette fiske synes fortsatt å holde seg i Sogn og Fjordane og Hordaland, hvor henholdsvis 11 og 15 stk. har søkt og fått konsesjon for 1953. Derimot har ingen fra Rogaland funnet det regningssvarende å delta i dette fiske.

Merkeregisteret. Som vanlig har det dette kvartal vært mindre innberetninger fra tilsynsmennene, idet en kun har mottatt 390 stk. Disse fordeler seg med 180 registreringer av nye fartøyer eller innregistreringer ved overflytting fra annet merkedistrikt, 122 utmeldinger og overflyttinger, 41 eierskifte, 18 motorskifte, 18 ombygging, 6 navneskifte og 5 diverse ekstraustyr. Som vanlig har der i kvartalet vært meget korrespondanse med enkelte tilsynsmenn som er slurvne med utfylling av skjemaene, og også synes noe uvitende om de forskjellige bestemmelser.

Av andre saker en har arbeidet med dette kvartal kan bl. a. nevnes spørsmålet om fullførelse av en nisenot som en fisker i Stangaland tidligere har fått et bidrag av Fiskeribedriftens Forskningsfond til.

4. kvartal 1952/53.

Værforholdene. I april og en del av mai var værforholdene som vanlig variable og mindre gode, senere derimot bedre og mot slutten av juni ualminnelig gode med uvanlig varmt vær.

Om de enkelte fiskerier skal en kort få uttale:

Forfangstsildfisket. Dette fiske ble noe dårligere enn året før med et kvantum i dette distrikt på 44.318 hl, hovedsakelig tatt i distriktet ut for Bergen og i Måløy- og Florø-distriktet. Av kvantumet er vei halvparten gått til sildemelfabrikkene.

Småsild- og mussafisket. Fisket etter mussa tok til omkring 20. april og foregikk resten av kvartalet på hele strekningen Rogaland, Sogn og Fjordane, dog helst i de ytre distrikter, med gode fangster fra 100—1500 skj. og enkelte større oppi 3500 skj. Til 30. juni var det innmeldt fangster på tils. 1,7 mill skj. På grunn av liten interesse fra hermetikkfabrikkene ble mesteparten levert til sildemelfabrikkene, som i motsetning til i fjor, var meget interessert i råstoffet.

Brislingfisket. Det var tidlig på våren meldt om bra forekomster av brisling i Rogaland og Hordaland og i Midtre Sogn, men brislingen var svært småfallen. Etter foretatte prøvekast og analyser ble fisket i dette distrikt — med unntagelse av Sogn og Fjordane fra Lifjorden og nordover — utsatt til 5. juni. Imidlertid viste det seg da fisket tok til denne dag at brislingen fremdeles var for liten i Rogaland og av bl. a. 32 steng i Mastrafjorden ble bare 5 godkjent. Den brisling som ble tatt i Osterfjorden og Masfjorden i Hordaland var imidlertid av bra kvalitet og størrelse. Fisket ble derfor stoppet igjen fra og med Bergen i nord til og med Lista fyr i sør fra 7. til 23. juni. Fiskerne i Sunnhordland og Ryfylke var imidlertid av den mening at fisket måtte stoppes enda lenger, og det ble da også senere bestemt at fisket ytterligere skulle utsettes på strekningen Bergen—Lista til 1. juli.

Brislingsfisket har derfor dette kvartal faktisk bare foregått på strekningen fra Bergen og nordover, og fangstene har således heller ikke vært særlig gode. Imidlertid var fisket på Østlandet ganske bra, så de lag fra dette distrikt som deltok østenfor gjorde det likevel til dels bra. Den uvanlige varmebølge og høye sjøtemperatur i siste halvdel av juni forårsaket dessverre at meget brisling døde nede i stengene.

Makrellfisket. Etter det gode makrellfisket i fjor og det dårlige vårsildfiske var utrustningen til dette fiske større enn noen gang. Dårlige strøm- og værforhold og antagelig også mindre makrellforekomster gjorde imidlertid at fisket ikke ble så godt som ventet.

For Haugesunds-distriktet ble resultatet således bare ca. 1/2 av fjorårets, mens resultatet for Egersunds-distriktet derimot var omtrent som i fjor.

Islandsildfisket. Betegnelsen på dette fiske er etterhvert blitt helt misvisende, idet fisket har utviklet seg til et typisk havfiske i Norskehavet.

Utrustningen til dette fiske ventes å bli stor denne sesong, og foreningen har sendt ut advarende sirkulære om at det kan bli vanskelig å få solgt all sild til de fastsatte priser, som for øvrig er en nedgang på ca. 10 pst. av fjorårets.

Torskefisket ved Grønland. En har ikke noen oppgave over deltakelsen i dette fiske fra dette distrikt, men en har inntrykk av at interessen igjen er økende. Den kjente fisker Hans O. Vindenes rustet i år ut en av sine båter, «Poseidon», for kun å drive med trål, og eksperimentet imøteses med stor interesse. Etter de hittil innkomne meldinger har fartøyet på tross av flere uhell med vinsj og trål fisket like godt som linefiskerne som for øvrig hittil har gjort det ganske bra.

Småtråling. Interessen for dette fiske er fremdeles god, men resultatet av Finnmarksfisket har i år ikke vært særlig oppmuntrende for de fleste fartøyer fra dette distrikt. Det begynner å bli trangt om plas-

sen og vaktholdet er også skjerpert, slik at visstnok 2—3 fartøyer her fra er grepet i ulovlig fangst innenfor territorialgrensen.

Størjefisket. Interessen omkring dette fiske er meget stor i hele distriktet, og en kan vel regne med en økning i deltakelsen på 100 % i forhold til i fjor. Gamle fiskere sier at er der lite makrell blir det også lite størje, og i betraktning av det mindre gode makrellfiske i år må en — av hensyn til de mange fiskere som har anskaffet seg nye kostbare størjenøter — håpe at dette gamle ordtak ikke vil holde.

Håbrannfisket. En del båter gikk ut etter påske, men fangstene har i løpet av kvartalet helst vært mindre, dog også enkelte bra fangster oppi 8—10.000 kg pr. tur. Avsetningen har som vanlig vært god.

Kyst- og småfisket. Forekomstene av vanlig forsyningsfisk, hovedsakelig sei og lyr har som vanlig vært god i hele distriktet dette kvartal.

Rekefisket. Forekomstene av reke på Revet var dette kvartal bedre enn på mange år, men fisket ble dessverre sterkt hemmet på grunn av eksportvansker i april/mai. Imidlertid ble der satt i gang pilling av reke i større målestokk på de forskjellige mottakersteder. Avsetningsforholdene i denne form synes å være gode og gir også fiskerne et rimelig utbytte, samtidig som det skaffer godt betalt arbeid til mange kvinner.

Hummerfisket. Deltakelsen i vårfisket etter hummer var meget god, men fangstene var — på tross av det større teineantall — helst mindre i første del av kvartalet, antagelig grunnet ugunstige temperaturforhold. Fisket tok seg imidlertid noe opp senere i kvartalet og kan for Rogaland karakteriseres som litt bedre enn foregående år, mens det derimot for Sogn og Fjordane ble noe mindre. I Hordaland ble fangstkvantumet så vidt en har forstått omtrent som året før. Prisforholdene er fortsatt gode.

Arbeidet ved kontoret.

Bygningsmaterialer til fiskeriformål. Hovedtyngden av den tildelte kvote er som vanlig blitt fordelt i siste del av foregående og i førstningen av dette kvartal. En har dette kvartal foranlediget anvist nødvendige byggematerialer til i alt 64 søkere, med 31 i Rogaland, 25 i Hordaland og Bergen og 8 i Sogn og Fjordane, og har av kvotemesige grunner fremdeles liggende ca. 40 søknader.

Merkeregisteret. Der har i løpet av kvartalet vært ekstra-ordinært meget arbeid med merkeregisteret, først ved de vanlige innberetninger og korrespondanse i den anledning, og dernest i forbindelse med den omfattende revisjon av registeret som Båtkontoret har satt i gang på grunn av uoverensstemmelsen mellom merkeregisteret og fiskeritellingen. Av innberetninger har en dette kvartal således mottatt 665

stk., og disse fordeler seg med 256 registreringer av nye fartøyer eller ved overflyttinger, 54 eierskifte, 27 motorskifte, 25 ombygginger, 6 navnskifte og 6 diverse ekstrautstyr.

Søknader trålkonsesjon. Av slike søknader har en i løpet av kvartalet hatt til kontroll og uttalelse 10 stk. fordelt med 5 på hvert av fylkene Hordaland og Sogn og Fjordane.

Søknad om utsettelse til innkalle militære repetisjonsøvelser. I løpet av kvartalet har en kun hatt en henvendelse i denne anledning, hvor en for øvrig fikk ordnet med den nødvendige utsettelse.

Flytting fra utvær. I løpet av kvartalet har en fortsatt arbeidet med innkomne søknader om flytting fra Lønøy, som nå i alt 8 familier søker om tilskudd til å fraflytte. Befaring i sakens anledning er foretatt i løpet av kvartalet. En har også arbeidet videre med søknadene om flytting fra Sanden, Gjesholm, Hjertøy og Løklingholm.

Områdeplanlegging. Fylkesanalyse. I løpet av kvartalet har en etter anmodning av lederen av Kontoret for Områdeplanlegging i Sogn og Fjordane avgitt forskjellige statistiske oppgaver m. v. i forbindelse med utarbeidelsen av fylkesanalysen for dette fylke.

Bad og badstue i fiskeridistriktene. Det bevilgede statstilskudd på kr. 3.000 til badstue på Fedje er ennå ikke utbetalt, da en trass i flere henvendelser ennå ikke har mottatt endelig kostnadsoverslag og tilfredsstillende finansieringsplan. Etter mottatt melding vil badet bli bygget lenger nedover mot sentrum og planene måtte derfor omarbeides, og er ennå ikke helt ferdige. Der er stor interesse for bygging av bad i distriktet, og en er kjent med at badstuenemnda for Hordaland og Sogn og Fjordane arbeider med planer om reisning av badstue på Batalden, Måløy, og Selje i Sogn og Fjordane, videre på Toft i Herdla, Brattholmen i Fjell, Finnås og Foldrøyhamn i Moster i Hordaland. Videre arbeider lokalforeninger med planer om bad på Nordre og Søndre Eigerøy, Åkra og Kopervik i Rogaland. Alle disse planer er imidlertid fremdeles bare på et forberedende stadium.

Av andre saker en har arbeidet med kan bl. a. nevnes uttalelse i forbindelse med utkast til bestemmelser om bruk av annen slepenot enn vanlig trål, regler for settegarn i Bortnepollen og fredning mot snurpenot ved Havrøy vest av Kalvåg. Videre har en utarbeidet en oversikt over antall båter fra dette distrikt som har deltatt i de viktigste fiskerier i Nordsjøen i årene etter krigen, og har på foranledning av Fylkesarbeidskontoret for Bergen og Hordaland avgitt uttalelse om arbeidskraftbudsjett for 3. kvartal 1953 og 1. kvartal 1954. I løpet av kvartalet har en også undersøkt forholdene og avgitt uttalelse om spørsmålet om overdragelse av Venøy Ishuslag, Selje, til en privatmann. For øvrig tør en vise til korrespondanse med de enkelte avdelinger i direktoratet.

Beretninger fra fiskeriinspektøren for Skagerakkysten, L. E. Buvik.

1. kvartal 1952/53.

Fiskets gang. Makrellfisket fortsattes gjennom hele kvartalet med bra fangster. På Sørlandet og Østlandet var det et godt snurpenotfiske og dorgefiske og på Vestlandet landnotfiske til ut siste halvpart av september, da værhindringer begynte å gjøre seg sterkt gjeldende. Også snurpenotfisket i Skagerak oppunder danskekysten ga et godt utbytte fra midten av august av og utover til 20. september, da fisket ble avbrutt av urolig vær og av samme årsak ikke senere kom i gang igjen. Fra makrellsesongens begynnelse og til og med makrellfiskets slutt i oktober ble det i hele makrelldistriktet Stad—Svenskegrensen oppfisket ca. 14,6 mill. kg, hvilket er ca. 1,2 mill. kg mer enn fjorårets rekordkvantum.

På innlandsmarkedene ble det omsatt i alt ca. 4,6 mill. kg, noe mindre enn de nærmest foregående år, hvilket vesentlig skyldtes fiskets tidligere avslutning i år. Til innlandsmarkedene ble det i visse perioder importert ca. 125.000 kg makrell.

Av fersk makrell er det blitt eksportert til England 386 tonn, til Holland 136 tonn og til Italia 66 tonn, i alt 588 tonn.

Av frossen makrell er det eksportert til Øst-Tyskland 3700 tonn og til Tsjekkoslovakia 1365 tonn. Tilsammen 5065 tonn. Eksporten av frossen makrell til ovennevnte land viser betydelig økning i forholdene til de foregående år.

Til norske hermetikkfabrikker er levert ca. 580 tonn fersk makrell og vel 100 tonn frossen makrell, samt ca. 13.500 skj. gyt.

Til salting er levert ca. 400 tonn og til agn ca. 190 tonn makrell.

Til formelsproduksjon 2800 tonn. Produksjonen foregikk ved sildoljefabrikk i Egersund inntil Norges Makrellags egen formelsfabrikk i Randesund ved Kristiansand ble driftsklar i begynnelsen av inneværende kvartal, hvoretter produksjonen overgikk til denne fabrikk som i kvartalets løp har hatt en samlet produksjon av makrell på 1300 tonn.

Middelprisen for hele årets makrellkvantum i Norges Makrellags distrikt blir ca. 52 øre pr. kg på første hånd.

Brislingfisket i Oslofjorden har vært noe avtagende ved kvartalets slutt, — men fisket i disse måneder tør allikevel betegnes som tilfredsstillende. Brislingen har vært noe storfallen, slik at en større del enn i fjor av fangsten er nedlagt som ansjos. Etter de foreliggende uttalelser å dømme er fiskernes noenlunde godt fornøyd med fisket i Oslofjorden i år.

Trålfisket etter brisling og sild ved Skagen begynte 22. september. Dette fiske påkalte stor interesse, og deltagelsen steg på kort tid til ca. 30 trålfartøyer. De brislingkvanta som disse trålere fanget sammen med Skageraksilden viste det seg imidlertid vanskelig å få avsatt til vanlig hermetisk nedlegging eller til ansjos, og fangstene av sild og brisling måtte leveres til Norges Makrellags førmelsfabrikk i Randesund som til nå har mottatt ca. 12.500 hl trålsild til formaling ved fabrikkene. Trålfiskerne har uttrykt meget sterk misnøye med at hermetikkfabrikkene ikke har kunnet avta deres brislingfangster, og de har sendt forestillinger til distriktets fiskerorganisasjoner angående dette forhold med krav om en bedre ordning for kommende sesong.

Torskfisket i Nordsjøen har pågått gjennom hele kvartalets forløp med jevnt gode fangster. Denne såkalte revtorsk-fangst er som vanlig blitt produsert til klippfisk ved produksjonsstedene på Lindesnes.

Reketrålfisket har også gitt jevnt gode fangster gjennom hele kvartalet, og eksporten av reker har forløpet tilfredsstillende.

Hummerfisket som på strekningen fra Svenskegrensen til og med Aust-Agder fylke tok til i midten av september, har i år gitt et noe lavere utbytte enn i fjor. Fangstkvantumet anslåes ved kvartalets utløp til å ligge ca. 30 % under fjorårets. Hummereksperten tør sies å ha gitt noenlunde tilfredsstillende resultater hittil.

Ålefisket ble betydelig mindre i år enn i fjor, og en regner i øyeblikket med at kvantumet i år ikke ligger svært meget over halvdelen av fjorårets ålefangst til samme tid.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, hvitting, flyndre o.s.v. har forløpet normalt etter årstiden. I juli og september ble det også fanget mindre kvanta fjordsild. De notlag som deltok i størjefisket på Vestlandet fra dette distrikt, gjorde det ganske bra også i år.

Vannanlegg i fiskevær. På nærsagt samtlige de fiskemøter jeg har vært i sommer, har fiskerne klaget over elendige vannforsyningsforhold i fiskeværene og rettet spørsmål til undertegnede om hvorledes det ligger an med statsstøtte til slike vannforsyningsanlegg og om myndighetene akter å følge de såkalte 10-årsplaner som fiskerorganisasjonene har innsendt til fiskeriadministrasjonen for en tid tilbake. Med de relativt tørre somre en har hatt i dette distrikt i de senere år, har

det ofte forekommet at fiskerne i de forskjellige fiskevær har måttet kjøpe vann i byene og frakte ut til fiskeværet med vannbåter. En bedring av vannforsyningsforholdene i flere fiskevær i dette distrikt anses sterkt påkrevd.

Utslipping av torskeyngel på Skagerakkysten. På grunn av avtagende forekomster av kyst-torsk i distriktet i de senere år har fiskerne vist en øket interesse for dette spørsmål. Så vel på Østlandske Fiskeriselskaps årsmøte på Hidra i midten av juli som på Oslofjordens Fiskerlags årsmøte i begynnelsen av august ble dette spørsmål viet den aller største oppmerksomhet.

Østlandske Fiskeriselskap fattet på sitt årsmøte følgende enstemmige vedtak:

«Årsmøtet er etter inngående drøftelser av problemene i forbindelse med utslipping av torskeyngel på Skagerakkysten fra Flødevigen kommet frem til den overbevisning at det allerede fra høsten av må bli iverksatt utslipping i så stor målestokk og etter slike retningslinjer at det på kortest tid gir anledning til å kunne påvise håndgripelige resultater av utslippingen. Med sikte herpå vil årsmøtet uttale at det finner det mest hensiktsmessig at utslippingen utelukket konsentreres om høyst 2 à 3 lokaliteter på kyststrekningen Svenskegrensen—Åna-Sira, som etter dr. Dannevig's vurdering må ansees mest skikket for hurtigst mulig å komme frem til de her tilsiktede resultater.»

Oslofjordens Fiskerlags årsmøtes enstemmige vedtak lyder slik:

«Oslofjordens Fiskerlags årsmøte vil rette en inntrengende henstilling til Fiskeridepartementet å tilveiebringe de nødvendige midler til gjenopptagelse av torskeyngelutklekningen ved Flødevigens Utklækningsanstalt allerede fra første driftsår.

Årsmøtet ser det som en sak av aller største betydning for fiskerieringen på hele Skagerakkysten å få endelig fastslått effektiviteten og nytten av yngelutslipping, og en vil understreke den fremstilling som er gitt i sakens anledning i vårt styres skriv av 8. april til departementet.»

Undertegnede slutter seg til appellen fra de to fiskerorganisasjoner i håpet om at de forønskede tiltak måtte kunne bli satt ut i livet så snart som råd er.

Pensjons- og ulykkestrygd for fiskere. På de ovennevnte fiskerorganisasjoners årsmøter ble disse spørsmål gitt en inngående behandling. For så vidt pensjonsspørsmålet for fiskerne angår er Østlandske Fiskeriselskap etter en flerårig inngående drøftelse av saken nå kommet til det resultat at pensjonsspørsmålet ikke kan løses effektivt for en enkelt gruppe av fiskere eller for fiskere i en enkelt landsdel. Selskapet mener at saken må løses under ett for samtlige fiskere i landet,

og årsmøtet vedtok å rette en henstilling til myndighetene om å få nedsatt en departemental komité for på den måte å få utredet spørsmålet om en pensjonsordning for spesielle sosialtrygder som fiskerne allerede har i dag, slik at en kom frem til en mer rasjonell trygdeordning. Begge fagorganisasjonene i dette distrikt vedtok også å opprette slike hjelpekasser for fiskerne som jeg i min foregående kvartalsrapport nevnte.

Fiskerioppsyn i distriktet. Etter en del forhandlinger som undertegnede har deltatt i med myndighetene, har Forsvarsdepartementet nå meddelt at det ved kvartalets slutt på ny har etablert oppsyn i ytre Oslofjorden, — et tiltak som fiskerne der setter stor pris på.

Inspektoratet. Ved kontoret har arbeidet i kvartalets løp igjen vært i normal gjenge, og undertegnede har også hatt anledning til å foreta reiser. Jeg deltok således i Østlandske Fiskeriselskaps årsmøte på Hidra i første halvpart av juli og på Oslofjordens Fiskerlags årsmøte i Fredrikstad i første halvpart av august, foruten en rekke mindre reiser i spesielle oppdrag.

2. kvartal 1952/53.

Fiskets gang. *Makrellfisket* ansås allerede ved foregående kvartals utløp å være helt avsluttet, — men visshet herfor hadde en jo ikke da det som regel pleier å bli fanget noe makrell også i oktober måned. Dette siste skjedde imidlertid ikke i år, og derved er de sluttresultater jeg oppga i min foregående kvartalsberetning endelige for så vidt årets makrellfiske angår.

Brislingfisket i Oslofjorden fortsatte gjennom hele kvartalet i indre Oslofjorden og i Kragerø-avsnittet. Fisket foregikk imidlertid i relativ beskjedne målestokk og brislingen ble alt overveiende anvendt til ansjosvare.

Brisling- og sildefisket med trål ved Skagen fortsatte også i oktober og november måneder. Avsetningsforholdene for skagenbrislingen var imidlertid langt fra gode, det var bare forholdsvis små kvantiteter fabrikkene i Oslofjorden kunne avta av skagenbrislingen, og dette forhold hadde til følge at fiskerne for det meste la seg etter silden som de fikk levert til olje- og melproduksjon ved Norges Makrellag S/L's formélsfabrikk i Randesund. Trålfiskerne som deltok i dette fiske med i alt ca. 30 trålfarkoster, har gitt uttrykk for sterk misnøye med de vanskelige avsetningsforhold for trålbrislingen for Skagen. De har dannet en egen forening for å få fremmet sine interesser overfor vedkommende salgsorganisasjoner og overfor myndighetene, og det ville være å håpe at alle hernevnte interessenter snarest mulig kunne finne frem til en løsning som kan gjøre det mulig å drive trålfiske etter sild og brisling i Skagerak på en lønnsom basis.

Torskefisket i Nordsjøen ble ved foregående kvartals utgang regnet som på det nærmeste avsluttet, og da oktober måned begynte med ruskevær ute i Nordsjøen, kom fisket i oktober overhodet ikke i gang igjen, slik at også dette fiske — i likhet med som ovenfor nevnt makrellfisket — absolutt var slutt ved foregående kvartals utløp.

Hummerfisket, som i de østlige distrikter begynte i midten av september og i Vest-Agder i midten av oktober, har etter alle hittil innkomne rapporter å dømme gitt noe mindre fangstresultat enn i fjor. Da fiskerne har lagret en god del av hummeren selv, har en imidlertid på det nåværende tidspunkt ikke så absolutt sikker oversikt over fangstresultatet, slik at en får komme tilbake til dette når sikrere tall på et senere tidspunkt foreligger.

Reketrålfisket har pågått normalt etter årstiden med jevnt gode fangster gjennom hele kvartalet, — særlig med et godt fangstresultat i oktober måned, og eksporten av reker har forløpet tilfredsstillende.

Fjordsildfisket ble også drevet gjennom hele kvartalets løp og har gitt jevnt gode resultater, så vel i oktober–november som i desember. De oppnådde priser på silden må betegnes som tilfredsstillende.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, hvitting, flyndre o. s. v. har forløpet normalt etter årstiden med et for øvrig ganske godt resultat i november måned. Avsetningsforholdene har vært tilfredsstillende.

Utøvelsen av fisket. Det tidligere nevnte trålfiske etter brisling og sild ute i Skagerak er — som bekjent — et ganske nytt fiske som fiskerne her både i fjor og i år satte store forhåpninger til, idet de etter forekomstene av sild å dømme mente at dette fiske ville kunne bli et lønnsomt fiske for en del av fartøyene herfra praktisk talt året rundt. På grunn av de vanskelige avsetningsforhold for brislingen må en vel si at våre fiskere er blitt dypt skuffet i sine forventninger, så vel i fjor som i år, men de mener at mulighetene fremdeles er til stede for å få et lønnsomt trålfiske etter brisling og sild i gang i Skagerak dersom det kan skapes utveier for salg av fangstene til høyere betalte anvendelser i fremtiden. Jeg tør hermed på linje med fiskerne uttale det håp at så måtte skje.

Fiskerilovene. Lovregler for makrellfisket. Det utvalg som ble oppnevnt av Fiskeridepartementet den 26. juli 1951 for å ta stilling til spørsmålet om det er behov for lovregler for makrellfisket (jfr. hva jeg tidligere har anført herom i min kvartalsrapport for 2. kvartal 1951/52), hadde sitt avsluttende møte på undertegnedes kontor i Kristiansand den 9. oktober sl. Utvalgets innstilling ble den 5. november sl. sendt Fiskeridepartementet, og samme innstilling er nå — som bekjent — sendt fylkesfiskerlagene og andre interesserte til uttalelse.

Råfiskloven. En episode i forbindelse med makrellomsetningen i år som vakte en ganske stor oppmerksomhet, var den såkalte «Stathelle-sak», hvilken sak gjaldt frifinnelse av 2 makrellfiskere som var anklaget for å ha omsatt makrell i Stathelle utenom råfisklovens bestemmelser, idet de hadde omsatt makrellen direkte til forbrukere i Stathelle utenom Norges Makrellag S/L. Skjønt det ikke var Norges Makrellag S/L som var direkte implisert i denne sak — idet forholdet var anmeldt av en privat fiskehandler på stedet, — ble Norges Makrellag og dette lags praktisering av råfiskloven trukket sterkt inn i den offentlige diskusjon i Pressen i forbindelse med saken. Forholdet vedkommende salgsorganisasjonen Norges Makrellag S/L's praktisering av råfisklovens bestemmelser ble for øvrig — som bekjent — meget allsidig belyst under interpellasjonen om saken i Stortinget den 1. november sl.

Etter de erfaringer jeg både som fiskeriinspektør og som Statens kontrollør for Norges Makrellag S/L har høstet i de senere år, skal jeg her kortelig anføre at jeg føler meg helt forvisset om at Norges Makrellags ledelse alltid hittil har utvist stor konduite når det gjelder det forhold at fiskerne i praksis har funnet å måtte overlate makrell til sin eller sine nærmeste naboer når denne vare ikke kunne skaffes uten uforholdsmessig stort bryderi for disse naboer. Det sier seg imidlertid selv at det må utvises stor varsomhet når det gjelder slike forhold, og det ville etter mitt skjønn være uhyre vanskelig — uten å risikere fullstendig utglidning — å tillate fiskerne generelt å fallby makrell direkte til forbrukerne på de steder hvor forbrukerne på en regulær og hensiktsmessig måte ville kunne skaffe seg tilstrekkelig fersk makrell, enten gjennom regulær utsalg på stedet eller fra fiskebilruter. Og jeg mener at alle interesserte parter her må handle med stor varsomhet for fremtiden, så en ikke bryter ned det som hittil er bygget opp gjennom den organiserte fiskeomsetning.

Fiskerorganisasjonene har i kvartalets løp holdt en rekke møter og konferanser hvor jeg har deltatt. For så vidt de faglige fiskerorganisasjoner angår har interessen på møtene fortsatt konsentrert seg om sosiale trykdeordninger for fiskerne, og det arbeides fortsatt intens videre for å få løst spørsmålet om ulykkestrygd for fiskerne og for å få utredet spørsmålet om en pensjonsordning for fiskerne. I de økonomiske salgsorganisasjoner har jeg også jevnlig deltatt i styremøter og nå i desember også i Norges Makrellag S/L's representantskapsmøte. Om de spesielle spørsmål som ble behandlet i de her sistnevnte organisasjoner, har jeg allerede avgitt særskilte beretninger til så vel Fiskeridepartementet som til Fiskeridirektoratet.

Inspektoratet. Ved kontoret har arbeidet pågått kontinuerlig med vanlig saksbehandling og reiser er foretatt ettersom behovet har

gjort sådanne reiser nødvendige. Det har i dette kvartal lyktes å få ordnet skadeserstatning til norske makrellfiskere her for ødelagte makrellgarn forårsaket ved overseiling av danske orlogsfartøyer. Tildeling av byggematerialer til fiskeriformål har vært foretatt, likesom innregistreringen av fiskefartøyer har gått sin vante gang, og kontoret er stort sett å jour med de skriftlige ekspedisjoner på alle felter av virksomheten.

3. kvartal 1952/53.

Fiskets gang. Forholdene i dette distrikt har som vanlig for denne årstidens vedkommende vært preget av at en meget stor del av fiskerne har vært opptatt med vintersildfiskeriene på Vestlandet og har således vært fraværende fra distriktet. Forholdene har også i det store og det hele i distriktet vært preget av den milde vinter som har bevirket at en praktisk talt ikke har hatt isvanskeligheter å stri med i kystfarvannene. De vanlige småfiskerier som forefaller i tidsrommet har derfor vært drevet kontinuerlig.

Vintersildfiskeriene på Vestlandet ble som vanlig omfattet med stor interesse av fiskerne i dette distrikt og det antas at deltagelsen herfra var som i fjor. Som bekjent ga årets storsildfiske et tilfredsstillende fangstutbytte, mens vårsildfisket vel må betegnes som gjennomgående ujevnt og smått, — ja nærmest henimot mislykket. Fiskerne herfra var på forhånd innstillet på et slikt utfall av fisket, så de fleste dro tidlig vestover, slik at de kunne delta både i storsildfisket og i vårsildfisket. Noen av dem kom dog først med i vårsildfisket, og for disse ble resultatet noe magert. Men — stort sett syntes de fleste av fiskerne fra dette distrikt å være noenlunde tilfreds med årets fangstutbytte.

Fjordsildfisket på Skagerakkysten begynte så smått i begynnelsen av februar, og dette fiske ga forholdsvis bra resultater i mars måned, særlig i Langesund—Hvaler-distriktene.

Reketrålfisket har i kvartalets løp gitt ganske gode resultater bortsett fra månedsskiftet mellom januar og februar da fisket var en del hindret av uvær. Særlig i mars måned oppnådde reketrålerne ganske gode fangstresultater.

De vanlige kyst- og skjærgårdsfiskerier etter torsk, sei, lyr, hyse, flyndre o. s. v. kunne på grunn av mildværet drives kontinuerlig med ganske bra resultater, særlig i mars måned. Stort sett må resultatene av disse fiskerier innenfor distriktets grenser i det forløpne kvartal betegnes som ganske gode.

Fiskerorganisasjonene. Salgsorganisasjonen Fjordfisk S/L holdt sitt årsmøte vedkommende virksomheten i 1952 i dagene 19.—21. mars

i år i Fredrikstad. I følge lagets årsberetning for 1952 betegnes fangstresultatene for de alminnelige fiskesorter i Oslofjorden i nevnte år som mindre gode. Det samme anføres for så vidt hummerfisket angår, mens rekefisket derimot betegnes som meget tilfredsstillende i foregående år. På lagets årsmøte ble vesentlig behandlet indre anliggender hvorom jeg tidligere har avgitt særskilt rapport som Statens kontrollør for samme lag.

Skagerakfisk S/L holdt deretter sitt årsmøte den 26. og 27. mars i Kristiansand S. Av dette lags årsberetning fremgår det at laget har hatt et gjennomgående godt driftsår i 1952 med en total omsetning av fisk, sild og skalldyr på 3.569.842 kg som ga et nettoutbetalingsbeløp til fiskerne på kr. 6.958.704,36, hvilket er kr. 620.489 høyere enn året forut. Også dette lag behandlet på sitt årsmøte vesentlig indre anliggender hvorom jeg også tidligere som Statens kontrollør har avgitt særskilt rapport.

Fryserier og kjøleanlegg. Etter langvarige forhandlinger er Norges Makrelllag S/L og Skagerakfisk S/L i fellesskap kommet frem til enighet med Kragerø Kommune om at de hernevnte to fiskerorganisasjoner i fellesskap skal kjøpe Kragerø Kommunale Kjølelager. Driften av kjølelageret forutsettes fortsatt inntil videre å bli omtrent som nå, og etter resultatene for de siste årene skulle det være mulighet for at fiskerorganisasjonene skulle kunne makte å drive dette anlegg med god balanse i driften.

Kristiansand Kjøleanlegg A/S fikk i februar—mars av myndighetene endelig godkjent byggeregnskapet vedr. de utvidelsesarbeider som i lengre tid har pågått og som var kalkulert til 1,2 mill. kroner. I følge årsberetningen som ble godkjent på representantskapsmøtet den 30. mars i Kristiansand S. har driftsåret 1952 ved dette anlegg vært tilfredsstillende. Driftsregnskapet balanseres for nevnte år med kr. 337.286.

Inspektoratet. Ved kontoret har arbeidet pågått som vanlig og reiser er foretatt ettersom behovet har ligget an. Tildeling av byggematerialer til fiskeriformål har vært foretatt, likesom innregistreringen av fiskefartøyer har gått sin vante gang. Kontoret er stort sett à jour på de forskjellige felter av virksomheten.

4. kvartal 1952/53.

Fiskets gang. Makrellfisket begynte i år praktisk talt på samme tidspunkt av året som i fjor, idet den første fangst i år ble rapportert 15. april, mot i fjor 16. april. Fiskets forløp har artet seg så noenlunde som i fjor, men med et noe mindre fangstkvantum pr. 30. juni 1953, hvilket i det vesentlige skyldes at garnfisket på Vestlandet, særlig i Haugesunds-distriktet, ble noe mindre enn i fjor, et forhold som i det

vesentlige tilskrives uheldige væromstendigheter. For øvrig kan fisket i år karakteriseres ved et noe bedre garnfiske i Kristiansands-distriktet enn i fjor, og det kan også sies at dorgefisket på Skagerakkysten har gitt et jevnere utbytte enn i fjor.

Tross dette ligger totalkvantumet i hele Makrellagets distrikt pr. 30. juni i år ca. 1 mill. kg under fjorårets kvantum, — nemlig i år 8.549.703 kg, mot i fjor 9.550.626 kg. Til hjemmeforbruk er i år medgått 2.521.178 kg (mot i fjor 2.731.210 kg), til frysing i år 2.557.494 kg (i fjor 4.100.303 kg), til eksport 361.019 kg (587.803 kg), til förmel 2.562.176 kg (1.569.568 kg), til agn 239.745 kg (177.610 kg), til hermetikk 184.246 kg (157.944 kg), til salting 109.345 kg (198.772 kg), til røking 5.904 kg (12.898 kg) og endelig til filet 8.645 kg, mens det i fjor er oppført til «andre anvendelser» 7.857 kg.

Som det iøynefallende tør bemerkes at produksjonen av frossen makrell i år er betydelig lavere enn i fjor, men den ligger praktisk talt på høyde med produksjonen i 1951. Enn videre vil bemerkes at makrellkvantumet til förmel i år ligger ca. 1 mill. kg høyere enn i fjor. Hjemmeforbruket er stort sett i år det samme som i fjor. For øvrig finnes der som alltid visse variasjoner i de øvrige anvendelser.

Prisene er ikke helt utregnet ennå, men en tør skjønnsmessig anta at gjennomsnittsprisen i år vil bli omtrent som i fjor.

Brislingfisket i Oslofjorden som tok sin begynnelse ved fredningstidens utløp — de siste dagene av mai måned, slo etterhånden meget godt til over hele Oslofjorden, og fisket pr. 30. juni kan betegnes som rekordartet godt, særlig i Hvaler-området, men også for øvrig på begge sider av fjorden — så vel i indre — som i ytre Oslofjord. I alt er det i Oslofjorden anmeldt i steng henved treogethalvthundretusen skjegger, men på grunn av det varme været er en ikke liten del av brislingen neddødd i en del av stengene, og når utkastet så regnes med, antar en at det pr. 30. juni kan regnes effektivt ca. 270.000 skjegger brisling i Oslofjorden til en førstehåndsverdi av ca. 5 mill. kroner.

Om brislingsfisket på Sørlandet kan anføres at Flekkefjords-distriktet i det vesentlige av sesongen var stengt for fangst fordi brislingen der lenge var for småfallen. Derimot slo det i juni måned til et ganske oppsiktsvekkende og rekordartet brislingfiske i Rosfjorden ved Lyngdal, hvor det regnes opptatt ca. vel 60 tusen skjegger til en verdi av henved 850.000 kroner.

I det hele tatt må brislingfisket i den forløpne sesong betegnes som rekordmessig bra for dette distrikts vedkommende.

Reketrålfisket har pågått kontinuerlig gjennom hele kvartalets forløp med jevnt gode fangster — særlig i mai og juni måneder. Eksporten og omsetningen av reker, så vel kokte som rå-reker, har gått upåklagelig, og prisene må sies å være jevnt tilfredsstillende.

Fjordsildfisket ga også ganske bra resultater, særlig i mai måned da det dessuten også ble fanget noe nordsjøsilde av makrelldrivgarnsfiskerne på de vanlige drivfelter for makrell. Fjordsildfisket ebbet som vanlig ut etterhvert som fiskerne i mai gikk over til makrellfisket.

Hummerfisket har også i det forløpne kvartal vært holdt gående, omenn i langt mindre målestokk enn under den egentlige hummersesong i høsthalvåret. Hummeren har gått villig unna og prisene har stort sett vært tilfredsstillende.

De vanlige skjærgårdsfiskerier har vært drevet normalt med jevnt gode fangster, særlig i mai og juni måneder. Best på Sørlandet, mindre godt i Oslofjorden. Fangstene har vesentlig bestått av lyr og sei, delvis også av torsk og flyndre.

Trålfisket etter rundfisk, torsk og hyse på Finnmarkskysten ble meget vellykket i år for de 6 farkoster som deltok i dette fiske her fra distriktet, nemlig 4 fra Hvaler, 1 fra Flekkerøy og 1 fra Åna-Sira. Disse 6 småtrålere som dro opp til Finnmark i midten av april og returnerte hertil omkring St. Hans, fanget i alt ca. 61½ hundre tonn fisk, hvorav motorkutter «Spleis» fra Flekkerøy som bestemann — 170 tonn. Så vidt jeg har brakt i erfaring var samtlige deltagere meget fornøyd med resultatene, og en tør gå ut fra at disse resultater i år vil foranledige en større deltagelse herfra i samme fiske til neste år.

Spørsmålet om opprensning av miner og vrakrester fra rekefeltene i Skagerak har av rekefiskerne i dette distrikt sammen med undertegnede og distriktets marinemyndigheter vært drøftet i kvartalets løp, og det er meningen at de hernevnte samarbeidende ledd i nærmeste fremtid skal forsøke å legge frem en plan for myndighetene for en eventuell sådan opprensning av rekefeltene i dette distrikt. Saken er imidlertid ennå på et forberedende stadium så en først ved en senere anledning kan komme nærmere tilbake til noe mer om hva denne plan vil komme til å gå ut på.

Områdeplanlegging. I forbindelse med den områdeplanlegging som fylkesvis skal foreståes av fylkesmennene, har jeg i kvartalets løp vært tilkalt til forskjellige møter i dette distrikt for å bidra med tilretteleggingen av slike planer for så vidt fiskeriene i de forskjellige fyker angår.

Skagerakkystens fiskerifond, i hvilket fond undertegnede — som fiskeriinspektør — sitter som styreformann, har i kvartalets løp utdelt følgende bidrag til fiskeriformål:

Oslofjordens Fiskerlag er tilstått som bidrag til innkjøp av et lydbandopptakerapparat kr. 2.000 og som bidrag til å finansiere filmfremvisning som et ledd i lagets opplysningsarbeide, kr. 900. Østlandske Fiskeriselskap er tilstått som bidrag til innkjøp av et lyd-

båndopptakerapparat kr. 2.300, og de to hernevnte fiskerorganisasjoner er derhos i fellesskap tilstått som bidrag til utgivelse av en fiskernes historie for Skagerakkysten kr. 1.000. Videre er Onsøy Fiskerlag i Østfold tilstått som bidrag til oppførelse av en brygge i Slevik, kr. 1.000, Soon og Omegns Fiskerforening i Akershus er tilstått som bidrag til innkjøp av et sjønaust til felles bruk for fiskerne kr. 1.300 og endelig fiskerne på ytre Farstad Gård kr. 500, på nedre Farstad Gård kr. 500 og på Rosnes Gård kr. 500, alle i Vest-Agder, som bidrag til opphalingslipp for sine motorbåter. De her aførte bidrag utgjør tilsammen en sum av kr. 10.000.

Fiskerorganisasjonene. I mai måned deltok jeg i et styremøte i Oslofjordens Fiskerlag i Fredrikstad hvor en rekke aktuelle spørsmål, for det meste av lokal karakter ble drøftet. En av de saker som ble fremlagt på dette møte og som er av videre offentlig interesse, gjelder tiltak til å hindre den stadig tiltagende forurensning av sjøen i indre Oslofjord. Oslofjordens Fiskerlag og Brislingfiskerlaget besluttet her å gå sammen med en rekke betydningsfulle organisasjoner i Oslo og det indre område av Oslofjorden for å komme frem til en felles plan om hva kan gjøres for å hindre den tiltagende forurensning av fjorden.

I midten av juni deltok jeg i et masse møte av fiskere på Larkollen hvor særlig problemer i forbindelse med makrell omsetningen ble drøftet. Møtet kom frem til det resultat å forelegge disse problemer for Norges Makrellag S/L til løsning.

I slutten av juni deltok jeg i et par fiskerlagsmøter på Flekkerøy, og herunder ble div. forhold undersøkt i forbindelse med forskjellige søknader om statsstøtte til fiskeriformål, likesom jeg bistod makrellfiskere der med megling i en fiskeritvist av mer lokal karakter.

Inspektoratet har i kvartalets løp tatt seg av alle foreliggende saker, — slik som bl. a. det kontinuerlige arbeid med merkeregisteret og registrering av nye fiskefartøyer, tildeling av byggematerialer til fiskeriformål og for øvrig behandlingen av de mangeartede saker som daglig innløper til kontoret. Virksomheten er stort sett å jour på alle felter.

